

HAFTALIK BİLGİLENDİRME

RAPORU

2021

15 - 21 Kasım Günleri

İçindekiler sayfasındaki konu başlıklarına tıklayarak istediğiniz konu hakkında bilgi alabilirsiniz.

**Medya ve Kurumsal İletişimden Sorumlu
Genel Başkan Başkanlığı**

İçindekiler

KONUŞULMAMASI GEREKENLER-DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR	2
15-21 KASIM 2021 HAFTASI ÖZEL GÜNLER	2
"GENÇLER AZ KALDI, ÖZGÜR GELECEK YAKIN!"	3
CHP GENEL BAŞKANI KEMAL KILIÇDAROĞLU'NDAN KADINLARA 6 VAAT	7
YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN RESMİ VERİLERLE ÇÖKÜŞÜ	8
ENFLASYON KONTROLDEN ÇIKTI!	14
KONTROLSÜZ PARALEL EKONOMİ!	14
ENFLASYON VE ASGARİ ÜCRETE İNCE HESAPLAR!	15
DÖVİZDE KARABORSA VE ÇİFTE KUR İHTİMALİNE KAPI ARALANDI!	16
NE YAMAN ÇELİŞKİ	17
DOĞALGAZ ZAMLARI HEM ELEKTRİK HEM DE SANAYİ SEKTÖRÜNÜ NEGATİF ETKİLİYOR	18
ENFLASYONA ENERJİDEKİ MALİYET ARTIŞLARININ ETKİSİ	19
ASIL MESELE KDV	20
KIŞ AYLARI BOYUNCA FATURALARDAN KDV DE ALINMAMALI	21
MÜJDENİN BEDELİ	22
FAİZ SAVAŞINDA DA KAZANAN ZENGİNLER	23
500 BİN GERİ DÖNÜŞÜM İŞÇİSİ YASAL DÜZENLEME BEKLİYOR	23
ADI VARLIK DEĞİL ZARAR FONU OLSUN	25
ÇANAKKALE KÖPRÜSÜ'NDE BÜYÜK SOYGUN!	26
20 MİLYON TL'LİK SGK YOLSUZLUĞU	26
THY, AYC'I'YLA İRTİFA KAYBEDİYOR	27
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI BÜTÇE TEKLİFİ'NE DAİR NOTLAR	28
BÜTÇESİZ EĞİTİM	31
ADALETSİZ VE PİNTİ BÜTÇE	36
BİLİM SINAVINDA BİLE KANAAT	37
MEB'DEN MİLYONLUK TOPLANTI	37
TÜGVA TEMSİLCİSİ, VALİ'Yİ GÖREVDEN ALMAK İSTEMİŞ	38
DERSLİK SAYISI, KÖY OKULLARI VE OKULLAŞMA ORANLARI	38
KIYAK ATAMA	40
İBB-TCDD 'HIZLI GEÇİŞ' HATTI	40
GAZETECİLERİN EVİNİ YIKACAKLAR	41
İBB DÜŞMANLIĞI PARK SEVER YAPTI	41
KENTİN HAFIZASINA 4 MİLYONLUK DARBE	42
SATMAYA DEVAM...	43
LİMON BAHÇELERİ SATILIĞA ÇIKTI	44
AK PARTİ İKTİDARI PARİS İKLİM ANLAŞMASI'NA HAKİM DEĞİL	45
SÜT İÇEMEZ OLDUK	48
ŞEHİR HASTANESİ BİLİNMEZLİĞE DÖNDÜ	49
İLAÇ KRİZİ DERİNLEŞİYOR	50
FİDAN DİKEN AKP ORMAN YOK EDİYOR	52
İŞ KAZALARI SAĞLIK HİZMETLERİNDE YÜZDE 37 ARTTI	53
TEK ADAM!	55
MUTLU AZINLIĞIN KAYBETME TELAŞI	56
DIŞ POLİTİKA MI YAPBOZ TAHTASI MI?	57
EN BÜYÜK TASARRUF 'AMPULÜ' SÖNDÜRMEK	61

KONUŞULMAMASI GEREKENLER-DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR

*Kutlama mesajlarının dışında dini konulara girilmemeli. Röportaj ve Televizyon programlarında konu ile ilgili gelen ısrarlı sorulara, laiklik vurgusu ile dini konuların siyasilerin değil konu ile ilgili çalışan İlahiyat kökenli akademisyenler ile din alimlerinin vermesi gerektiğine vurgu yapılmalı. Siyasilerin din konuşmasının dini siyasete alet etmek olduğu vurgusu yapılabilir. Camiye, kışlaya ve okullara siyaset sokulmamalı.

*Ak Parti'nin kendi içerisinde yaşadığı tartışmalara girilmemeli, konu ile ilgili sorular cevaplanmamalıdır. Bu konudaki en önemli yaklaşım "Biz de izlemekteyiz, demokrasimiz açısından gözlemekteyiz." yanıtıdır.

*Türk Ordusu ve Genel Kurmay Başkanlığı ile ilgili eleştirel söylemlerde bulunulmamalı. AKP'nin millet(Milliyetçilik) ve ümmet(Din) siyaseti üzerinden rant elde etmeye çalıştığı, bu ideal doğrultusunda duyguları sömürerek oyunu arttırma çabasında olduğu doğrudan olsa söylenecek tek bir cümle dahi rakibin eline çok önemli bir fırsat verebilir.

*Türkiye'nin etnik ve mezhepsel, cinsiyet ve sınıfsal yapılanmalarına yönelik daima birleştirici bir söylemde bulunulmalı. Söylemlerimiz Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşlığı ortak paydasından hareket etmeli. Kurtuluş savaşındaki birliktelik ruhundan dem vurulmalı hak arayışlarımızı ve adalet söylemlerimizi belirli zümreler ve olaylar için değil kavramlar ve olgular için kullanmaya dikkat edilmeli.

*Parti'nin iç organlarında konuşulması gereken hususlar medya önünde konuşulmamalı. Ülkenin menfaati için ilkemiz daima 'Kol kırılır yen içinde kalır' olmalıdır. Parti için sorunların çözüm noktası medya ve kamuoyu değil parti içi organlardır. Parti sorunlarını kamuoyunda konuşmak 'Bunlar daha kendi sorunlarını çözemezken ülkeyi nasıl yönetecekler' algısı oluşturup, CHP'ye ve ülkenin geleceğine zarar vermektedir.

*Söylem oluştururken unutulmaması gereken yegane husus; doğru, güncel ve ilkelerini kapsar olmasıdır. Söylemlerinizi tamamen doğru olabilir fakat onun yeri, zamanı ve kime söylendiği son derece önemlidir. Püf noktası, kimin, ne zaman ve nerede söylediğidir.

*Sosyal medya hesaplarından yapılacak paylaşımlarda bireysel görüşler yerine parti politikasına uygun söylemler tercih edilmeli. Zamanlamanın önemini unutmamalıyız.

*Diğer önemli bir husus, bir şeyi sizin kaç kere söylediğiniz değil karşısındakinin duyup duymadığıdır. Doğruları defalarca söylemekten çekinmeyin. Sizin tekrar dediğiniz karşısındakinin ilk kez duyduğu olabilir. Tekrarın gücüne inanın.

*Eleştirel söylemlerimizi, projelerimizle desteklemeliyiz. Yanlış gösterip, doğruyu anlatmalı, bunun adresinin de CHP iktidarı olduğu vurgusunu yapmalıyız.

*Her açıklamaya, herkese ve her soruya cevap verilmemeli. Düşük seviyeli söylemlerle ilgili sorulara muhatap almayarak cevap verilmeli. Muhatap almamak çoğu zaman en güzel cevaptır. Muhatap almadığımız ya da o seviyeye inmeyeceğimiz dile getirilmeli. Zira o tarz söylemlerde bulunan insanların amaçları bizleri o polemige sokmaktır, amaçlarına ulaştırmamak için verilecek tek cevap 'muhatap almıyoruz' olmalıdır.

15-21 KASIM 2021 HAFTASI ÖZEL GÜNLER

***15 Kasım 1983'de Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ilan edildi.** Kıbrıs Harekâtı sonrasında 1976'da Kıbrıs Türk Federe Devleti kurulmuştur. 15 Kasım 1983'te Kıbrıs Türk Federe Devleti meclisi self-determinasyon hakkını kullanarak oy birliği ile aldığı bir kararla, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni ilan etmiştir.

***16 Kasım 1945'de Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO) kuruldu.**

***16 Kasım Dünya Hoşgörü Günü**

***17 Kasım 2019'da sinema ve tiyatro sanatçısı Yıldız Kenter hayatını kaybetti.**

***17 Kasım Uluslararası Öğrenciler Günü**

***18 Kasım 2013'de oyuncu Nejat Uygur hayatını kaybetti.**

***18 Kasım 2017'de dünyaca ünlü, cep herkülü lakaplı Naim Süleymanoğlu hayatını kaybetti.**

***18 Kasım 2018'de iş adamı ve siyasetçi, 25., 26. ve 27. dönem Edirne milletvekili Erdin Bircan hayatını kaybetti.**

***19 Kasım Dünya Tuvalet Günü.** Dünya çapında 4,5 milyar insan "güvenli şekilde yönetilen temizlik" olmaksızın yaşamaktadır ve bugün temizliğin önemini vurgulamak amacı ile ilan edilmiştir.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

*19 Kasım **Kadın Girişimciler Günü**

*19 Kasım **Uluslararası Erkekler Günü**

*19 Kasım **Dünya Felsefe Günü**

*20 Kasım **Dünya Çocuk Hakları Günü**

*20 Kasım 1979'da İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi ve Siyasal Bilgiler Fakültesi Dekan Yardımcısı, **Prof. Dr. Ümit Doğanay uğradığı saldırıda öldürüldü.**

*20 Kasım 1992'de gazeteci ve Gerçek dergisi muhabiri **Namık Tarancı, uğradığı silahlı saldırı sonucu öldürüldü.**

*21 Kasım 1955'de Türkiye, İran, Irak, Pakistan ve Birleşik Krallık'ın katılımıyla **Bağdat Paketi kuruldu.**

*21 Kasım **Dünya Televizyon Günü**

*21 Kasım **Gerontologlar Günü**

"GENÇLER AZ KALDI, ÖZGÜR GELECEK YAKIN!"

Dil Derneği Sözlüğünde "tanzim" sözcüğü için "Düzeltilme, düzenleme, düzen verme, yoluna koyma, ayarlama" karşılığı yer alıyor.

Sözlüklerin özelliğidir, sözcüğün cümle içinde örnek kullanımına yer verilir. Biz de "tanzim" sözcüğünün cümle içindeki kullanımını Sait Faik'ten bir alıntıyla örnekleyelim:

"...insanlar rızklarını çıkarabilmek için yırtıyorlar, çırpınıyorlardı. Yine de günden güne daha çok çalışmaları, daha çok didinmeleri lazım geliyordu. Yukarıdan bunu tanzim eden hiçbir kuvvet yoktu..." (Tüneldeki Çocuk/ Ayağıma Dolaşan Röportaj Öyküsü)

Dil Derneği Sözlüğünde "telafi" sözcüğü için de "Kötü bir etkiyi veya sonucu bir başka etki ile yok etme, karşılama, yerine koyma" deniliyor. "Telafi" sözcüğün cümle içinde kullanımına dair bir örnek; Mustafa Kemal Atatürk'ten bir cümle:

"...Bize özgürlük hareketimizi, özgürlük düşüncemizi, özgürlük faaliyetlerimizi bahşeden milli irademiz sayesinde kusurlarımızı, noksanlarımızı, zararlarımızı, mahrumiyetlerimizi az zamanda telafi etmeyi başaracağımıza eminim." (Afyonkarahisar Gençleriyle Konuşma/ 23 Mart 1923)

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu olarak ben, güzel ülkemizin geleceğine yukarıda sözlük karşılıklarını verdiğim "tanzim ve telafi" sözcüklerinin anlamları çerçevesinde bakıyorum. Tanzim ve telafi sözcüklerinin taşıdığı anlamları dikkate alarak şunları söylüyorum:

1) Milyonlarca vatandaşımız rızklarını çıkarabilmek için çırpınıyor. Ve gün geçtikçe yoksulluk ve işsizlik büyüyor. İktidar sahiplerinin işsizliği ve yoksulluğu tanzim edecek yani düzeltecek bir iradesi bulunmuyor. Aksine, yaşamın neredeyse her alanında uyguladıkları nepotizm, kayırmacılık, rantçılık, israf ve yolsuzluk kendileri için bilinçli bir tercihe dönüşmüş durumda. Liyakatsizliğin ve kibrin esiri olmuş mevcut siyasi iktidar, Türkiye'yi uçuruma sürüklüyor.

2) Hal böyleyken umutsuz değiliz. Çünkü hâkimiyetin kayıtsız şartsız sahibi olan milletimizin özgür iradesine güveniyoruz. Dostlarımızla birlikte iktidara gelecek ve mevcut bozuk düzeni tanzim edeceğiz, düzelteceğiz. Bu bozuk düzenin verdiği tüm zararları geriye dönük olarak, dostlarımızla birlikte telafi edeceğiz; kaybettiklerinizi yerine koyacağız.

Sevgili Gençler,

Bu bağlamda "tanzim ve telafi" hedefimizi, gençlerimizin haklı beklentilerine yapacağım bazı atıflarla açıklamak istiyorum.

İşsizliği Yeneceğiz

Ülkemizin en önemli sorunlarını sıralarken, işsizlik, ekonomik eşitsizlik, adaletsizlik ve eğitimden söz ettiğimizi biliyorum. Ülkeyi yönetenlerin öncelikli görevleri arasında ise ayırım yapmaksızın herkese iş bulmak, aş sağlamak; istihdam artırıcı ve gelir dağılımı eşitsizliğini giderici ekonomi politikalarını yaşama geçirmek olmalıdır. Bizim iktidarımızda öyle de olacak.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Ancak mevcut siyasi iktidarın uygulamaya koyduğu ekonomi politikaları işsizler ordusunu gün be gün büyütüyor. İşsizler ordusunu büyüten siyasi iktidar, yandaşlarını daha zengin kılmamanın çabası içinde. Milyonlarca genç arkadaşınız, kendisiyle birlikte ailesinin de beş yıl öncesine göre daha kötü şartlarda yaşadığını ifade ediyor. Ayrıca bu durumun daha kötüleşmesinden korkuyor. Korkmayın, korkularınıza neden olan tüm sorunları hep birlikte yok edeceğiz.

Kamu kaynaklarını verimli kullanacağız, israfa ve yolsuzluğa son vereceğiz. Verimli yatırımlar yapacak, Türkiye'nin dört bir yanına fabrikalar kuracağız. Yerli ve yabancı yatırımcının önündeki tüm engelleri kaldıracacağız. Gençlerin gerçeği işsizlik değil, istihdam ve üretim olacak.

Kamuda İkinci Maaşa İzin Yok

Kamuda herkesin tek bir görevi olacak. Birden fazla yerden maaş alma, huzur hakkı alma, kâr payı alma uygulamalarına son vereceğiz. İsrafa son verecek, yolsuzluğu yok edeceğiz. Yapısal reformları vakit geçirmeksizin yaşama geçirerek, yerli ve yabancı yatırımcıların katma değeri yüksek ürün üretmelerine olanak sağlayacağız. Adaletli bir vergi politikasını yaşama geçireceğiz.

Beşli Çete İçin Değil, Sizin İçin Harcayacağız

Tüm bunların olması için de kamu kaynaklarının nerelere harcandığının hesabını sorabileceğiniz bir hukuk devletini inşa edeceğiz. Halkın parasını beşli çeteye peşkeş çekmek yerine, sizin için, aileleriniz için harcayacağız. Kamu zararı yaratan projelere son verecek, bu projeleri maliyet artı makul kâr üzerinden kamulaştıracacağız.

Kullanmadığımız yollar ve köprüler için bir avuç yandaş müteahhite ödeme yapmak yerine, o parayla siz gençlere yeni iş aramaya koyulduğunuzda hayata atılma desteği vereceğiz. Kendi işinizi kendiniz kuracak, kendi istihdamınızı, özgürce siz yaratacaksınız. Ülkemizin zenginliğini vatandaşlarıyla eşit olarak paylaşan bir iktidar kuracağız; “yandaşlık” kavramını tarihin çöp sepetine atacağız. Sadece adliyede değil, yaşamın her alanında adaleti sağlayacağız.

Kamu yönetimde ve toplumsal düzende liyakat sistemini hâkim kılacağız. Kamu hizmetlerinde partizanlığa son vereceğiz. Öncelikle, eğitim, sağlık, sosyal hizmetler ve güvenlik alanında OECD’de öncü ülkeler seviyesinde istihdam sağlayacağız.

Her Evde En Az Bir Sigortalı Olacak

“Aile Destekleri Sigortası (ADS)” programımızla güçlü sosyal devleti inşa edeceğiz. İhtiyaç sahibi gençlerin istihdam güvencesini ADS ile yaratacağız. Her evde en az bir sigortalı olacak, hiçbir ev güvencesiz bırakılmayacak. Organize sanayi bölgelerinde Milli Eğitim Bakanlığı ve iş dünyasının ortaklığı ile istihdam güvenceli “teknoloji liseleri” kuracağız, güvenceli işler yaratacağız.

Tarımı, sanayiye ve teknolojiyi Türkiye coğrafyasının her köşesine yayacak çiftçi desteklerini, kamu altyapı yatırımlarını gerçekleştirerek toprağımızın verimini artıracacağız. Her köye bir veteriner ve bir ziraat mühendisi atayacağız, tarımı ve köylerimizi ayağa kaldıracacağız.

Öğretmen Açığını Kapatacağız

Türkiye ekonomisini bir avuç rantiyeciye teslim etmeyecek, üretimle kalkınacağız. Her biriniz ülkemiz coğrafyasının cennet köşelerinden hangisinde yaşamak isterseniz onu seçecek, istihdam imkânlarına erişeceksiniz. Sayıştay raporunda tespit edilen 138 bin öğretmen açığını kapatacağız. Öğretmenleri öğrencileriyle sınıflarda buluşturacağız. İktidarımızda kamudaki engelli istihdam kotalarını dolduracağız. Özel sektörün “cezasını öde, kurtul” anlayışını değiştireceğiz. Herkes çalışacak.

Eğitimde ve İstihdamda Fırsat Eşitliği

Kreşten üniversiteye eğitimde ve istihdamda fırsat eşitliğini sağlayacağız. Özellikle eğitim ve sağlık alanlarında sözleşmeli ve ücretli istihdam uygulamalarına son verilecek. Dünya değişiyor; dijitalleşme, otomasyon, iklim değişikliğiyle mücadele kapsamında dünyada üretim biçimleri ve dünya ticareti yeniden şekilleniyor. Siz gençleri kimseden geride bırakmayacağız. Değişen dünya düzeninde hakça kazanacağınız iyi işlerde çalışabilmeniz için gereken “yetenek inşası”nı mutlaka gerçekleştireceğiz.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Ailenizle Birlikte Sınıf Atlayacaksınız

Alacağınız eğitim sadece sizin değil, ailenizin de sınıf atlamasının yolu olacak. İktidarın bozduğu “sosyal asansörü” yeniden işler hale getireceğiz. Anadolu’nun en ücra köşesindeki bir genç de İstanbul’un en yoksul ilçesindeki bir genç de düşüncesi ve inancı ne olursa olsun, ailesinin geliri ne olursa olsun, alacağı eşit eğitimle birlikte bu ülkenin valisi, savcısı, öğretmen, mühendisi, polisi, sinemacısı, imamı, ziraatçısı, alın teriyle hak ettiği ücreti fazlasıyla alan işçisi olabileceğini bilecek. Özellikle büyük kentlerin çeperlerine sıkışmış gençlerimize, meslek sahibi olmalarına yönelik pozitif ayrımcılık uygulayacağız. Mahallelerini toplumsal dayanışmanın en güzel örneklerinin yaşandığı birer vahaya dönüştüreceğiz.

Fiziksel sağlığınız kadar ruh sağlığınızın da korunması için gerekli tüm imkânları sağlayacağız. Uyuşturucu başta olmak üzere bağımlılığın pençesindeki tüm gençlerimizi, -elbette ücretsiz ve kesinlikle yüksek nitelikli- tedavi/rehabilitasyon olanağına kavuşturacağız.

İlk Otomobili ÖTV’siz Alacaksınız

Sevgili Gençler,

Belli şartlara bağlı olmak koşuluyla, iş yaşamına katılan gençlerimiz alacakları ilk otomobillerinde özel tüketim vergisi ödemeyecek. Gençlerden tek beklentimiz trafik kural ve işaretlerine harfiyen uymaları olacak.

Oyun Konsollarında Sıfır KDV

İnternet tabanlı oyunlar sadece sizin hoşça vakit geçirmenizin değil, yaratıcılığınızın ve dünya gençleriyle bilgisayarlarınız aracılığıyla buluşmanızın da bir yolu. Ancak bir oyun konsolu aldığınızda, Türkiye’ye giriş fiyatı kadar vergi ödüyorsunuz. Neredeyse bir oyun konsolunu aldığınızda bir konsol da devlete almış oluyorsunuz. Oyun bilgisayarlarında, tabletlerde de benzer bir durum var. Bir başka sorun da yazıcı mürekkeplerinde. Ödev yapıyorsunuz, tez yazıyorsunuz, proje hazırlıyorsunuz; en önemli masraf kaleminiz yazıcı mürekkebi. Yaptığınız akademik çalışmanın yazıcıdan çıktısını almak bile sizin için ağır bir maddi yüke dönüşmüş durumda. Merak etmeyin, oyun konsolu dahil tüm bilgisayar ve sarf malzemelerinde vergiyi sıfırlayacağız.

Spora ve Sanata Özel Destek

E-spor’u da unutmadım; Elektronik Sporlar Federasyonu’nun yönetimi sizde olacak; sorunları siz belirleyecek, çözümleri birlikte yaşama geçireceğiz. Sadece E-spor mu? Hayır! Özellikle lisanslı sporcu sayımızı tüm branşlarda ilk etapta iki katına çıkaracağız. İki katına çıkaracağız, diye de göstermelik lisans dağıtmayacağız. Spor ve sanat atölyesi yatırımlarına verilen teşvik ve destekleri artıracacağız. Atatürk’ün “Sanatsız kalan bir milletin hayat damarlarından biri kopmuş demektir” sözü doğrultusunda, gençlerimizin güzel sanatların tüm alanlarıyla özgürce buluşmalarını da sağlayacağız.

Ucuz, Hızlı ve Sansürlü İnternet

Sosyal medya dahil yaşamın her alanında düşüncelerinizi özgürce ifade edeceksiniz. Tüm meydanlar ve tüm mecralar size açık olacak. Twitter, Instagram, TikTok, Twitch ve benzeri tüm platformlar, yaratıcılığınızı ve düşüncelerinizi özgürce ifade edeceğiniz alanlar olacak.

Dünyaya özgürce bağlanacak ve dünya girişimcileri arasındaki yerinizi alacaksınız. Ucuz, hızlı, sansürlü internete kavuşacaksınız. Size sözüm söz; fiber internet altyapısını en kısa sürede OECD ülkeleri arasında öncü seviyeye çıkaracağız. Ülkemizi demokratik refah toplumu hedefine ulaştıracacağız.

Talep Eden Her Öğrenciye Yurt

Tüm üniversite öğrencilerimizin yurt/ barınma sorununu bir yıl içinde çözeceğiz. Talep eden tüm öğrencilerimiz yurttan kalabilecek. Vakıf üniversitelerinin de kendi yurtlarını inşa etmeleri konusunda destekleyici politikaları uygulamaya koyacağız. Sadece yurt sorunu değil elbette; tüm üniversitelerimizin bilimsel araştırmaları destekleyici niteliğe sahip kütüphanelerle donatılmasını sağlayacağız. Laboratuvarlar ile üniversitelerin internet altyapısı uluslararası düzeye yükseltilecek.

Özgürce Hesap Soracaksınız

Siyaset kurumunu ve bu kurumun aktörlerinden özgürce hesap soracaksınız. Zulum yok edeceğiz, zulmedenlerden olmayacağız. Zulüm nereden gelirse gelsin, susmayacağız; dilsiz şeytan olmayacağız. Örgütlenme hakkınızın önündeki tüm engelleri elbirliğiyle kaldıracağız. Toplumsal cinsiyet eşitliği bilincini tüm gençlerimize aşılayacağız.

Nasıl İstiyorsanız Öyle Yaşayacaksınız

Yeni bir anayasa ile güçlendirilmiş parlamenter sisteme geçeceğiz. Yeni anayasa ve güçlendirilmiş parlamenter sistemin en büyük güvencesi de sizler olacaksınız. Hiç kimse yaşam tarzınıza, kıyafetinize, düşüncelerinize ve söylediklerinize karışmayacak. Büyük bir çoğunluğunuzun “Kişi nasıl istiyorsa öyle yaşamakta özgürdür” cümlesine destek verdiğinizi biliyorum. Aynı düşüncededeyiz. Kimseyi ötekileştirmeyeceğiz ama hiç kimseyi. Dindar, ülkücü, muhafazakâr, mütedeyyin, solcu, sosyal demokrat, liberal, çevreci, milliyetçi; Y veya Z kuşağı, apolitik ya da değil, bir genç kendini nasıl niteliyor, kendisini nitelendirdiği gibi kabul edeceğiz. Çoğulculuk ve özgürlük tüm gençlerimizi kuşatan bir şemsiye olacak.

Pasaportlarınızı Ücretsiz Alacaksınız

Hiç merak etmeyin; hakça bölüşüp adil bir şekilde paylaştıkça, ülkemiz katma değeri yüksek ürünlerin üretim merkezi oldukça, paramızın değeri artacak. Paramızın değerlendirilmesi sizin yurtdışı seyahatlerinizde çok daha rahat davranmanızı sağlayacak. Pasaportlarınızı bir başka ülkede yaşamak umudu için değil, dünyayı gezmek için elinize alacaksınız.

Pasaportlarınızın üzerinde akademik araştırmalarda bulunmak için, dünyanın en ücra köşelerindeki yaşamları, kültürleri, ekonomik gelişmeleri tanımak, deneyimlemek için kullanacaksınız. Ülkemizden göçmenin değil, ülkemize görgünüzü, bilginizi artırarak, ufkunuzu genişleterek dönmenin düşünüyü kuracaksınız; pasaportlarınız özgürlüğünüzün sembollerinden biri olacak. Hiçbiriniz yurdumuz dışında bir ülkede yaşama ihtiyacı duymayacak.

Ve tüm gençlerimizden pasaport için tek bir kuruluş dahi alınmayacak.

Sevgili Gençler,

Yukarıda sizinle paylaştığım başlıklar, dostlarımızla birlikte iktidara geldiğimizde başlatacağımız tanzim sürecinin bazı örnekleri. Unuttuklarımız, düşünemediklerimiz olabilir ama merak etmeyin... Bu adımları birlikte çoğaltacağız. Siz dile getireceksiniz, beraber yerine getireceğiz. Peki, sadece tanzim mi, edeceğiz? Bozuk düzenin tüm kötü sonuçlarını telafi de edeceğiz. Örneğin:

Kaybettiklerinizi Yerine Koyacağız

Uzun yıllar boyunca size kaybettirilenleri yerine koyacağız. Örneğin, öğrenim ve katkı kredilerinin geri ödemelerini, siz iş sahibi olduktan sonra başlatacağız. TÜİK'in belirlediği yoksulluk sınırının altında maaş alan gençlerimiz de öğrenim ve katkı kredilerinin geri ödemelerinden muaf olacak. Yoksulluk sınırının üstünde maaş almaya başlamaları halinde, geri ödemelerine faiz uygulamaksız başlayacaklar.

Kimse İşinden Olmayacak

Kamu istihdamının parçası olmuş gençlerimiz, işlerini yapmaya devam edecek. Ancak geçmiş dönemlere ait kamu personeli alımlarında özellikle sözlü mülakat notları nedeniyle elendiğini düşünen tüm gençlerimiz için, geçmişe dönük olarak bir “telafi” taraması yapılacak. Ayrımcılığa, kayırmacılığa maruz kaldığı belirlenen gençlerimiz, talep etmeleri halinde kamu alınmalarında öncelik tanınacak.

Sözlü Mülakatlar Kaldırılacak

Ve kamuda işe alımlarda sözlü mülakatlar kaldırılacak. Kamu ve özel sektör istihdamında “düzenli çalışma saati, düzenli maaş ve düzenli tatil hakkı” ödün verilmez haklar olacak. Suçlu olduklarına dair yargı kararı bulunmayan KHK'lilerin mesleklerine dönüşlerini sağlayacağız. Cumhurbaşkanı hakaret suçu gerekçesiyle haklarında hüküm tesis edilen tüm vatandaşlarımız için, geriye dönük olarak telafi süreci başlatacağız. Diğer vatandaşlarımızla birlikte, gençlerimize kesilen ve tahsil edilen pandemi cezalarını faiziyle birlikte geri ödeyeceğiz.

Özetle: Ben size özgürlük vaat ediyorum! Ve Güzel Bir Gelecek!

Yapacaklarımızdan Örnekler

Özgürlüklerin önündeki tüm engeller kalkacak.

Tek bir gencimizi dahi ötekileştirmeyeceğiz.

Twitter, Instagram, TikTok ve Twitch'e tam özgürlük sağlanacak.

İşsizliği yenecek, istihdamı artıracacağız.

Pasaport ücretsiz; ilk otomobil ÖTV'siz.

Gençlerin yurt talebi karşılanacak.

Oyun konsolu, bilgisayar ve tablet vergisiz olacak.

Spor ve sanat atölyesi yatırımlarına özel destek sağlanacak.

Telafi Edeceklerimizden Örnekler

Öğretim / katkı kredilerinizi faizsiz olarak ve işe girince ödeyeceksiniz.

Merak etmeyin, kimse kamudaki işinden olmayacak.

Kamuda işe alımlarda sözlü mülakat kaldırılacak.

Kayırmacılığa maruz kalmış gençlere yeni bir şans tanınacak.

Pandemi cezaları faiziyle birlikte geri ödenecek.

CHP GENEL BAŞKANI KEMAL KILIÇDAROĞLU'NDAN KADINLARA 6 VAAT

Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, iktidarlarının ilk altı ayında kadınlar için yapacakları düzenlemeleri, "Altı Ayda Altı Kolaylık" başlığı altında anlattı.

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, "Yine tekrar ediyorum: Bunlar reformlar değil. Uzun vadeli reformlar zaten programlarımızda yer alıyor ve yer alacak. Bunlar halkımıza nefes aldırarak ilk altı ay kolaylıkları" dedi.

CHP Lideri Kılıçdaroğlu, sosyal medya hesabından yayınladığı videoda, kadınlara yönelik altı vaadini şöyle sıraladı:

"Sevgili halkım, iyi akşamlar. Yine önemli bir meselede şahitliğimize ihtiyacım var. Biliyorsunuz, iktidara gelişimizin ilk altı ayında gençlere sağlayacağımız kolaylıkları sizlerle paylaşmıştım. Yine tekrar ediyorum: Bunlar reformlar değil. Uzun vadeli reformlar zaten programlarımızda yer alıyor ve yer alacak. Bunlar halkımıza nefes aldırarak ilk altı ay kolaylıkları.

Gençlerin ardından şimdi de kadın başlığına geçiyorum. Birazdan anlatacağım; 'Altı Ayda, Altı Kolaylık' başlığı, ülkemizin kadınlarına nefes aldıracaktır. Başlıyorum.

1- Kadına yönelik şiddetle mücadelemiz hemen başlayacak. İstanbul Sözleşmesi'ni ilk bir hafta içerisinde yeniden yürürlüğe koyacağız. Kadına şiddet davalarına bakan özel yetkili mahkemeler ve Yargıtay'da ayrı bir ceza dairesi kurulacak, altı ay içinde. Tüm savcı, hâkim ve adli kurumlarda çalışanlar, bu konuda özel eğitim alacak. Her polis karakolunda ev içi şiddet konusunda eğitim almış ekipler bulunacak. Ve içlerinden en az biri kadın olacak. Şiddet bildiriminin aile hekimleri tarafından da yapılması için, polis ve aile hekimi arasında bir iletişim kanalı oluşturulması sağlanacak. Kadınlara şiddet uygulayan şahıslara indirimsiz bir şekilde, bakın altını önemle çiziyorum, indirimsiz bir şekilde hukuki yaptırımlar uygulanacak. Kadına iş yerinde uygulanan ayrımcılığa yönelik de ilk altı ayda net adımlar atacağız. İşte veya evde, her nerede olursa olsun, kadına uygulanan fiziki şiddet gibi psikolojik ve ekonomik şiddet de aynı kapsamda suç sayılacak. Umuyorum ki artık kadınlar, adaleti ve güvenliği sosyal medyada aramak zorunda kalmayacak.

2- Ev kadınlarının sosyal güvence meselesini ilk altı ayda çözeceğim. 1971 yılından bu yana Türkiye'nin taahhüt ettiği ama yasalaştırmadığı Aile Destekleri Sigortası'nın yasalaştırılmasını, ilk altı ayda sağlayacağım. Evet, ilk altı ayda ev kadınlığını, kanuni iş tanımına dahil edeceğiz. Çalışmayan kadınların sosyal haklarını güvence altına alacağız. Hane geliri asgari ücretin altında olan aileler için Aile Destekleri Sigortası'ndan mali destek sağlanacak. Önce hanedeki kadın adına bankada bir hesap açılacak, sonra da para o kadının banka hesabına yatmaya devam edecek. Ev kadınları güçlendikçe aileler de güçlenecek.

3- Kadın istihdamını arttırmaya yönelik adımları ilk altı ayda atacağım. Tabii önemli bir hedefimiz de çalışmak isteyen ev kadınlarına destek olmaktır. KOBİ'lerin yarı zamanlı kadın istihdamını arttırmak için sloganımız, 'Ev kadınlarına iş, eve aş olacak'. Ev kadınlarını yarı veya tam zamanlı işe alan KOBİ'lerin vereceği maaş, ödeyeceği vergide, devlet Aile Destekleri Sigortası kapsamında destek verecek. Devlet memuriyetine ev kadınlarının da alınmasını teşvik edeceğim. Ayrıca kamuda yönetim kademelerinde en az yüzde 35 kadın kotasının uygulanmasını sağlayacağım. Devlet, yönetim kademelerinde çalışan kadın oranı yüzde 35 veya üzeri olan özel sektör şirketlerine de vergi teşviki verecek.

4- Eşinden boşanan kadınlar için ilk altı ayda Yeni Başlangıçlar Fonu oluşturacağım. Kadın ve erkek arasındaki nafaka gerginliğini kesinlikle bitireceğim. Eşinden boşanan kadınlara, Aile Destekleri Sigortası kapsamında kuracağımız Yeni Başlangıçlar Fonu sayesinde, boşanıp başvuran her kadına taşınma ve ev kurma desteği vereceğim. Kadın çalışmıyorsa istihdama katılımı için belediyeler tarafından eğitim ve iş bulma desteği verilecek.

Kadınlar güçlenecek ve kimseye muhtaç olmadan hayatlarına yeniden başlayacaklar. Amacımız, bu konuda tam adalet düzenini kurmak.

5- Doğum izni kanununu ilk altı ayda değiştireceğim. Doğum iznine ayrılmış ve kanuni süre içinde işine dönememiş veya işinden ayrılmak zorunda kalmış kadınların ileri yıllarda yeniden iş hayatına dönmeleri halinde, istihdam eden kurum ve kuruluşlara yönelik özel vergi teşvikini ilk altı ayda getireceğim. Böylelikle tüm dünyadaki trendin aksine Türk kadınları, iş hayatına dönmek istediklerinde pozitif ayrımcılık uygulamalarından yararlanmış olacak.

6- Güçlü bir kadın sağlığı projesini hemen başlatacağım. Kadın sağlığı programı sayesinde kadınların sağlık, bakım ve hijyen konusundaki en büyük güvencesi devlet olacak. Ergenlik çağına giren kız çocuklarının sağlık harcamaları ücretsiz olacak. Rahim kanserini önleyen HPV aşısı da dahil olmak üzere bu konudaki tüm önleyici sağlık harcamaları da devlet tarafından ücretsiz olarak karşılanacak.

Sevgili halkım, bunlar iktidara gelişimizin ilk altı ayında kadınlar için hayata geçireceğimiz nefes alma kolaylıklarıdır. Videomu buraya bırakıyorum. Siz de şahit olun. Söylediklerimi yapmaz isem hesabını doğal olarak soracaksınız”.

YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN RESMİ VERİLERLE ÇÖKÜŞÜ

-Reel Sektör, Kur Fırtınasına 124 Milyar Dolar Açıkla Yakalandı

- Reel sektör, iktidarın, “cari işlemler açığını azaltıp enflasyonu kontrol etmeye” dönük ucube modeliyle Türk lirasının değerini serbest düşüşe bıraktığı politikasına 123,6 milyar dolarlık döviz açığıyla yakalandı.
- Merkez Bankasının verilerine göre reel sektörün (finans kesimi dışındaki firmalar) döviz borçları ağustosta bir önceki aya göre 3,1 milyar dolar artarak 279,7 milyar dolara kadar yükseldi. Bu yıl Ağustos ayı sonunda 8,30 TL olan dolar kuru geçen hafta 9,70 TL’yi de aştı. Bu yükseliş reel sektörün döviz cinsinden yükümlülüklerinin TL karşılığını 390 milyar liradan fazla artırdı.
- Reel sektörün döviz cinsinden varlıkları ise ağustosta bir önceki aya göre 5,5 milyar dolar artarak 156,1 milyar dolara yükseldi. Kurda yaşanan artış reel sektörün diviz cinsinden v arlıklarının TL karşılığını ise 218,5 milyar lira artırdı.
- Dolayısıyla sektör döviz pozisyonundaki 123,6 milyar dolarlık açık nedeniyle son iki ayda net olarak 173 milyar lira net zarara uğradı.
- Reel sektörün döviz açığı 2020 yılı sonuna göre ise 1 milyar dolara yakın arttı.

-Dış Ticaret Açığı Yüzde 16 Azaldı

- Ticaret Bakanlığının öncü verilerine göre ekimde Türkiye’nin ihracatı geçen yılın aynı ayına göre yüzde 20,2 oranında artarak 20,8 milyar dolar, ithalat ise yüzde 13 artarak 22,3 milyar dolara yükselirken, aylık dış ticaret açığı da yüzde 39 küçülerek 1,5 milyar dolara geriledi.
- Ocak-ekim döneminde ise ihracat yüzde 33,9 oranında artarak 181,8 milyar dolara çıkarken, ithalat ise yüzde 22,5 oranında büyüyerek 215,6 milyar dolar olarak gerçekleşti.
- Dış ticaret açığı ise yüzde 16 oranında küçülerek 33,8 milyar dolara geriledi.
- Ekim sonu itibariyle son bir yılda ihracat 215,7 milyar dolar ithalat ise 259,1 milyar dolar olarak gerçekleşti. Bir yılda 43,4 milyar dolarlık dış ticaret açığı verildi.
- **Yoksullaşma Pahasına İhracat:** Türkiye’nin bu yıl ihracatta yakaladığı artışın arkasında Türk lirasının değerinin serbest düşüşe bırakılması bulunuyor. Türk lirasının değer kaybetmesi, Türkiye’de üretilmiş ürünleri diğer ülkelere göre daha ucuz hale getiriyor.
- Ancak, hammadde ve enerji fiyatları uluslararası piyasalara paralel olarak belirlendiği için ucuzluk daha çok işçilik maliyetleri, diğer bir ifadeyle emeği değeri düşürülerek sağlanıyor. Türkiye bu politikasıyla, kendi mühendisinin, işçisinin emeğini dışarıya ucuz satıyor. Bu politika da çalışanları yoksullaştırıyor.

-Merkez Bankası Brüt Rezervi

- **Brüt Rezerv (Varlık):** Merkez Bankasının, **brüt rezervi** (altın + döviz); 22-29 Ekim günleri arasında, **1 milyar 258 milyon dolar daha azalarak 123 milyar 783 milyon** dolara geriledi.
- Geçen hafta brüt **döviz rezervi** 1 milyar 241 milyon dolar azalarak **84 milyar 105 milyon** dolara inerken, brüt **altın varlıkları** 83 milyon dolar artarak **39 milyar 678 milyon** dolara çıktı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- **Borçlar (Yükümlülük):** Merkez Bankasının bilanço içi döviz ve altın borçları geçen hafta 1 milyar 774 milyon dolar azalarak 105 milyar 408 milyon dolara inerken, bilançosunda gözükmeyen (bilanço dışı) **döviz ve altın swap borçları** ise 74 milyon dolar daha artarak 68 milyar 329 milyon dolara çıktı.
- Swap dahil toplam **döviz ve altın borçları 1 milyar 700 milyon dolar** azalarak **173 milyar 737 milyon dolara** geriledi.
- **Net Rezerv:** Böylece Merkez Bankasının (*kamunun Merkez Bankasındaki mevduatı da borç kabul edildiğinde*) swap borçları dahil **net rezervi, 336 milyon dolar iyileşerek (eksi) -48 milyar dolar oldu.**
- IMF ile 2002 yılında imzalanan Stand-by anlaşması ile tanımlanan analitik bilançoya göre ise (kamunun döviz mevduatı Merkez Bankası borcu **sayılmadığında**) net rezervi ise 150 milyon dolar iyileşerek (eksi) – **35,7 milyar dolar oldu.**

-Sıcak Para Çıkıyor

- Yabancılar, başta swap alacakları olmak üzere Türkiye'deki kısa vadeli varlıklarını azaltmaya devam ediyor.
- Yabancıların Türkiye'deki hisse senedi, iç borçlanma kâğıdı, banka mevduatı ve swaplardan oluşan **sıcak para stoku** 22-28 Ekim haftasında, 2 milyar dolar daha azalarak **64,5 milyar dolara** geriledi. Sıcak para stoku bu haliyle yıl başındaki düzeyinin 24,5 milyar dolar altında bulunuyor.
- **Kur ve fiyat hareketlerinden arındırıldığında geçen hafta yabancılar net olarak 24,4 milyon dolarlık hisse senedi satın aldılar. 58,1 milyon dolarlık (net) devlet iç borçlanma kâğıdı sattılar, repo alacaklarını 12 milyon dolar şirket borçlanma kâğıtlarını da 1,9 milyon dolar azalttılar. Yabancı bankalar Türkiye'deki bankalarda bulunan swap alacaklarını ise 933 milyon dolar azalttılar. Dolayısıyla 22-28 Ekim günleri arasında net 1 milyar dolarlık çıkış yaşandı.**
- Yabancıların mevduatları ise 1 milyar dolar azaldı.
- Yabancı yatırımcıların 28 Ekim itibarıyla Türkiye'deki portföylerinin 21,3 milyar dolarlık kısmı hisse senedi, 7,7 milyar dolarlık kısmı kamu ve özel sektör borçlanma kâğıdı ve repo, 29,4 milyar dolarlık kısmı döviz ve TL mevduatlarından, 6,2 milyar doları da swap alacaklarından oluşuyor.
- **Yabancı yatırımcılar kur ve fiyat değişimlerinden arındırıldığında bu yıl 1 Ocak – 28 Ekim günleri arasında hisse senedi ve iç borçlanma kâğıtlarında net olarak 2 milyon dolarlık alım yaptılar. Swap alacaklarını net olarak da 14,4 milyar dolar azalttılar. Dolayısıyla yıl başından bu yana net sıcak para çıkışı (kur farklarından arındırılmış) 14,4 milyar dolar oldu.**

-Kredi ve Mevduat Gelişmeleri

Mevduat

- Bankalardaki toplam mevduat, kurda o hafta yaşanan düşüşün de etkisiyle 50,8 milyar lira azalarak 4 trilyon 313 milyar liraya geriledi.
- TL cinsinden mevduatlar 11,9 milyar lira azalarak ve 1 trilyon 892 milyar liraya geriledi.
- 1,7 milyar dolar azalarak 255,3 milyar dolara gerileyen döviz ve altın cinsinden mevduatların TL karşılığı ise 38 milyar lira azalarak 2 trilyon 422 milyar lira oldu.
- **Dolarizasyon:** Döviz mevduatlarının toplam mevduattaki payı (dolarizasyon oranı) da yüzde 56,1 oldu. Yurt içi ve yurt dışı kaynaklı toplam mevduatın yarısından çoğunu yabancı para cinsinden açılmış mevduatlar oluşturmaya devam etti.
- **Dolarizasyon** oranı gerçek kişilere ait (vatandaşın tasarruf mevduatı) mevduatlarda ise yüzde 56,9 oldu. Gerçek kişilere ait döviz mevduatları 25 Ekim -1 Kasım günleri arasında 791 milyon dolar azalarak 160,5 milyar dolara indi. *Gerçek kişilere ait döviz mevduatların TL karşılığı ise 22 milyar lira azalarak 1 trilyon 522 milyar lira oldu.*

Krediler

- Bankaların verdiği krediler (*bankaların bankalara verdiği krediler hariç*) 25 Ekim – 1 Kasım günleri arasında, döviz kredilerinin TL karşılığında kurda o hafta yaşanan düşüşün de etkisiyle 1 milyar lira artarak 4 trilyon 179 milyar liraya yükseldi.
- Bu günler arasında TL krediler 27,4 milyar lira artarken, döviz cinsinden kredilerin TL karşılığında ise 26,6 milyar liralık azalış oldu. Döviz kredileri dolar cinsinden 925 milyon dolar azalarak 162,5 milyar dolara geriledi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

• Yıl başından bu yana Türk lirası kredilerde yüzde 12,3 oranında artış, döviz kredilerinde ise (dolar cinsinden) yüzde 1,9 oranında azalma yaşandı.

• Bankaların zamanında tahsil edemediği krediler bu sürede 426 milyon lira artarak ise 152,6 milyar liraya çıktı.

-Kamu Bankalarının Karı Yüzde 29 Azaldı, Özel Bankalarınki Yüzde 53 Arttı

• Bankacılık sektörü bu yılın ilk dokuz aylık döneminde 56,9 milyar lira net (vergi sonrası) kar elde etti.

• Bu karın 12,1 milyar liralık kısmı kamu bankalarına, 44,9 milyar liralık kısmı ise yerli ve yabancı sermayeli özel bankalara ait bulunuyor.

• İktidarın, yandaş holdinglere rant aktaran bir mekanizma olarak kullandığı kamu bankalarının karı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 29 oranında azalırken, özel bankaların karı ise yüzde 53 oranında artış kaydetti.

• Son bir yıllık dönemde bankacılık sektörünün toplam aktifleri yüzde 17,4, öz kaynakları ise yüzde 15,1 oranında artış kaydetti. Bu dönemde yıllık enflasyonun yüzde 20 civarında seyrettiği dikkate alınırsa sektörün reel olarak küçüldüğü gözleniyor.

-KOBİ'lerin Bankalara Borcu

• Küçük ve orta ölçekli işletmelerin (KOBİ) bankacılık sektörüne olan borçları eylülde bir önceki aya göre 26 milyar lira artarak 993,5 milyar liraya kadar yükseldi.

• KOBİ borçları geçen yılın sonuna göre ise 87,5 milyar lira artış kaydetti.

• KOBİ'lerin bankalara olan bu borcunun 54,7 milyar liralık kısmı ise, zamanında ödenmediği için bankalar tarafından takibe alınan, diğer bir ifadeyle icraya verilen kredilerden oluşuyor.

• Aynı bankaya borcu olanlar tek, birden fazla bankaya borcu olanlar ise birden fazla sayıldığında bankalara kredi borcu bulunan KOBİ sayısı ise eylülde 44 bin artarak 4 milyar 311 milyona yükseldi.

-Tarım Sektörünün Bankalara Borcu

• Tarım sektörünün bankacılık sektörüne olan kredi borçları da eylülde 3 milyar liralık artışla 153,2 milyar liraya kadar yükseldi. Tarım sektörünün kredi borçlarında geçen yılın sonuna göre ise 22,8 milyar liralık artış kaydedildi.

• Sektörün borçlarının 115 milyar liralık kısmı kamu bankalarına, 38 milyar liralık kısmı ise özel bankalara bulunuyor.

• Bankaların zamanında tahsil edemedikleri için icraya başvurdukları tarım kredisi alacakları ise 4,3 milyar lira düzeyinde bulunuyor.

-Vatandaşın Bankalara Borcu

• **Bankalara ve Finansman Şirketlerine:** Vatandaşların bankalara ve finansman şirketlerine olan (konut, taşıt, ihtiyaç ve kredi kartı) borcu (takiptekiler de dahil) 22 – 28 Ekim günleri arasında 6,5 milyar lira daha artarak 967,8 milyar liraya yükseldi. Bu borcun 21,3 milyar lirası vadesinde ödenmediği için takibe alınan kredi ve kredi kartı borçlarından oluşuyor.

• **Bankalar ve finansman şirketlerine olan borcun 773,9 milyar lirası bireysel (konut, otomobil, ihtiyaç) kredilerinden, 193,9 milyar lirası da kredi kartlarından kaynaklanıyor. Son hafta tüketici kredilerinde 2,9 milyar liralık, kredi kartı borçlarında ise 3,6 milyon liralık artış oldu.**

• Yıl başından bu yana ise 72,2 milyar lirası (yüzde 10,3) tüketici kredilerinden, 43,3 milyar lirası (yüzde 28,8) da kredi kartlarından olmak üzere toplam 115,5 milyar liralık (yüzde 13,6) oranında artış yaşandı.

• **Takipteki Borç:** Vatandaşların vadesinde ödeyemediği için bankalar tarafından icraya verilen takipteki borçları da 16 milyar lirası tüketici kredilerinden, 5,3 milyar lirası da kredi kartlarından olmak üzere toplam 21,3 milyar lira düzeyinde bulunuyor. Bankaların takipteki bu borçlarını düşük bir bedel karşılığında varlık yönetim şirketlerine devretmeleri nedeniyle takipteki borçlar olduğundan düşük gözüküyor.

• **Varlık Yönetim Şirketlerine Borç:** Bu arada bankaların vatandaşın zamanında tahsil edemedikleri için takibe aldıkları ancak daha sonra da varlık yönetim şirketlerine sattıkları alacaklarından kaynaklanan vatandaşın borcu da Mart 2021 sonu itibarıyla 30,3 milyar lira olarak açıklandı.

• **TOKİ'ye Olan Borç:** Vatandaşların taksitli konut alımları nedeniyle Toplu Konut İdaresine (TOKİ) olan borçları ise 26,4 milyar lira düzeyinde bulunuyor.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- **Toplam Borç:** Böylece vatandaşların, bankalara, finansman şirketlerine, varlık yönetim şirketlerine ve TOKİ'ye olan (tahsili gecikmiş borçlar da dahil) **toplam borcu 1 trilyon 24 milyar liraya ulaştı.**

-Vatandaşın Faiz Yüğü Yüzde 42 Arttı

- Vatandaşların bankacılık sistemine olan borçları nedeniyle, bu yıl ocak-eylül döneminde üstlendikleri faiz yüğü, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 42,2 oranında artarak 84,9 milyar liraya kadar yükseldi.
- Tüketiciler geçen yıl aynı dönemde bankalara 59,5 milyar lira faiz ödemişti.

-Faiz Oranları

Kredi ve Mevduat Faiz Oranları

- 28 Ekim itibarıyla bankaların bir yıl vadeli TL cinsinden mevduata uyguladığı yıllık faiz oranı bir önceki haftaya göre 2,74 puan düşerek yüzde 13,95'e, bir yıla kadar vadeli ticari kredi faizleri ise 0,79 puan artarak yüzde 18,67'ye çıktı.

Merkez Bankası Faizi

- Merkez Bankasının çeşitli yollardan bankalara verdiği paranın (28 Ekim'de 338 milyar lira) ağırlıklı ortalama faizi de 5 Kasım itibarıyla yüzde 16 oldu.

İç Borçlanma Kağıtlarının Faizi

- İki yıl vadeli devlet tahvilinin (**gösterge faiz**) 28 Ekim'de yüzde 18,37 olan faizi yüzde 17,73'e indi.
- **Beş yıl vadelinin faizi yüzde 19,30'a, 10 yıl vadeli tahvilin faizi ise yüzde 19,32'ye indi.**
- Faiz oranları, önceki hafta sonuna göre iki yıl vadeli 0,64 puan, 5 vadeli 0,58 puan, 10 yıl vadeli 0,64 puan azaldı.
- **Merkez Bankasının faiz indirimi yüzünden enflasyon beklentilerinin yükselmesi ve Bankanın yükselecek enflasyonu kontrol etmek için ilerleyen aylarda daha yüksek oranlarda faiz artırmak zorunda kalacağına ilişkin tahminler iç borçlanma faizlerinin daha fazla düşmesini önlüyor.**

Risk Primi (CDS)

- Merkez Bankasının talimatla faiz indirimi yüzünden, Türkiye'nin dış borçlarını geri ödeme (temerrüt) riskini gösteren CDS (*Kredi temerrüt sigortası- 5 yıl vadeli*) ise geçen hafta da yüzde 5,6 oranında azalarak 415,53 puana indi.

-Enflasyon Ferman Dinlemiyor

- Yaz aylarında ileri sürülen "yılın son aylarında düşecek" görüşlerine rağmen, enflasyon ekim ayında da yükselişini sürdürdü.
- Tüketici fiyatları ekimde bir önceki aya göre yüzde 2,39 oranında artarken, yıllık artış oranı ise yüzde 9,89 olarak hesaplandı.
- Ekim ayı itibarıyla gıda fiyatlarındaki yıllık artış ise yüzde 27,41 olarak hesaplandı.
- Döviz kuruna daha duyarlı bir endeks olan üretici fiyatları endeksi ise ekimde bir önceki aya göre yüzde 5,20 oranında artış kaydetti. Üretici fiyatlarındaki yıllık artış da yüzde 46,31'e kadar yükseldi.
- Gelecek yıl uygulanacak bazı vergi tutarları, cezalar, harçlar ve değerli kağıt bedellerinin artırılmasında esas alınacak olan (yeniden değerlendirme oranı) üretici fiyatlarındaki 12 aylık ortalama artış ise yüzde 36,2 olarak gerçekleşti. Cumhurbaşkanı'nın bu oranı daha düşük ve daha yüksek uygulama yetkisi bulunuyor.

-Türk Lirası Tarihinin En Değersiz Noktasında

- Merkez Bankasının, Türk parasının 2003 yılındaki diğer paralar karşısındaki ortalama değerini 100 kabul ederek oluşturduğu, TÜFE Bazlı Reel Kur Endeksi Ekimde 60,37'ye kadar geriledi.
- Merkez Bankası aynı endekse göre TL'nin değerini reel değerini Ocak 1994'e kadar hesapladı. Endeksin ekim ayında aldığı 60,37 değeri bu Ocak 1994'ten bu yana ikinci en düşük noktayı gösteriyor.
- Türkiye'deki enflasyonun yanı sıra diğer ülkelerdeki enflasyon da dikkate alınarak hesaplanan reel kur endeksi bundan önce en düşük noktaya 59,68'le yine bu yıl haziran ayında inmişti.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- **Gelişmekte Olan Ülkelere Göre Daha Çok Değer Kaybetti.**
- Merkez Bankası, Türk lirasının reel değerini gösteren kur endeksini ayrıca gelişmekte olan ülkelerin ve gelişmiş ülkelerin ypara birimlerine göre ayrı ayrı da hesaplıyor.
- Türk lirasının 2003 yılında gelişmekte olan ülke para birimleri karşısındaki 100 olan reel değeri ekimde 49,64'le endeksin hesaplandığı dönemin en düşük noktasına geriledi. Gelişmiş ülkelerin para birimleri karşısındaki değeri de ekimde 68,23'le beşinci en düşük noktaya geriledi.
- Merkez Bankası yönetimindeki görevden almalar ve para politikasının askıya alınarak TL'nin serbest düşüşe bırakılması Türk lirasını ABD doları karşısında 9,70 lira ile rekor düşük seviyeye indirdi. Diğer bir ifadeyle dolar kuru şimdiye kadarki en yüksek noktaya yükseldi.
- Dolar kuru (Merkez bankası döviz alış kuru) yıl başından bu yana yüzde 25,3, euro kuru ise yüzde 23,4 oranında arttı. Diğer bir ifadeyle TL yıl başından bu yana dolara karşı yüzde 20,2, Euro'ya karşı ise yüzde 15,6 oranında değer kaybetti.
- **Tek adam rejimiyle ilgili Anayasa değişikliğinin kabul edilmesi ve sonrasındaki gelişmelerin TL'nin değerinde yarattığı değişimler şöyle:**

TL'NİN DEĞERİ		
Tarih	1 Dolar/TL	1 Euro/TL
3 Kasım 2002 AKP'yi iktidara getiren seçim günü	1,6700	1,6612
16 Nisan 2017 Anayasa Referandumu	3,6801	3,9083
17 Nisan 2018 Devlet Bahçeli'nin Erken Seçim Çağrısı Yapması	4,0980	5,0747
19 Haziran 2018 Recep Tayyip Erdoğan'ın "Yetkiyi verin faizle şunla bunla nasıl uğraşılır göreceksiniz" dediği gün.	4,7545	5,4969
31 Aralık 2020 (Bu yıl başı)	7,3405	9,0079
19 Mart 2021 Naci Ağbal'ın görevden alınmasından bir gün önce	7,2670	8,6566
8 Ekim 2021	9,7000	11,1995

O GÜNDEN BUGÜNE KURDA YAŞANAN ARTIŞ (%)		
Tarih	Dolar	Euro
3 Kasım 2002 AKP'yi iktidara getiren seçim günü	480,8	574,2
16 Nisan 2017 Anayasa Referandumu	163,6	186,6
17 Nisan 2018 Devlet Bahçeli'nin Erken Seçim Çağrısı Yapması	136,7	120,7
19 Haziran 2018 Recep Tayyip Erdoğan'ın "Yetkiyi verin faizle şunla bunla nasıl uğraşılır göreceksiniz" dediği gün.	104,0	103,7
31 Aralık 2020 (bu yıl başına göre)	33,5	29,4
19 Mart 2021 Naci Ağbal'ın görevden alınmasından bir gün önce	32,1	24,3

O GÜNDEN BUGÜNE TL'NİN DEĞERİNDEKİ AZALIŞ (%)		
Tarih	Dolar	Euro
3 Kasım 2002 AKP'yi iktidara getiren seçim günü	-82,8	-85,2
16 Nisan 2017 Anayasa Referandumu	-62,1	-65,1
17 Nisan 2018 Devlet Bahçeli'nin Erken Seçim Çağrısı Yapması	-57,8	-54,7
19 Haziran 2018 Recep Tayyip Erdoğan'ın "Yetkiyi verin faizle şunla bunla nasıl uğraşılır göreceksiniz" dediği gün.	-51,0	-50,9
31 Aralık 2020 (Bu yıl başına göre)	-25,1	-22,7
19 Mart 2021 Naci Ağbal'ın görevden alınmasından bir gün önce	-24,3	-19,6

-İcra Dairelerindeki Dosya Sayısı 23 Milyonu Aştı

- Ulusal Yargı Ağı (UYAP) üzerinden alınan verilere göre bu yıl 1 Ocak- 5 Kasım günleri arasında icra ve iflas dairelerine toplam 6 milyon 328 bin yeni dosya geldi. Yeni gelen dosya sayısı geçen yılın aynı dönemine göre 1 milyon 163 bin adet arttı.
- Aynı dönemde 5 milyon 436 bin icra dosyası da sonuçlandırıldı.
- İcra dairelerinde derdest bulunan dosya sayısı bir yıl öncesine göre 40 bin artarak 23 milyon 103 bin adet oldu.

-Bankalardaki Mevduatın Çoğu Küçük Bir Azınlığın

- BDDK'nın verilerine göre Eylül 2021 sonu itibariyle Türkiye'deki bankalarda bulunan ve Türk vatandaşlarına ait olan 3 trilyon 861 milyar liralık Türk lirası ve döviz mevduatlarının yüzde 58,21'ini oluşturan 2 milyar 247 milyon liralık kısmı içerisinde 1 milyon lira ve daha fazla para bulunan 342 bin 362 hesapta bulunuyor.
- Eylül ayında yerleşiklerin toplam mevduatı bir önceki aya göre 185,3 milyar lira artarken, bu artışın 146,5 milyar lirası bir milyon lira ve üzerinde mevduat bulunan hesaplardaki artıştan kaynaklandı.
- Bu yıl ocak-eylül döneminde de yurt içi yerleşiklere ait toplam mevduat 614 milyar lira arttı, yine bu artışın 423 milyar lirası bir milyon liranın üzerinde mevduat bulunan hesaplarda oldu.

-Yabancıların Borsa'daki Payı Yüzde 40'a Geriledi

- Yabancı yatırımcıların Borsa İstanbul'daki (BİST) payı eylülde yüzde 40,5'e kadar geriledi.
- Ekim ayında İMKB'deki yatırımcı (yerli ve yabancı) sayısı önceki aya göre 43 bin 427 azalarak 2 milyon 365 bin 843'e geriledi. Azalma tümüyle yerli yatırımcılardan kaynaklandı. Yerli yatırımcı sayısının 2 milyon 352 bin 587'ye gerilediği ekimde, yabancı yatırımcı sayısı ise 5 artarak 13 bin 256 oldu.
- BİST'teki hisse senetlerinin hiyasa değeri ise ekimde 45,2 milyar lira artarak 732,9 milyar liraya yükseldi.
- Bu hisse senetlerinin 439,9 milyar liralık kısmı yerli yatırımcılara, 296,9 milyar liralık kısmı ise yabancı yatırımcılara ait bulunuyor.
- Yerli yatırımcıların sahip olduğu hisse senetlerinin de yüzde 76,9'u, bir milyon liradan fazla hisse senedi bulunan 28 bin 443 hesapta toplanmış durumda.
- Bu arada yabancı yatırımcılara ait hisse senetlerinin de yüzde 18,9'u, borsanın tamamının ise yüzde 7,7'si Katarlı yedi yatırımcı tarafından kontrol ediliyor.

-Konut Fiyatları Son Bir Yılda Yüzde 33,4 Arttı

- Türkiye genelinde konut fiyatları ağustos ayında bir önceki aya göre yüzde 3,9 oranında artarken yıllık artış oranı ise yüzde 33,4 olarak hesaplandı.
- Merkez Bankasının yaptığı hesaplama göre konut fiyatlarındaki reel artış ise yüzde 11,9 olarak gerçekleşti. Faiz oranlarının baskılanması nedeniyle Türk lirası cinsinden yatırımların, tasarruf sahiplerini reel olarak zarara uğratması yüzünden vatandaşlar tasarruflarını konut alımına yönlendirmeleri yüzünden konut fiyatları yapay olarak artıyor. (Kredili konut satışları azalırken, kredisiz alınan konutların sayısındaki artış bu görüşü doğruluyor)
- Ağustos ayı itibariyle son bir yılda yeni konutlarda yüzde 40,2, eski konutlarda da yüzde 32 oranında fiyat artışı yaşandı. Konut metrekare fiyatı da 4 bin 851,2 liraya yükseldi.
- Konut fiyatlarında yaşanan bu artışa rağmen bankaların vatandaşlara kullandığı konut kredileri stokunda son bir yılda sadece yüzde 2,6 oranında artış yaşandı. Geçen yıl ekim ayında 278 milyar lira olan konut kredileri, bu yıl 286 milyar liraya çıktı.

-Esnaf ve Sanatkar Sayısı Azaldı

- Türkiye'deki esnaf ve sanatkar sayısı ekim ayında 2 bin 157 azalarak 2 milyon 69 bin 996'ya geriledi. Aynı ay esnaf ve sanatkarlara ait iş yeri sayısı da bir önceki aya göre 835 azalarak 2 milyon 244 bin 346'ya indi.
- Türkiye'deki firma sayısı ise bu yıl eylülde bir önceki aya göre 9 bin 541 adet artarak 2 milyon 65 bin 507'ye yükseldi.

ENFLASYON KONTROLDEN ÇIKTI!

TÜFE ve Yi-ÜFE arasındaki makas daha da açılarak 26,42 puana çıktı. Enflasyonun kontrolden çıkma ihtimali büyüyor! TÜİK'in 2021 Ekim ayı verileriyle TÜFE yıllık yüzde 19,89'a yükselirken, Yi-ÜFE yıllık yüzde 46,31'e ulaştı. TÜFE/Yi-ÜFE arasındaki makas daha da açılarak 26,42 puana çıktı. Bu makasın yakın dönemde kapanması söz konusu olmadığı gibi son zamlar ve kur artışlarıyla üretici enflasyonunun yüzde 50'yi aşması ve TÜFE'ye yansımalarının hızlanmasıyla enflasyonun kontrolden çıkma ihtimali büyüyor!

TÜİK'in açıkladığı Ekim ayı verileriyle TÜFE yıllık yüzde 19,89'a Yi-ÜFE de yüzde 46,31 ile 19 yılın en yüksek seviyesine çıktı. Üretici tüketici enflasyonu arasındaki makası 26,42'ye çıkarken üreticide akaryakıt, doğalgaz, elektrik zamları ve kur artışlarıyla kasımda da artması beklenen maliyetin tüketici enflasyonu üzerindeki baskısını arttırdı. TÜFE'nin yüzde 20'nin üzerine doğru hızla hareketlenmesi beklenmeli! Ekim ayı TÜFE artışı aylık yüzde 2,39, Yi-ÜFE ise aylık yüzde 5,24 ile beklentilerin üzerinde gerçekleşti.

Rahip Brunson kriziyle 2018'de yaşanan kur şoku sonrası Eylül 2018'de yüzde 46,15 oranıyla o güne kadarki en yüksek düzeyine ulaşan Yi-ÜFE ekim ayında üç yıl önceki bu oranı da geride bıraktı. **Üretici-tüketici makasında ise tarihteki en yüksek seviyeye ulaşıldı.**

TÜİK verilerine göre gıda grubunda ekimde aylık artış yüzde 1,92 oldu ve manşet tüketici enflasyonuna 0,52 puanlık katkı yaptı. Sera ürünlerinin piyasaya çıkmasıyla özellikle domates ve biberde yüzde 32-36 arası aylık fiyat artışları gerçekleşti.

Kıvırcık fiyatında aylık artış ise yüzde 65,8 oldu. Alkol ve sigara grubunda sigara fiyatlarına yapılan yüzde 6,18'lik zamlarla bu grupta aylık artış yüzde 5,97 ve manşet enflasyona etki 0,26 puan oldu.

Ulaştırma grubunda ise akaryakıt zamlarında eşel mobil sisteminin sona ermesiyle benzin, motorin ve LPG fiyatlarındaki zamların yarattığı yükseliş enflasyona yansımaya başladı. Ulaştırma grubunda aylık artış yüzde 2,43 ve manşet enflasyona etkisi 0,36 puan düzeyinde gerçekleşirken, geçtiğimiz ay LPG yüzde 19,27, motorin yüzde 6,63, benzin ise yüzde 2,4 zlandı.

TÜİK ekim ayı enflasyonunu yüzde 19,89 olarak açıklarken, devletin vergi, harç ve cezalarda enflasyona endekli olarak uygulayacağı yeniden değerlendirme oranını ise yüzde 36,20 olarak hesaplayarak açıkladı.

- TÜİK'in resmi enflasyon verisinin yaklaşık iki katı düzeyindeki yeniden değerlendirme oranı arasındaki büyük fark ciddi bir hesap çelişkisi!

TÜİK'in Yeniden Değerleme Oranının hesaplanmasına esas olan enflasyon oranını yüzde 36,20 olarak duyurmasıyla Hazine ve Maliye Bakanlığı, 2022 yılında trafik cezası, harçlar ve bazı vergi türlerini bu oranda artıracak. Ayrıca Cumhurbaşkanının vergi veya cezaların yeniden değerlendirme oranının yarısı kadar veya yüzde 50 fazlasına kadar artırma ya da düşürme yetkisi var.

- Kanımca iktidar bu yetkiyi artırma yönünde kullanacak.

Diğer tarafta bağımsız iktisatçılardan ve akademisyenlerden oluşan Enflasyon Araştırma Grubu da (ENAG) ekim ayına ilişkin enflasyon verilerini yayımladı. TÜİK verileriyle hesaplama yapan ENAG'a göre ekimde aylık enflasyon yüzde 6,90 artarken, yıllık bazda ise enflasyon yüzde 49,87 düzeyiyle yüzde 50'ye yaklaştı.

TÜİK'in yüzde 19,89'luk verisinin yaklaşık 2,5 katı olan ENAG verisi, piyasadaki fiyatlarla, pazar-marketteki etiketlerle daha gerçekçi şekilde örtüşüyor. **Domates-Biberin yüzde 32-36 arasında, kıvırcığın yüzde 65 zmlandığı bir ayda TÜİK'in gıda enflasyonunun yüzde 1,92 olması inandırıcılıktan uzak duruyor ve gerçeği yansıtmıyor!**

KONTROLSÜZ PARALEL EKONOMİ!

Ekonomide kontrolü tümüyle kaybeden iktidar, uyguladığı akıl dışı politikalarla 'Paralel Ekonomi' yarattı!

Ekonomide kontrolü tümüyle kaybeden iktidar, uyguladığı akıl dışı politikalarla 'Paralel Ekonomi' yarattı. Başta enflasyon, büyüme, kurlar vb. verilerle, faiz gibi belirleyici kriterlerde ortaya 3-4 farklı gösterge çıktı. Piyasalar, iş dünyası, sanayici, ihracatçı bir gün sonrasını öngöremiyor. Her zam öncesi akaryakıt istasyonlarında gece yarısı kuyrukları oluşurken, neredeyse saat başı değişen kurlar, maliyetler ve fiyatlardan ötürü stokçuluk başladı. Bunun bir sonrası yokluk ve karaborsadır!

Son dönemde Merkez Bankası tarafından alınan faiz kararları başta olmak üzere enflasyonla mücadelenin terk edilmesi, kurlardaki gelişmelerin kontrolden çıkmasıyla birlikte piyasalarda 3-4 farklı faiz oluştu. TÜİK'in açıkladığı başta enflasyon olmak üzere pek çok veri ve gösterge ile ekonomideki gerçek tablonun örtüşmemesi, farklı enflasyon hesaplarının ortaya çıkması kafa karıştıran ekonomik kaos tablosu giderek bir 'Paralel Ekonomi' olgusunun yaşanmaya başladığını gösteriyor. Makro göstergelerden, kamu kaynaklarının kullanımına, faizden dövizde, enflasyona kadar her alanda oluşan paralel ekonomiyle birlikte en başta iktidar ile vatandaşın ekonomisi arasında büyük bir uçurum var. Stokçuluk ve kuyrukların yanı sıra, yatırım ve üretimden kaçış başladı.

TÜİK'in yıllık TÜFE enflasyonu yüzde 19,89, üretici enflasyonu ise AK Parti'nin 20'nci yıla giren iktidarında rekor kırıp yüzde 46'yı aştı. Bağımsız bilim insanlarının oluşturduğu Enflasyon Araştırma Grubu'nun (ENA Grup) yine TÜİK verileriyle hesapladığı yıllık enflasyon rakamı ise yüzde 49,87!

Vergi, harç ve cezalar için iktidarın 2022 yılında uygulayacağı enflasyon değerlendirme oranı TÜİK'in hesabıyla yüzde 36 ve Cumhurbaşkanının bunu yüzde 54'e kadar çıkartma yetkisi var. Buna karşılık Merkez Bankası'nın bu yıl beşinci kez yeniden değiştirdiği yılsonu enflasyon hedefi ise yüzde 18,4 olarak açıklandı.

– İş dünyası, sanayici, çiftçi, esnaf hangi enflasyona göre malının fiyatını belirleyecek?

– **İktidar 2022 maaş ve asgari ücret artışını belirlerken bu dört farklı enflasyondan işine gelen en düşüğünü esas alıp, milyonları bir kez daha mağdur mu edecek?**

Enflasyon yüzde 20'ye dayanırken, Merkez Bankası'nın politika faizi yüzde 16! Kamu Bankaları da talimatla aralarında anlaşış faizi bu seviyeye düşürürken, özel ve yabancı bankaların, piyasanın uyguladığı faiz yüzde 22 düzeyinde. Buna karşılık hazinenin 20 Ekim'deki son borçlanma ihalesinde oluşan faiz ise yüzde 19,92!

Türkiye ekonomisinde mevcut süreçte 4 farklı enflasyon, 4 farklı faiz oranı söz konusu. Üreticiye Tarım Bakanlığı ve Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) tarafından hububat başta olmak üzere pek çok üründe verilen taban fiyatla, aynı ürünün ithal fiyatı arasındaki dev farkla hububatta, gıdada, ette, çifte fiyat ve yüklü zam beklentileri oluştu. Yatırım sermayesi olan, yatırım yapmayı, kapasite artırmayı düşünenler yatırımını erteleyip, parasını bir kenarda altın veya dövizde, güvencede tutmaya yöneliyor. Yatırım, üretim, istihdam yaratma hevesi kayboldu, tam aksine kaçış başladı. Ülke çapında döviz büfeleri ayakta, kepenk indiriyorlar. Yasa, hukuk hükümsüz halde. Saat başı değişen kurlarla, haftada iki-üç kez yapılan doğalgaz, LPG, benzin, mazot zamlarıyla değil bir ay, 48 saat sonra deposunu kaça dolduracağını, gelecek ay elektrik-doğalgaz faturasının, maliyetinin ne olacağını öngöremeyen sanayici, çiftçi, üretici hızla üretmekten vazgeçiyor. Zam yürürlüğe girmeden önce gece yarısı akaryakıt istasyonlarında araç kuyrukları oluşuyor. Üretilen mal ve ürünler yakında fiyatlar zamlanacak beklentisiyle stokta, depolarda bekletiliyor. Yüzde 50 zam söylentileriyle şeker piyasadan çekiliyor. Yaygınlaşan stokçuluğun bir sonraki aşaması malların, ürünlerin tezgâh altına inmesi, yokluk ve karaborsadır! Altı ayda ekmek İstanbul'da üçüncü kez zamlandı ve 1 TL'den 2,5 TL'ye çıktı. Fırıncılar Odası tüm ülkedeki odalara genelge göndererek maliyet hesaplarını gözden geçirmelerini, gramaj düşürerek ekmekte zamlı fiyatları yeniden belirlemelerini bildirdi.

Kamu kaynakları iktidar, kamu kurumları ve iktidar belediyeleri tarafından besleme vakıflara aktarılarak, kamunun görev ve yetki alanına giren pek çok alanda paralel yapılanmalarla birlikte, 'paralel ekonomi, spekülasyon ve balon ekonomisi' yaygınlaşıyor. İktidarın kurdurduğu vakıflar adeta İş ve İşçi Bulma Kurumu'nun (İŞKUR), ÖSYM'nin fonksiyonlarını üstlenerek kamu kurumlarına personel yerleştirme, KPSS'yi geri plana iterek 'mülakatsız' devlet memuriyetine giriş sağlama, kamu binalarını hibe ve bedelsiz şekilde ya da günün koşullarında komik denilecek kiralarla 30-40 yıllığına sahiplenme yoluyla 'paralel kamu idaresi' oluşturuyor.

Bu gidişin sonu; piyasaların durması, üretim ve arzın kesilmesi, **ekonomide topyekûn çöküştür.** TÜİK dışındaki bilimsel hesaplamalarda yüzde 50'ye yaklaşan çift haneli enflasyon karşısında iktidarın çift haneli büyüme beklentisinin ezilen halk için bir anlamı olmadığı gibi, 'naylon' büyümenin yegâne getirisi; gelir dağılımının daha da bozulması, milli gelirin dolar bazında iyice gerileyerek daha dar bir kesimin elinde toplanması, yoksulluğun fakirliğin, işsizliğin tüm topluma yayılması ve sosyal çözülme olacaktır.

ENFLASYON VE ASGARİ ÜCRETE İNCE HESAPLAR!

Meskenlerdeki tarifeyi sabit tutarak sanayi ve elektrik üretiminde kullanılan doğalgaza yüklü zamlar yapan iktidar, 2021 enflasyonunu düşük tutarak maaş ve asgari ücret artışlarını sınırlamayı amaçlıyor!

Meskenlerdeki tarifeyi sabit tutarak sanayi ve elektrik üretiminde kullanılan doğalgaza yüklü zamlar yapan iktidar, vatandaşın elektrik ve doğalgaz faturalarını patlatacak artışları oluşacak kamuoyu ve halkın tepkisini göze alamadığı için uzatma senaryosu uyguluyor. Zamların TÜFE'ye yansımaları erteleyip, 2021 enflasyonunu düşük tutarak maaş ve asgari ücret artışlarını sınırlamayı amaçlıyor!

Geçtiğimiz hafta sanayici ve elektrik üreticisine yüksek oranlı doğalgaz zamları yürürlüğe konulurken, meskenlerdeki doğalgaz ve elektrik tarifelerinde değişikliğe gidilmedi. Sanayiciye verilen doğal gazda yüzde 49, elektrik üreticilerine yüzde 48 zam yapıldı. Bir yandan Merkez Bankası cari fazla vermek ve ihracatta rekabet gücünü artırmak için TL'nin değer kaybına göz yumma politikasına geçiş yaptığını ilan ederken diğer yandan sanayicinin maliyetlerini ikiye katlayacak doğalgaz ve enerji zamlarıyla sanayi üretimini baltalıyor. Elektrik üretim şirketleri yüzde 48'lik doğalgaz zammı sonrasında kar marjlarını büyük ölçüde kaybedecekler. Yakın dönemde doğalgazla işleyen elektrik santrallerinin elektrik üretimine ara vermeye başlamaları şaşırtıcı olmayacaktır. Bu da elektrik üretiminde büyük açıkların ortaya çıkması, ayrıca üretim ekonomisinin yaşamsal girdisi elektrik üretiminin yetersiz düzeye gerilemesi demek.

– BOTAŞ, konutlarda tüketilen doğalgaz için gaz dağıtım şirketlerine uyguladığı satış fiyatını değiştirmediyini, 1000 metreküp doğalgaz için 1488 lira olarak sabit tuttuğunu duyurdu.

Bu aybaşıda yürürlüğe giren zamlarla, sanayi aboneleri için 1000 metreküp doğalgaz için yüzde 49 artışla 3 bin 482 liraya, elektrik üretim santrallerinin kullandığı 1000 metreküp doğalgaz için 4000 liraya yükseltildi. Sanayicinin kullandığı doğal gaz iki ayda toplam yüzde 64, elektrik üreticilerinin kullandığı doğalgaz yüzde 63 zamlandı. Her iki kesimin de bu enerji maliyet artışını satış fiyatlarına yansıtılmaları kaçınılmaz. Sanayici ürettiği malın fiyatına, santraller de elektrik fiyatına zam yapmak zorunda. Ya da her iki kesim de doğalgaz tüketimini kısip sanayici mal üretimini, santralci elektrik üretimini düşürme yoluna gidecek.

İktidar dar gelirli, ücretli maaşlıların ve asgari ücretlilerin gelirlerinde son yılların en büyük iyileştirmesini yaparak yüzde 10 zam vermeye hazırlanıyor. **Ekim ayı itibarıyla resmi enflasyonun yüzde 20'ye yaklaştığı bir ortamda** şimdiden geniş kitleler, milyonlarca ücretli ve emekli **yüzde 10 artışla resmi enflasyonun bile yarısı düzeyinde bir ücret zammına razı edilmeye çalışılıyor!**

DÖVİZDE KARABORSA VE ÇİFTE KUR İHTİMALİNE KAPI ARALANDI!

Döviz Büfeleri Yönetmelik Değişikliği bir kez daha iktidarın attığı adımlarda ortak aklı önemsemeksizin hareket ettiğini gösterdi. Getirilen ağır sermaye koşulları pek çok döviz büfesinin kapanmasına, döviz alım-satımının yer altına inmesine kadar bir dizi soruna yol açacaktır. Kepenk indiren döviz büfelerinin eylemine rağmen sessizliğini sürdüren iktidarın yeni bir yönetmelik değişikliği ile geri adım atması sürpriz olmayacaktır.

Hazine ve Maliye Bakanlığı 12 Ekim'de yürürlüğe koyduğu yönetmelik değişikliğiyle döviz büfeleri ve yetkili müesseselere sermaye koşulları, devir ve hissedarlık, şube açma vb. konularında bir dizi yeni yükümlülükler getirdi. Tabii ki kayıt dışı işlemlerin önüne geçilmesi için kimlik ibrazı makul bir düzenleme. Ancak zaten döviz büfelerinin büyük bölümü buna itiraz etmediği gibi ciddi ve köklü müesseseler işlemlerini kimlikle yapıyordu. Asıl önemlisi yapılan değişiklikle döviz büfelerine pek çoğunun karşılayamayacağı zorunluluklar getirilmesi dikkat çekici. Türkiye Yetkili Müesseseler Platformu'nun çağrısıyla ülke çapındaki 852 Döviz Büfesi bir günlük kepenk kapatma eylemi yaparak, yönetmeliği protesto ettiler. Ne kendilerinden ne mali müşavirlerden ne hukukçulardan görüş alınmamasını, bir gecede tüm sektörü ilgilendiren radikal değişikliklere gidilerek ertesi gün yürürlüğe konulmasını eleştirdiler. Yapılan yönetmelik değişikliğiyle döviz büfelerine getirilen yeni düzenlemelerde öne çıkan ve sektörün tepkisine neden olan bazı düzenlemeler şöyle:

- Şirket sahiplerinin hisselerini, çocuklarına, kardeşlerine, anne-babasına ve ortaklarına devri sınırlanıyor.
- Döviz büroları sahipleri, doğrudan kendileri yönetici olarak sorumlu olacak.
- Sermayeleri 2 milyon TL'den 10 milyon TL'ye çıkarılmakta, fiziki olarak anlık 10 Milyon TL sermayeyi kasasında bulundurmayan işletmenin faaliyet izin belgesinin iptali öngörülmektedir.
- Türkiye 4 faaliyet bölgesine bölünerek bu bölgeler dışında kalan döviz büfelerinin adres naklinde 3 milyon TL harç ödemeleri koşulu getirilmektedir. 3 milyon TL'lik harç koşulunu karşılaması güç görünen pek çok büfenin kapanması kaçınılmaz hale getirilmektedir.

Devir hakkının sınırlandırılması, büro sahiplerinin yönetim haklarının kısıtlanması, 5 katına çıkarılan sermaye şartı gibi maddeleri içeren yeni yönetmeliğin döviz piyasalarını olumsuz etkilemesi kaçınılmaz olacaktır.

İktidarın Gri Liste sonrasında bu adımı atması bir boyutuyla döviz büfeleri üzerinden kara para ve kayıt dışı kaynak girişi ve aklanmasının önlenmesine dönük olarak görülebilirse de kayıt dışı servetlerin, varlıkların vergisiz-sorgusuz şekilde aklanmasına olanak sağlayan yasaları 7 kez çıkartan, her 6 ayda bir de süresini uzatan bizzat iktidarın kendisi. Ülke genelindeki 852 döviz büfesini hedefleyen yönetmelik değişikliği sonrasında getirilen yeni ağır sermaye koşullarını sağlayamayıp, kepenk indirmek zorunda kalan dövizciler, bu kez bu işi tamamıyla kayıt dışı-yasa dışı şekilde yapmaya yöneleceklerdir.

Olası kapanma durumunda her büfede en az 3-4 çalışan işsiz kalacaktır. Döviz büfelerini büyük ölçüde kapanmaya ya da yeraltına inmeye zorlayacak bu yönetmelik değişikliği, Türkiye Yetkili Müesseseler Platformu Temsilcileri, Türkiye Serbest Muhasebeciler, Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği, vb. ile bir araya gelinip, tüm tarafların görüş, öneri, uyarı ve değerlendirmeleri dikkate alınarak uzlaşılı yoluyla tekrar gözden geçirilmelidir.

Aksi halde halen kaos, kargaşa ve büyük dalgalanmalar yaşanan döviz piyasalarında, kurlarda daha büyük hasarlar ortaya çıkabilecek, çifte kur olasılığı gündeme gelecektir. İktidar, sektörün taleplerini de dikkate alan, yasa dışılığı teşvik edecek düzenlemelerden kaçınan bir anlayışla hareket etmelidir.

NE YAMAN ÇELİŞKİ

TÜİK'in eylül verilerine göre işsiz sayısı 70 bin azaldı. Ancak bu veri, devletin bir başka kurumu İŞKUR'un rakamlarıyla çelişti. İŞKUR'a göre kayıtlı işsiz sayısı son bir yılda 219 bin kişi arttı, TÜİK'e göre 160 bin azaldı.

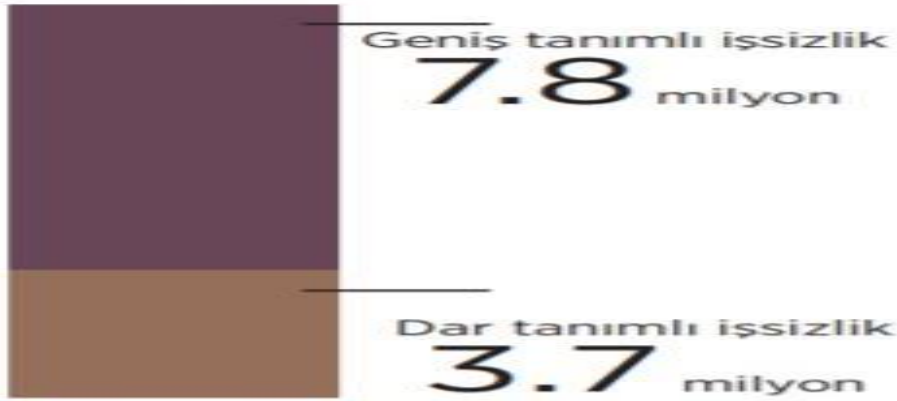
Halk daha önce yaşamadığı bir krizi deneyimiyor. Ekonomik kriz derinleştikçe yaşanan işsizlik ise sosyal krize neden oluyor. Bir yandan pahalılıkla mücadele eden milyonlar bir de işsizlikle sınıyor. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), eylül ayına ilişkin işgücü istatistiklerini yayımladı. TÜİK'e göre Türkiye genelinde 15 ve daha yukarı yaştaki kişilerde işsiz sayısı eylül ayında bir önceki aya göre 70 bin kişi azalarak 3 milyon 794 bin kişi oldu. İşsizlik oranı ise yüzde 11,5 oldu.

Geniş tanımlı işsiz sayısı 7 milyon 870 bin kişiyi buldu. Artık iş bulmaktan ümidini kesmeye başlayan halk eve kapanıyor.

İşsizlik İŞKUR'a göre artıyor, TÜİK'e göre azalıyor. TÜİK ve İŞKUR'un işsiz sayıları arasında uçurum var. En yaygın iş arama kanalı olan İŞKUR'a kayıtlı işsiz sayısı artarken TÜİK işsiz sayısını azalmış olarak açıkladı. İŞKUR'a göre eylül 2021'de kayıtlı işsiz sayısı bir yılda 219 bin kişi artarken TÜİK'e göre 160 bin azaldı.

Cinsiyete göre işsizlik oranlarında kadın işsizliğinin tüm işsizlik türlerinde en yüksek kategori olarak görülmeye devam ediyor. Mevsim etkisinden arındırılmış dar tanımlı işsizlik oranı erkeklerde yüzde 10 iken kadınlarda yüzde 14,6. Eylül 2021 itibarıyla kadınlarda mevsim etkisinden arındırılmış dar tanımlı işsiz sayısı 1 milyon 548 bin ve geniş tanımlı işsiz sayısı 3 milyon 693 bin oldu.

DAR VE GENİŞ TANIMLI İŞSİZ SAYILARI

İŞKUR'A KAYITLI İŞSİZ SAYISI ARTARKEN TÜİK'TE AZALILIYOR: 379 BİN KİŞİLİK FARK VAR

TÜİK

Eylül 2020	3.9 milyon
Eylül 2021	3.7 milyon
Azalış: 160 bin	

İŞKUR

Eylül 2020	3.1 milyon
Eylül 2021	3.3 milyon
Artış: 219 bin	

Makas 10 Puana Ulaştı

Türkiye’de Eylül 2018’de başlayan ekonomik kriz ve 2020 Mart ayından bu yana yaşanan salgınının da etkisiyle işgücü piyasası dışına çıkış eğilimi artıyor. Zamana bağlı eksik istihdamda artış ve iş bulma ümidinin kaybedilmesine paralel olarak dar ve geniş tanımlı işsizlik oranları arasındaki fark giderek açılıyor. Örneğin, Haziran 2019’da dar tanımlı işsizlik yüzde 13,7 iken geniş tanımlı işsizlik yüzde 18,6 olarak gerçekleşmişti. Bu dönemde geniş tanımlı işsizlik dar tanımlı işsizlikten 4,9 puan yüksekti. Eylül 2021’de ise dar tanımlı işsizlik yüzde 11,5 iken geniş tanımlı işsizlik yüzde 21,9 olarak gerçekleşti (Grafik 6). Dar ve geniş işsizlik arasındaki fark bu dönemde 10,4 puan oldu.

DİSK-AR’ın işsizliği Görünümü raporuna göre dar ve geniş işsizlik arasındaki makasın bu denli açılmasının en önemli nedeni salgın dönemindeki işten çıkarma yasağının dar tanımlı işsizliği sınırlı düzeyde tutmuş olması ve işbaşında olunan sürenin azalması. Böylece dar tanımlı işsizlik sınırlı kalırken geniş tanımlı işsizlik fırlamış oldu.

İstihdamda Dalgalanma

TÜİK’in istihdam verilerinde temmuz, ağustos ve Eylülde büyük dalgalanmalar yaşandı. Eylülde istihdam edilenlerin sayısı bir önceki aya göre toplam olarak 426 bin kişi arttı. İstihdamda tarım sektöründe 21 bin kişi, sanayi sektöründe 218 bin kişi, inşaat sektöründe 13 bin kişi ve hizmet sektöründe ise 175 bin kişilik artış yaşandı.

BU DALGALANMANIN İZAHI YOK

	Temmuz	Ağustos	Eylül
Sanayi	-278 bin	221 bin	218 bin
Hizmet	480 bin	-341 bin	175 bin

Son üç aylık TÜİK verilerindeki istihdam dalgalanmalarının DİSK-AR’a göre izahı yok. Bir ayda işgücü piyasalarında bu kadar zıt gelişmeler yaşanması olağan değil.

DOĞALGAZ ZAMLARI HEM ELEKTRİK HEM DE SANAYİ SEKTÖRÜNÜ NEGATİF ETKİLİYOR

Sonuçları da hane halkına yansıyor: Artan fiyatlar, gelen zamlar ve yükselen enflasyon

1 Kasım itibari ile organize sanayi bölgesi (OSB) veya kullanıcı birliği abonelerinin tükettiği 1000 metreküp doğal gazın fiyatı ise yaklaşık %e 48 artarak 3 bin 482 liraya, elektrik üretim santrallerinin kullandığı 1000 metreküp doğal gazın fiyatı yaklaşık % 46 artışla 4 bin lira olmuştur. BOTAŞ sanayi abonelerine verdiği doğalgazın fiyatını %48 artırırken petrol/petrokimya/ kimya, gübre, ametal ve metal grubu sektörlerinde faaliyet gösteren Kademe-2 müşterileri için bu zam oranı %78 olmuştur. Konutlarda kullanılan doğalgaza zam yapılmayarak hane halkı korunuyor görüntüsü veriliyor. Ancak, bir taraftan sanayi elektriği ve doğalgaz fiyatları artarken diğer taraftan akaryakıt fiyatları artıyor. Tüm bu artışlar işneden ipliğe vatandaşın kullandığı, satın aldığı gıda ve diğer tüketim malzemelerine zam olarak yansıyor.

1 Kasım itibari ile organize sanayi bölgesi (OSB) veya kullanıcı birliği abonelerinin tükettiği 1000 metreküp doğal gazın fiyatı ise yaklaşık %e 48 artarak 3 bin 482 liraya, elektrik üretim santrallerinin kullandığı 1000 metreküp doğal gazın fiyatı yaklaşık % 46 artışla 4 bin lira olmuştur.

2021 yılı Kasım ayı doğal gaz toptan satış fiyat tarifesi detayında yer almaktadır. Buna göre: BOTAŞ sanayi abonelerine verdiği doğalgazın fiyatını %48 artırırken petrol/petrokimya/ kimya, gübre, ametal ve metal grubu sektörlerinde faaliyet gösteren Kademe-2 müşterileri için bu zam oranı %78 oldu.

Bu şirketler yılın ilk 9 ayı ortalamasına kadar tüketim yaparlarsa, bunun %60’ını yeni zamlı tarifeden, kalan %40’lık kısmını da zamlı tarifenin %50 üzerinde bir fiyattan ödeyecekler. Bu detay dikkate alındığında, fabrikaların doğalgaz tüketimlerinin ortalama fiyatı olarak açıklanan 3 bin 500 TL yerine, ortalama 4 bin 200 TL ödemesi anlamına geliyor. Dolayısıyla enerjinin yoğun kullanıldığı sektörlerde gerçek zam oranı yaklaşık % 78 mertebesinde demektir

Enerjiyi yoğun kullanan sektörler: Demir Çelik, Kimya, Gübre, Seramik, Çimento

Doğal gazın en yoğun kullanıldığı sektörler olan seramik, kimya, demir ve çelik sektörlerinde sadece enerjiden kaynaklı maliyet artışı yüzde 40 seviyelerinde. Böyle bir fiyat artışı mutlaka satış fiyatlarına yansıtılacaktır.

Konutlarda kullanılan doğalgaza zam yapılmayarak hane halkı korunuyor görüntüsü veriliyor. Ancak, bir taraftan sanayi elektriği ve doğalgaz fiyatları artarken diğer taraftan akaryakıt fiyatları artıyor. Tüm bu artışlar iğneden ipliğe vatandaşın kullandığı, satın aldığı gıda ve diğer tüketim malzemelerine zam olarak yansıyor.

Hesaplama Metodaki Değişiklik

Söz konusu kararın 9'uncu maddesi, BOTAŞ'tan doğal gaz satın alan OSB/Serbest Bölge'nin bünyesinde yer alan ve Petrol/Petrokimya/Kimya, Gübre, Ametal ve Metal Grubu sektörlerinde faaliyet gösteren katılımcılarının elektrik üretim amaçlı doğal gaz kullanımları haricindeki **2021 yılı ilk 9 ayındaki fiili tüketimlerinin aylık ortalamasının % 60'ına kadarki** 2021 Yılı Kasım ayı elektrik üretim amaçlı doğal gaz kullanımları haricindeki fiili tüketim miktarları için işbu tarifede yer alan Elektrik Üretimi Amacı Dışındaki Kullanım için geçerli olan fiyat, **% 60'ının üzerindeki** 2021 yılı Kasım ayı elektrik üretim amaçlı doğal gaz kullanımları haricindeki fiili tüketim miktarları için ise işbu tarifede yer alan Elektrik Üretimi Amacı Dışındaki Kullanım için geçerli olan **fiyatın %50 fazlası uygulanacaktır.**

Özetle, serbest tüketici olarak yararlanan OSB'lerdeki sanayici için hesaplama metodu da değişti.

- 1- 2021 Ocak - Eylül Sonu itibariyle toplam 9 aylık tüketim 9'a bölünerek aylık ortalama bulunacak.
- 2- 2021 Kasım ayında, bu Ocak- Eylül aylarına ait 9 aylık ortalamaya isabet eden miktarın %60'lık kısmına tarifedeki fiyat uygulanacak. (Tarifedeki fiyat 3,48-TL/Sm³)
- 3- 2021 Kasım ayında bu 9 aylık ortalama miktarın %60'ının üzerindeki tüketim için tarifedeki fiyatın %50 fazlası uygulanacak (Tarifedeki fiyat 3,48TL/Sm³ x 1,5 = 5,22 Sm³/TL)

Yazı eki tabloda **Ekim ayı üretim dışı fiyat 2,35 TL** olarak görülmekte. Bu fiyat **Kasım ayında** 3,48 olarak görülüyor.

BOTAŞ açıklamasının 9. Maddesine göre; Kasım Ayında, Ocak – Eylül Dönemi ortalaması kadar tüketim yapılırsa, örneğin bu ortalama tüketim de 100 birim olsun, bu tüketimin 60 birimi 3,48-TL'den, 40 birimi de 3,48 x 1,5= 5,22 TL'den hesaplanacaktır.

Yani 100 birim doğalgaz tüketiminin maliyeti Ekim ayında 100 birim x 2,35= 235 TL idi.

Bu 100 birim ortalama tüketimin Kasım ayında maliyeti ise;

Kasım ayında 60 birim x 3,48 = 208,80 TL Böylece bu ikisi toplamı **417,60 TL** olacaktır.

Kasım ayında 40 birim x 5,22 = 208,80 TL

Sonuç Olarak: 100 Birim tüketim için eskiden (yani ekim ayında) 235 TL ödenecekken, Kasım ayında 100 birim tüketim için 417,60-TL olarak ödenmektedir.

Bu da 417- 235 = 182,60-TL fark olduğunu ve bu rakam da (182,6/235) x 100 = % 77,70'lik bir zam oranına tekabül eder.

Bu rakamlar üretim tesisi Kasım ayında Ocak-Eylül toplam 9 aylık tüketiminin ortalaması kadar tüketirse en az % 77,70 oranında fiyat artışına katlanacağını gösterir.

ENFLASYONA ENERJİDEKİ MALİYET ARTIŞLARININ ETKİSİ

Türkiye İstatistik Kurumunun (TÜİK) ekim ayında Tüketici Fiyat Endeksi'nin (TÜFE) yüzde 2,39 arttığını ve yıllık enflasyonun yüzde 19,89'a yükseldiğini açıklamasının ardından Merkez Bankası Ekim Ayı Fiyat Gelişmeleri Raporunu yayımladı.

Rapora göre, yıllık enflasyon gıda ve temel mal dışındaki gruplarda yükseldi. **Artışta en belirgin katkı enerji ve tütün ürünlerinden geldi.** Bu dönemde petrol, propan, bütan, kömür gibi enerji fiyatları dolar bazında kayda değer bir oranda yükseldi. Türk lirasının değer kaybı ile birlikte yurt içi enerji kalemlerinde yüksek fiyat artışları yaşandı.

Artan tedarik sıkıntılılarıyla birlikte üretici fiyatları enerji ve ara malı sektöründe belirgin olmak üzere alt gruplar genelinde yükseldi.

Kömür

Ekim 2020'den Ekim 2021'e kömürün ton fiyatı TÜİK verilerine göre yüzde 88,9 (1142 TL'den 2149 TL'ye), odunun ton fiyatı ise yüzde 41,9 (715 TL'den 1015 TL'ye) artmış durumdadır.

Mutfak Tüpü

Avrupa'nın en ucuz doğalgazı Türkiye'de ise neden mutfak tüpüne sürekli zam geliyor? Daha geçen hafta zamlanarak 165 lira olan mutfak tüpü bugün 175 liraya çıktı.

Vatandaş temel gıdaya ulaşmakta zaten zorlanırken; şimdi boş tencereyi kaynatmanın bile maliyeti her gün artıyor. Mutfak tüpü son üç ayda yüzde 23, son bir yılda ise yüzde 47 zamlandı.

ASIL MESELE KDV

Elektrik faturasından alınan TRT payı ve enerji fonu kaldırıldı. Ancak elektrik faturasında yer alan vergi ve fon kesintileri içerisinde en büyük pay yüzde 18 ile KDV'ye ait. 100 liralık elektrik faturasının 15 TL'si KDV.

Elektrik faturalarından alınan TRT payı ve enerji fonu kesintilerinin artık alınmayacağı açıklandı. AKP'li Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan, enerji fiyatlarındaki artışın tüketiciler üzerindeki mali yükünü hafifletmek için elektrik faturalarındaki TRT payı ve enerji fonu kesintilerini kaldıracaklarını açıkladı. Elektrik faturalarında yüzde 2 oranında TRT payı yüzde 0,7 oranında da enerji fonu kesintisi yer alıyor.

Ekonomik kriz ve artan fatura yükü yurttaşı isyan noktasına getirdi. Yüksek enflasyon nedeniyle maaşlar erirken kabaran faturaların yükü her geçen gün daha fazla artıyor. Kış aylarının gelmesiyle de artan enerji harcamaları gündeme gelmeye başladı. Elektrik fiyatları, enflasyon oranından çok daha fazla yükseliyor ve elektrik faturalarını ödeyemeyen yüzbinlerce yurttaşın elektriği kesiliyor.

Yurttaşların elektrik faturalarını düşürmek için elektrik üretim,iletim ve dağıtım faaliyetlerini özel şirketlerin kâr ve kazanç alanı olmaktan çıkarıp, kamusal bir hizmet olarak verilmesi gerekiyor. Elektrik faturalarını düşürmek için atılacak ilk adım ise elektrik tarifeleri üzerinde yüzde 19'dan fazla paya sahip olan vergi ve fon yükünün hafifletilmesi. Fatura içerisinde yer alan kalemler arasında en büyük pay KDV'ye ait.

KDV Yüzde 1'e Düşmeli

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) tarafından Temmuz-Aralık aylarını kapsayan 2021'in ikinci döneminde elektriğin birim fiyat 91,56 kuruşa çıktı. Yılbaşından bu yana elektriğe yapılan zam yüzde 24,5'i bulmuş durumda. EPDK temmuzda yapılan tarife değişikliğini elektrik üretiminde oluşan maliyet artışları nedeniyle yapıldığını belirtmişti. Bu maliyet artışının yükü ise ücretleri artmayan geniş halk kesimlerinin sırtındaki kamburu büyütmüş durumda. Halk için her geçen gün yükü büyüyen elektrik faturaları üzerindeki vergi ve fonlarla Hazine'ye de milyarlarca lira aktarıyor.

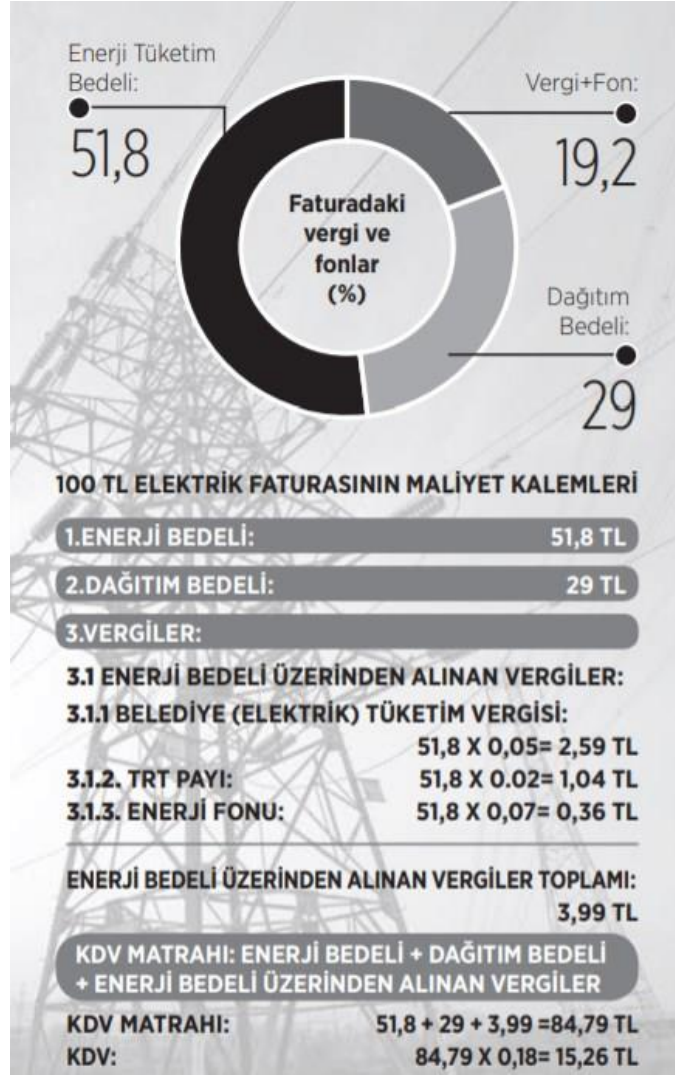
Makina Mühendisleri Odası (MMO) Enerji Çalışma Grubu'nun raporuna göre konutlarda tüketilen ve kilovatsaati 91,56 kuruşa karşılık gelen birim fiyatın 47,43 kuruşu enerji bedeli, 26,51 kuruşu dağıtım bedeli, 17,62 kuruşu ise vergi ve fonlardan oluşuyor. Buna göre yurttaşlar ödedikleri her 100 liralık elektrik faturasının 19 lirasını Hazine'ye ödüyor.

Makina Mühendisleri Odası (MMO) Enerji Çalışma Grubu Başkanı Oğuz Türkyılmaz, konut aboneleri için KDV'nin doğrudan bir maliyet olduğuna dikkat çekti. KDV'nin konut aboneleri için yüzde 1'e, tarımsal alanda hizmet üreten çiftçilerin desteklenmesi için Tarımsal Sulama abone grubu için de yüzde 8'e indirilmesi gerektiğini vurguladı. Yurttaşın ödediği 100 liralık faturanın 15 liradan fazlasını KDV oluşturuyor.

1 Milyar Liralık Kaynak

TRT katkı payı, 1984 yılından itibaren alınmaya başlanan Türkiye Radyo Televizyon Kurumu'nun giderlerinin karşılanabilmesi için yurttaşlardan alınan kesintileri ifade ediyor.

TRT katkı payı, elektrik faturalarından başka hiçbir faturada bulunmuyor. Ancak TRT bandrolü gördüğünüz her elektrikli cihazdan, basılı yayın ürününden ve konser vb. Biletinden TRT katkı payı alınıyor. 2017 yılında yapılan düzenleme ile sanayi abone grubu TRT Payından muaf tutulmuştu. TRT, tüm hanelerdeki elektrik faturalarından 1,2 milyar TL kasasına koymuştu. Bir başka ifadeyle yurttaşın faturalarındaki yüzde 2'lik ek kesinti ile 1 yılda TRT'ye 1 milyar lira kaynak sağlamıştı.

Sayıştay raporuna göre, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na geçen yıl enerji fonu kapsamında toplam 1 milyar 2 milyon 652 bin 256 lira aktarılmıştı.

KIŞ AYLARI BOYUNCA FATURALARDAN KDV DE ALINMAMALI

Bir yıldaki zam yüzde 28,9; indirim yüzde 3 bile değil

Son bir yılda elektriğe yapılan zamlar faturaları yüzde 28,9 oranında yükseltirken, TRT payı ve enerji fonunun kaldırılmasının etkisi ise yüzde 3'ü bile bulmuyor...

Elektrik faturalarından TRT payı ile enerji fonunun kaldırılmasının tek başına vatandaşın fatura yükünü hafifletmeyeceği açık. Başka bir deyişle 100 liralık bir fatura son bir yılda yapılan zamlarla 130 liraya çıkarken; TRT payının ve enerji fonunun kaldırılmasının faturaya etkisi ise 3 lira bile olmayacaktır. İktidar faturalarda yüzde 18 oranındaki KDV'yi de hiç olmazsa kış ayları boyunca kaldırmalıdır.

Genel Başkanımız Sayın Kemal Kılıçdaroğlu'nun vatandaşlarımızın kara kışta vatandaşlarımızın daha az etkilenmesi için gündeme getirdiği Kara Kış Fonu'na ilişkin önerileri iktidar kopyalamaya başlamıştır. Genel Başkanımız Kılıçdaroğlu'nun enerji sektörü paydaşlarıyla 27 Ekim 2021 tarihinde gerçekleştirdiği toplantının ardından açıkladığı dört maddelik çözüm önerileri arasında vatandaşlarımızın fatura yükünün azaltılması için TRT payının kaldırılması ve başta KDV olmak üzere vergi yükünün azaltılması da yer almıştı.

Bir Yıllık Zam Yüzde 28,9, İndirim Yüzde 3 Bile Değil

AK Parti iktidarın; Genel Başkanımız Kemal Kılıçdaroğlu'nun yaklaşık iki hafta sonra önce duyurduğu söz konusu önerinin kısmen uygulanacağı Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın açıklamasıyla anlaşılmıştır. Elektrik faturalarında yer alan TRT payı ile enerji fonunun kaldırılması tek başına vatandaşları rahatlatmayacaktır.

Ekim 2020'den bu yana son bir yıl içerisinde elektrik faturalarına yapılan 3 zammın toplam oranı yüzde 28,9 olurken; TRT payı ve enerji fonunun kaldırılmasının faturalara etkisi yüzde 3'ü bile bulmayacaktır.

Kış Ayları Boyunca Faturalardan KDV'de Alınmamalı

Başka bir deyişle 100 liralık bir fatura son bir yılda yapılan zamlarla 130 liraya çıkarken; TRT payının ve enerji fonunun kaldırılmasının faturaya etkisi ise 3 lira bile olmayacaktır. İktidar son bir yılda gerçekleştirdiği yüzde 28,9'u bulan zamların yükünün elektrik faturasından düşürülmesini istiyorsa Genel Başkanımız Kılıçdaroğlu'nun önerisini kısmen hayata geçirmek yerine; eksiksiz hayata geçirilmelidir. İktidar; elektrik faturasındaki TRT payı ve enerji fonunu kaldırmanın yanı sıra faturalarda yüzde 18 oranındaki KDV'yi de hiç olmazsa kış ayları boyunca kaldırmalıdır.

Enerji Faturası İle Ürünlerine Zam Üstüne Zam Yapıldı

AK Parti iktidarı vatandaşlarımıza enerji desteği verdiğini ileri sürerken; yalnızca son bir yıl içerisinde enerji faturaları ile ürünlerine zam üstüne zam yapmıştır. Ekim 2020'den bugüne kadar elektrik faturaları 3 kez; doğalgaz faturaları konutta 8, sanayide ise 10 kez; akaryakıt ürünlerinde pompa fiyatlarına yansiyacak şekilde benzin 10 kez; motorin 9 kez; LPG otogaz ise 9 kez zamlanmıştır. Aynı dönemde mutfak tüpü 119 liradan 175 liraya çıkarak yüzde 47 oranında artmıştır. TÜİK'in verilerine göre ısınmak için vatandaşlarımızın kullandığı kömürün tonu yüzde 89, odunun tonu ise yüzde 42 oranında zamlanmıştır. İktidarın önümüzdeki ay ya da yeni yılın başında enerji faturalarına büyük bir zam yapacağı da dile getirilmektedir. Tüm bu zamlar ortadayken; iktidarın vatandaşlara enerji desteği verildiği söylemi gerçekçi değildir.

MÜJDENİN BEDELİ

18 millet bahçesi için 390,5 milyon TL harcayan TOKİ, Türkiye'nin en borçlu belediyesi Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı Dilovası'nda yapımı devam eden millet bahçesi için 37,6 milyon TL'yi gözden çıkardı.

2019 ve 2020 yıllarında inşa ettirdiği toplam 18 millet bahçesi için 390,5 milyon TL harcayan TOKİ'nin Kocaeli'nde 5 Ağustos'ta yapımına başlanan millet bahçesi için ödeyeceği para da belli oldu. Türkiye'nin en borçlu belediyesi Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı Dilovası'nda inşa edilen millet bahçesi için 37 milyon 653 bin TL'ye imza atıldı.

Dar gelirli yurttaşlar ucuz konut sağlamak amacıyla kurulan ancak 2019 ve 2020 yıllarında millet bahçeleri için 400 milyon TL'ye yakın para harcayan TOKİ, millet bahçeleri için kesenin ağzını bir kez daha açtı. Kocaeli'nin 51 bin 60 nüfuslu ilçesi Dilovası ilçesine inşa edilecek millet bahçesi için 28 Temmuz'da imzalanan sözleşmenin detayları, yüksek maliyeti gözler önüne serdi.

Toplam 218 bin 652 metrekaarelik alanı kapsayacak millet bahçesinin yapım ihalesi, 12 Nisan'da gerçekleştirildi. İhale için 40 şirket doküman satın alırken ihaleye 20 şirket teklif verdi. TOKİ, 10 teklifi ön başvuruda eleyerek teklif sayısını 10'a düşürdü. Son değerlendirmenin ardından ihale, Derinsu Proje ve Baytimur isimi inşaat şirketlerine bırakıldı. Şirket ile TOKİ arasında imzalanan ihalenin bedeli kayıtlara, 37 milyon 653 bin TL olarak geçti.

Müjde Değil Maddi Yüktür

CHP PM Üyesi Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan, Dilovası'na yüksek maliyetle millet bahçesi yapılmasını eleştirdi. Yurttaşın hayat pahalılığı, geçim zorluğu gibi temel ve hayati sorunlara çözüm beklediğinin altını çizen Tarhan, "Millet bahçesi müjde değil, maddi bir yüktür" dedi.

Kentin öncelikli sorunlarının çözümüne yatırım yapılması gerektiğinin altını çizen Tarhan, şunları kaydetti:

"Kocaeli'ni güzelleştirecek, şehrin ekonomisine, halkın huzuruna katkı sağlayacak her projenin yanındayız. Kocaeli, İstanbul'dan sonra nüfus yoğunluğu en yüksek olan ikinci il. Nüfusumuz hızla artarken aynı hızla yatırımlar gerçekleştirilmiyor. Yoğun göç, plansız yerleşim ve sanayi yapılaşmasından kaynaklı olarak Kocaeli'nde trafik, imar, altyapı, hava, çevre ve gürültü kirliliği, atık yönetimi, işsizlik gibi sorunlarda artış görülürken 37 milyon 653 bin TL'ye Millet Bahçesi yapmayı doğru bulmak mümkün değil."

TOKİ'nin İşi Millet Bahçesi Yapmak mı?

Yaz aylarında Marmara'da yaşanan müsilaj sorununun, Kocaeli'yi de yoğun bir şekilde etkilediğini anımsatan Tarhan, sözlerini şöyle sürdürdü: "Kocaeli'nin en temel sorunlarından biri çevre, hava ve su kirliliği... Doğayı ve yerleşim yerlerini hiçe sayarak özellikle otoyol çalışmaları başta olmak üzere, inşaatlarda kullanılması amacıyla açılan taş ocaklarının doğa tahribatı da temel çevre sorunları arasındadır."

Tüm bu sorunları görmezden gelip, bunlara çözüm üretmeyip, doğayı katledenler suni millet bahçeleriyle insanları doğayla buluşturmayı hedeflediklerini söylüyorlar. Ama burada yine amaç inşaatlarla birilerini zengin etmek... Kentsel dönüşüm ve depreme dayanıklı konutlar üretilmesi noktasında büyük eksiklikler yaşanırken TOKİ'nin işi bahçe yapmak mı?"

FAİZ SAVAŞINDA DA KAZANAN ZENGİNLER

Erdoğan'ın faiz inadıyla ihracatçılar ve inşaatçılar daha da zenginleşirken yoksullar ise her gün daha fazla yoksullaşiyor. Kontrolde çıkan gıda enflasyonu ve artan kiralara yoksulların durumunu daha da zorlaştırıyor.

İktidarın uyguladığı ekonomi politikaları dış basında da oldukça yer alıyor. Son olarak ABD merkezli finans sitesi Bloomberg'de yayımlanan analizde Merkez Bankası'nın faiz indirimlerinin Türkiye'deki gelir adaletsizliği ve eşitsizliği artırdığına dikkat çekildi.

Yapılan analizde Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın daha düşük faiz oranları için verdiği mücadele, Türkiye'nin gelişen ekonomisindeki eşitsizlikleri keskinleştirme ve işçi sınıfı destekçilerine zarar verme riski taşıdığına yer verildi. Analizde faiz indirimleri şöyle yorumlandı:

Bugüne Kadar İşe Yaramıştı

"İhracatçılardan emlak devlerine kadar, zaten iyi durumda olanlar, borçlanma maliyetleri düştükçe ve lira zayıfladıkça nakde çeviriyorlar, ancak kontrolde çıkan gıda enflasyonu ve hızla yükselen kiralara yoksulların durumunu daha da zorlaştırıyor. Yoksullaşan bu grup Erdoğan'ın geleneksel seçmen tabanını oluşturuyor.

Seçimden önceki yıl kredi kaynaklı büyüme sağlamak, şimdiki kadar Erdoğan için işe yaramıştı. Ancak bu politikanın yıllar içinde biriken etkisi ve Covid'in verdiği zarar, bu sefer toplumsal maliyetlerin çok daha büyük olduğu anlamına geliyor."

Analizde büyüme oranlarının rakip ülkelere oranla daha yüksek olduğu ve ihracatın bu yıl ülke tarihinde ilk kez 200 milyar doları aşmasının beklendiği belirtildi.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun verileri de Türkiye'de gelir dağılımının hızla bozulduğuna işaret ediyor. En az gelir elde eden yüzde 20'lik kesimin milli gelirden aldığı pay geçen yıl yüzde 0,3 azalarak yüzde 5,9'a indi. En çok kazanan yüzde 20'lik kesimin payı ise yüzde 1,2 atarak yüzde 47,5'e çıktı. Gelir dağılımındaki adaleti ölçen Gini katsayısı da 2014'ten sonra bozularak 0,4'ün üzerine çıktı.

Eşitsizlik Emlak Piyasasına Yansdı

Türkiye'de konut fiyatları üçüncü çeyrek itibarıyla yüzde 13,2 arttı. Analizde yatırımcıların para birimindeki oynaklığa karşı önlem olarak gayrimenkul elde etmek için ucuz kredilerden yararlandığı İstanbul emlak piyasasından örnekler yer aldı. İstanbul'un Göktürk bölgesinde şuan milyon dolarlık villaların yükseldiği ve mahallenin gecekondularda yaşayan eski sakinlerinin odun fiyatlarını dahi ödeyemediği belirtildi. Analizde, "Yeşil mahalle şimdi, giderek daha varlıklı bir nüfusa hizmet veren popüler restoranlarla doluyken, orijinal sakinler, geçen yıl odun maliyeti neredeyse ikiye katlandığından küçük evleri ısıtmak için mücadele ediyor" ifadelerine yer verildi. Ayrıca pek çok eski mahalle sakininin fiyatlar nedeniyle taşınmaya zorlandığı hatırlatıldı.

Türk Lirası, Merkez Bankası'nın eylül ayında faiz indirimleri döngüsü başlatmasının ardından 2021'in en kötü performans gösteren gelişen piyasa para birimi olma unvanını kazandı. Bloomberg, pandemide Türkiye'de mutlak yoksul sayısının 1,6 milyon kişi arttığını da ifade etti.

500 BİN GERİ DÖNÜŞÜM İŞÇİSİ YASAL DÜZENLEME BEKLİYOR

Sigorta, sağlık taraması, iş güvenliği ve ücretsiz 'Çekçek'

CHP, sayıları 500 bini aşan atık kâğıt işçilerinin insanca yaşam talebi için harekete geçti. CHP Ankara Milletvekili Tekin Bingöl'ün atık kâğıt işçilerinin yaşam koşulları ve taleplerine ilişkin raporda, işçilerin sigorta kapsamına alınması, her yıl ücretsiz sağlık taraması, "çekçek" adlı araçların yenilenmesi ile iş güvenliği için koruyucu ekipmanların belediyelerce ücretsiz sağlanmasına ilişkin öneriler yer aldı.

CHP Parti Meclisi Üyesi ve Ankara Milletvekili Tekin Bingöl'ün "Türkiye'de Emek Sömürüsünün Son Halkası: Saldırıların Odağındaki Katı Atık Toplama İşçiliği" adlı raporu sayıları 500 bini aşan atık kâğıt işçilerinin yaşam koşullarını gözler önüne serdi. Geri dönüşüm işçilerinin meslek birlikleri, sahadaki işçiler ve işçi örgütleri ile görüşmelerin ardından hazırlanan raporda, işçilerin yasal statülerinin belirlenmesi için 9, iş güvenliği için 10, çocuk işçiler için de 5 ayrı başlıkta öneriler sıralandı.

Rapordan öne çıkan başlıklar şöyle:

Öncelik sigorta: Geri dönüşüm işçilerinin insanca yaşam ve çalışma koşulları talep ettiğini belirten Bingöl, atık kâğıt toplayıcılığının yeni bir iş kolu olarak kabul edilmesini, bu alanda faaliyet gösteren işçilerin kayıt altına alınmasını, bireysel prim ödeme yöntemiyle kendilerinin ve ailelerinin sosyal güvenlik şemsiyesi altına alınmasına öncelik verilmesini önerdi.

Sömürü zinciri kırılmalı: Raporda, toplayıcı işçilerinden ucuza aldıkları atıkları, lisanslı tesislere yüksek bedellerle satan araçlar, depocular ve yasa dışı depolama tesisleri denetimlerle ortadan kaldırılması, belediyelerin direk alım yapabileceği geri dönüşüm tesisleri kurularak emek sömürsü zinciri kırılması önerisi de yer aldı.

11 milyardan işçilere pay: Geri Kazanım Katılım Payı (GEKAP) kapsamında bu yıl yaklaşık 4 milyar TL ve Çevre Kanunu'nda yapılan değişikliklere ilişkin hazırlanan "Plastik Poşetlerin Ücretlendirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar" kapsamında bu yıl 5 milyar TL toplandığı belirtilen raporda, her yıl artan gelirler üzerinden belirli bir payın katı atık toplama işçilerinin çalışma koşullarının iyileştirilmesi hakkında yasal düzenlemelerin yapılması önerisi de dikkat çekti.

Ücretsiz ekipman: Raporda geri dönüşüm işçilerinin iş güvenliği için öneriler de sıralandı. Atık toplama işçilerinin çalışma sağlık koşullarının iyileştirilmesi için toplayıcılık esnasında kendilerini koruyabilecekleri mesleğe özgü yeni ekipmanların hazırlanması, toplama sırasında kullanılacak önlük ile iş eldiveni, toza ve bulaşıcı hastalıklara karşı koruyucu maske, güneşe karşı şapka, koruyucu siperlik gibi koruyucu kıyafetlerin çalışma koşullarına uygun olarak tasarlanması önerisi ilk sırada yer aldı. Bu kapsamda işçilere haftalık ve aylık belirli periyotlarda, geri dönüşüme uygun atıkları sattıkları tesis veya belediyelerce ücretsiz olarak bu ekipmanların temin edilmesi planlandı.

Belediyeden 'Çekçek' desteği: Atıkların toplandığı "çek çek" adı verilen araçların, hijyen koşullarına ve kent estetiğine uygun şekilde projelendirilmesi, geri dönüşüm işçilerinin daha çağdaş araçları kullanmasına olanak sağlanması gerektiğini vurgulanan raporda, işçilerin akülü ve hafif araçlar talebine de yer verildi. Bingöl, kayıt altına alınan ve kendilerine verilen kimliklerle toplama faaliyetlerine devam etmesi planlanan işçiler için "çek çek" adlı araçların kullanımdan kaldırılarak, bölge şartlarına uygun olarak tasarlanan yeni araçların belediyelerce atık kâğıt işçilerine sunulmasını önerdi.

Her yıl sağlık taraması: Raporda ayrıca geri dönüşüm işçileri için İl Sağlık Müdürlükleri tarafından her yıl sağlık taraması yapılması, iş alanları ile ilgili hepatit, tüberküloz ile tetanoz vb. aşuların tamamlanmasının da gerekliliği belirtildi.

Çocuklara için burs ve teşvik: Kentsel yoksulluk nedeniyle atık toplama sektörünün bir aile mesleğine dönüştüğünün altını çizen Bingöl, raporda çocuk işçiliğine de ayrı bir bölüm ayırdı. Çocukların Anayasal eğitim hakkından uzak kaldıklarının belirtildiği raporda, çocuk işçiliğinin önlenmesi için Millî Eğitim Bakanlığı tarafından özel bir program hazırlanması, dezavantajlı olarak eğitim hayatına başlamak zorunda kalan çocuklar için burs desteğinin sağlanması, ailelerin çocuklarını çalıştırmaması için sigorta primlerinde yapılacak teşvik destekleri, denetimler ve bilinçlendirme faaliyetleri ile çocukların eğitimi güvence altına alınması önerildi.

Sosyal Dışlanma ve Sömürünün Son Halkası

Kayıt dışı işgücü, kapitalizm içinde bir sistem yaması konumunda. Türkiye'de de köyden kente göçle birlikte milyonlarca yurttaşımız şehirlerde yedek işçi deposu haline geldi ve büyük bir bölümü kendilerine sokakta yeni iş alanları yaratmak zorunda kaldı. Artan hammadde ihtiyacı ve gelişen geri dönüşüm sektörü içinde çöpler bile artık değerli hale gelince, kayıt dışı sektör bu alanda da genişledi. Biz de bu alandaki işçi önderleri ve meslek örgütleri ile görüşerek bu raporu hazırladık.

AKP'nin yönetemediği ekonomi nedeniyle artık atanamayan öğretmenler, iş bulamayan gençler, geçimini sağlayamadığı için ek iş yapmak zorunda kalan memurlar ve göçmenler de bu sektörde yaşama tutunmaya çalışıyor. Günlük, mevsimlik ve daimî çalışanlarla geri dönüşüm işçilerinin sayısı 500 bini geçiyor. Hiçbir mesleki statü, iş güvenliği, sosyal güvenlik ve temel çalışma hakları yok. Kötü niyetli sermayenin sömürsüne ve insafına terk edilmiş durumdadır. Zaman zaman da bazı belediye zabıtaları ve emniyet güçleri tarafından zor kullanılarak emek süreci dışına atılmak isteniyorlar. En çok karşılaştıkları sorun da sosyal dışlanma. Tek istedikleri ise yasal güvence altında, en doğal hakları olan insanca yaşam ve çalışma koşulları. Bu rapor, geri dönüşüm işçilerinin emek mücadelesine dair bir adım ve biz de Genel Başkanımız Kemal Kılıçdaroğlu'nun grup toplantılarımızda bahsettiği gibi, önümüzdeki süreçte yapacağımız çalışmalarla bu mücadeleyi büyüteceğiz.

ADI VARLIK DEĞİL ZARAR FONU OLSUN

Varlık Fonu ülke ekonomisi için kara delik olmaya devam ediyor. Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın raporlarına göre 2017'de Varlık Fonu'na devredilen tüm büyük kurumların mali yapısı bozuldu.

Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın raporları, Varlık Fonu'na devredilen kamu işletmelerinin mali dengelerinin altüst olduğunu ortaya koydu. Kuruluşundan bu yana ülkenin tüm varlıkları için tehdit olan Varlık Fonu Türkiye'nin dev kuruluşlarını da çukura sürükledi. Varlık Fonu'na devredildiği 2017 yılından önce kar açıklayan ÇAYKUR, BOTAŞ ve PTT'nin dönem zararı 2018, 2019 ve 2020 yıllarında katlanarak arttı.

2016 yılında 82,1 milyon TL dönem karı elde eden ÇAYKUR, 2020 yılında 543,3 milyon TL zarar açıklarken 2016'yı 7,9 milyar TL faaliyet karıyla tamamlayan BOTAŞ, 2020'de 26,8 milyon TL zarara imza attı. Varlık Fonu'na devrinin ikinci yılında 216 milyon TL karı bulunan PTT'nin 2019 ve 2020 yıllarındaki toplam zararı ise 1 milyar 959 milyon TL'ye ulaştı.

TVF Çayın Tadını Kaçırdı

Varlık Fonu'na devredilen kamu iktisadi teşebbüslerinin bozulan mali dengesi, Hazine ve Maliye Bakanlığı'nca yayımlanan kamu işletmeleri raporları ile bir kez daha gözler önüne serildi. 2015 yılında 22,7 milyon TL dönem karı elde eden ÇAYKUR, 2016 yılında 82,1 milyon TL dönem karı açıkladı. Bakanlar Kurulu kararı ile Şubat 2017'de Türkiye Varlık Fonu'na devredilen ÇAYKUR, o tarihten sonra düzenli olarak zarara uğradı. ÇAYKUR'un 2017, 2018, 2019 ve 2020 yıllarındaki dönem zararı sırasıyla 267,7 milyon TL, 657 milyon TL 635 milyon TL ve 547,3 milyon TL olarak kaydedildi.

Emsalsiz Zarar

2016 yılını 7,9 milyar TL faaliyet karı ile tamamlayan BOTAŞ'ın mali yapısı da Varlık Fonu'na devrinin ardından giderek bozuldu. Karlılığı 2017 yılı sonu itibarıyla 2016 yılına göre yüzde 62,7 oranında azalarak 3,33 milyar TL'ye gerileyen BOTAŞ'ın 2018, 2019 ve 2020 yıllarında açıkladığı zarar sırasıyla 2,5 milyar TL, 5,6 milyar TL ve 26,8 milyon TL olarak gerçekleşti. Kurum, 2020 yılında 2019 ve 2018 yıllarına göre azalan zararı, "Ucuza gaz satın almak" ile açıkladı.

PTT Baş Aşağı Gitti

KİT'ler arasında en ağır darbeyi yiyenler idarelerden biri de PTT oldu. 2018'de 216 milyon lira kar elde eden PTT, 2019'da 1 milyar 218 milyon TL, 2020'de ise 741 milyon TL zarar duyurdu. Kurumun 2019 ve 2020 dönemlerini kapsayan iki yıllık toplam zararı ise kayıtlara 1,9 milyar TL olarak geçti.

KURUMLARIN 2019-2019-2020 YILLARINI
KAPSAYAN TOPLAM ZARARLARI (TL)

1 milyar 409 milyon

8 milyar 102 milyon

1 milyar 900 milyon

ÇANAKKALE KÖPRÜSÜ'NDE BÜYÜK SOYGUN!

İktidarın yaptığı siyasetin en temel ve önemli noktası, halktan topladığı vergileri nereye, nasıl harcadığıdır. Çünkü bu durum iktidarın tercihini gösterir. Bizlerin temel bir inancı vardır: Siyaset tercih işidir. Ya tercihlerinizi halktan yana kullanırsınız ya da bir avuç Saray çevresindeki isimlerin lehine. Yol, köprü, hastane yapılması bir iktidarın ana görevlerindedir. Bu yatırımlar yapılmalıdır. Bizlere düşen ise halkın lehine yapılıyorsa o yatırımı desteklemektir. Bilinmesi gerekir ki “çalıyor ama yapıyor, yandaşını zengin etse de yol yapıyor” anlayışlarına kesinlikle karşıyız. Tüm yatırımlar halkın verdiği vergilerle halk için yapılmaktadır. Kimse cebindeki şahsi parayı harcama rahatlığıyla hareket edemez. Bu anlayışımız 1915 Çanakkale Köprüsü için de geçerlidir.

Bütün noktaları ayrıntılı analiz edilerek, konunun uzmanlarının fikirleri alınarak, dünya örnekleri incelenerek, fayda-maliyet değerlendirmesi öne çıkarılarak ve daha önemlisi bölge halkının da görüşlerine başvurularak yapılan yatırımlar daha doğrudur. 1915 Çanakkale Köprüsü için bu ölçütlerden geçmiştir denebilir mi? Elbette hayır!

Bildiğiniz gibi AK Parti iktidarının temel özelliği ise “ben yaptım oldu” anlayışıdır. Bu gibi devasa büyüklükteki yatırımlar için danışma mekanizmaları bu iktidar tarafından yok edilmiştir. “Belli başlı isimlere, Saray avanelerine kâr sağlıyorsa ve tek adam istiyorsa o yatırım doğrudur” anlayışı ülkemize onmaz yaralar açmaktadır. Üstelik “ticari sır” diyerek de halkın cebinden çıkan paralarla yapılan yatırımlara ödenen paralar saklanmaktadır.

Sadede Gelelim; 1915 Çanakkale Köprüsü için basından ve bir soru önergesi yanıtından öğrendiğimiz kadarıyla bilgiler şöyledir:

Söz konusu işin uygulama sözleşmesi 16.03.2018 yılında imzalanmıştır. Kınalı – Tekirdağ – Çanakkale – Savaştepe Otoyolu Projesi Malkara – Çanakkale (1915 Çanakkale Köprüsü Dahil) işin toplam sözleşme bedeli 10 milyar 354 milyon 576 bin 201,85 TL dir. Yap - İşlet Devret modeli ile ihale edilen 1915 Çanakkale Köprüsünün maliyeti 7 milyar 144 milyon 50 bin 993,51 TL dir.

1915 Çanakkale Köprüsü için Hazine'nin günlük 45 bin araç geçişi garanti ettiği belirtilmektedir. Yani gün içinde 45 bin araçtan az sayıda araç geçerse devlet bunun üstünü halkın ödediği vergilerle tamamlayacaktır. Ülkemizin dört bir yanında, hiç bu köprüden geçmeyen milyonlarca yurttaşımızın ödediği vergiler birilerine aktarılacaktır. Bunun bedeli nedir?

Geçiş ücreti 15 EURO + KDV'dir. Ayrıca iktidarın beceriksiz ekonomi politikaları nedeniyle 1 Euro 11 Lirayı geçmiştir. Küçük bir hesap yapalım: 45 bin araç garantisi demek şirkete günlük **675 bin Euro + KDV** ödemeyi garanti etmek demektir. Türk Lirası ile bu rakam **7 milyon 425 bin + KDV**'dir.

Peki, bu oran 1 yılda ne kadar yapmaktadır? Euro olarak **246 milyon 375 bin + KDV** yapan bu rakam, **2 milyar 710 milyon 125 lira + KDV**'ye denk gelmektedir. Eski parayla yaklaşık 3 katrilyon para halkın cebinden alınarak şirkete aktarılacak durumda söz verilmiş.

Garanti süresi ne kadar? Tam **10 yıl 8 ay 12 gün!** Bir hesap daha yapalım: 3 bin 912 günlük işletme süresi için Euro bazında **2 milyar 640 milyon 600 bin + KDV** sözü verilmiş. Bu ise **29 milyar 46 milyon 600 bin+ KDV** Türk Lirası yapmaktadır.

Eski parayla yaklaşık 29 katrilyon ile kaç tane 1915 Çanakkale Köprüsü yapılır? Temel sorumuz bu! İktidar temsilcileri yanıt verirse hepimiz aydınlanmış oluruz. Ana fikir olarak yatırıma değil, iktidarın peşkeş zihniyetine karşıyız!

Bizlere seslenen iktidardakiler şunu soruyor: “Köprüden geçerken gözlerinizi kapatacak mısınız?” Halkın milyarlarca lira parası yandaşlara peşkeş çekilirken yüzü kızarmayanların sorduğu bu soruya vereceğimiz yanıt basit: halk soyulurken gözlerimizi kapatmayız, kapatamayız!

20 MİLYON TL'LİK SGK YOLSUZLUĞU

İlaç ve tıbbi cihaz yolsuzluğunun detayları belli oldu. Mehmet Soylu'nun bir dönem ortağı olduğu firmayı da kapsayan soruşturmada üniversite hastanelerinin, 20 milyon TL'lik geri ödeme listesi hazırladığı ortaya çıktı.

Sosyal Güvenlik Kurumu'nca (SGK) başlatılan 1 milyar TL'lik yolsuzluk soruşturmasının detayları belli oldu. Süleyman Soylu'nun kuzeni Mehmet Soylu'nun bir dönem ortağı olduğu firmayı da kapsayan soruşturma kapsamında hazırlanan, “Finansal yük” tablosuna kaydedilen geri ödeme miktarı 20 milyon TL'yi geçti.

Bazı ilaç ve tıbbi cihaz ödemelerinde SGK'nin 1 milyar TL'ye yakın zarara uğratıldığı iddiasıyla başlatılan soruşturma kapsamında çok sayıda üst düzey bürokrat görevinden alındı. Soruşturmanın, Mehmet Soylu'nun 28 Mayıs 2021 tarihinde sağlık sorunlarını gerekçe göstererek ayrıldığı bir medikal firmasına yönelik olduğu öğrenilirken soruşturma kapsamında yeni bir adım daha atıldı.

Üniversite hastanelerinin, şirkete fazladan ödendiği belirtilen paraları, "Finansal yük" tanımlamasıyla kayıt altına aldığı öğrenildi. Edinilen bilgiye göre, şirketin bayileri aracılığıyla üniversite hastanelerine sattığı ürünlerin oluşturduğu kamu zararı şöyle kaydedildi:

- Biruni Üniversitesi Sağlık Eğitimi Uygulama ve Araştırma Merkezi: 11 milyon 350 bin TL
- Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Uygulama ve Araştırma Hastanesi: 468 bin 930 TL
- Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi: 924 bin 548 TL
- Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi: 555 bin 170 TL
- Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi: 2 milyon 230 bin 396 TL
- Sütçü İmam Üniversitesi Tıp Fakültesi: 2 milyon 96 bin 540 TL
- Karabük Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi: 527 bin 831 TL
- Namık Kemal Üniversitesi Tıp Fakültesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi: 1 milyon 406 bin 790 TL
- Necmettin Erbakan Üniversitesi: 665 bin 665 TL
- Pamukkale Üniversitesi Sağlık Araştırma ve Uygulama Merkezi: 770 bin TL

'Dosyalar bekletiliyor' iddiası

SGK'deki yolsuzluk soruşturması devam ederken Rehberlik ve Teftiş Daire Başkanı Mustafa Apaydın görevinden alındı. Apaydın'ın yerine Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Hukuk Müşaviri Oğuzhan Tekin getirildi. Tekin'in, geri ödeme taleplerini içeren yazıları imzalamadığı iddia edilirken CHP Grup Başkanvekili Özgür Özel, Tekin'in atamasının ardından yaptığı açıklamada, "Oraya Oğuzhan Tekin'i atadılar. Bu kişi Süleyman Soylu'nun hukuk müşaviri. Süleyman Soylu'nun kuzeninin görüldüğü dosyanın başına müfettiş olmayan Süleyman Soylu'nun eski danışmanı ve AKP Milletvekili aday adayını getirdiler" ifadelerini kullandı.

THY, AYC'I YLA İRTİFA KAYBEDİYOR

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın İBB Başkanlığı döneminde danışmanlığını yapan İlker Aycı'nın 2015 yılında THY'ye geçmesi ile şirkette yaşanan irtifa kaybı devam ediyor. THY'nin net zararı 2020'de 17 milyar TL'ye fırladı.

Yıldız Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın belediye başkanlığı döneminde parlayan ve bir dönem AKP İstanbul İl Başkan Yardımcılığı yapan İlker Aycı'nın Nisan 2015'te Türk Hava Yolları (THY) Yönetim Kurulu Başkanlığı'na getirilmesinin ardından, kurumun zararındaki artış katlanarak sürdü. Vergi Usul Kanunu'na göre tutulan kayıtlar incelendiğinde THY'nin 2015'teki net dönem zararı 413 milyon 851 bin TL'ydi.

Türk Hava Yolları Anonim Ortaklığı'nın Genel Kurul tutanaklarına göre, şirket 2016 yılında 6 milyar 467 milyon 842 bin TL zarar etti. Aynı yıl, bağımsız denetim kuruluşunun raporu doğrultusunda hazırlanan tabloya göre ise THY, 47 milyon TL zarar etmiş gösterildi.

Yönetimde Zaafiyet

Şirketin 2017 yılına yönelik yasal kayıtlara göre hazırlanan net zararı ise 2 milyar 869 milyon 492 bin TL oldu. Genel Kurul tutanaklarından edinilen bilgiye göre, 2017 yılı olağan toplantısında zarar tartışması da yaşandı. Genel Kurul'a muhalefet şerhi sunan dönemin THY Yönetim Kurulu Üyesi Yusuf Tekin, "Şirketin net dönem kârının 2015, 2016 ve 2017 yıllarında sürekli düşmesi, yönetimde bir zaafiyet olduğunu göstermektedir. Bununla ilgili yöneticilerin sorumluluğunun olacağı açıktır" ifadelerini kullandı.

Katlanarak Arttı

2017 yılındaki zararı ile eleştirilen idarenin 2018 yılında, "Yasal Kayıtlara Göre" başlığı altına kaydedilen net dönem zararı ise 8 milyar 115 milyon 218 bin TL ile ifade edildi. Şirket, Aycı yönetiminde ilk kez 2019 yılında kâra geçti. Şirketin 2019 yılı kârı yasal kayıtlara göre 1,5 milyon TL olurken SPK'ye göre ise 4,5 milyon TL olarak gerçekleşti.

2020 yılı, kurumun mali açıdan en karanlık yılı olarak öne çıktı. Yasal kayıtlara göre yapılan hesaplama göre THY, 2020 yılında tam 17 milyar 339 milyon 310 bin TL zarara uğradı.

Tartışılan isim Aycı'nın THY 2020 Faaliyet Raporu'nda Hizmet İhracatçıları Birliği, DEİK Türkiye- ABD İş Konseyi, Türkiye Futbol Federasyonu Denetim Kurulu'nun da aralarında bulunduğu 17 şirket, konsey, toplulukta görev yaptığı ortaya çıkmıştı. Aycı'nın arkadaşına ait olduğu iddia edilen yenigiresun.net isimli bir internet sitesine 'içerik bedeli' adı altında aylık 200 bin TL ödeme yaptırdığı da öne sürülmüştü.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI BÜTÇE TEKLİFİ'NE DAİR NOTLAR

•Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın 2022 Bütçe Teklifi, yaygınlaşan ve derinleşen yoksulluk ve yoksunluk halleri dikkate alındığında son derece yetersizdir: Bakanlığın Bütçe Teklifi, Merkezi Yönetim Bütçe Teklifi'nin (1 trilyon 750 milyar 957 milyon) sadece yüzde 3,77'sine karşılık gelmektedir.

•Bakanlık 2022 Bütçe Teklifinin, "Yoksullukla Mücadele ve Sosyal Yardımlaşma" başlığı altında aktarılan verilere göre, 2020'de (Pandemi koşullarında) "Hane Başına Sosyal Yardım Miktarı" 572 TL olarak gerçekleşti. 2021 yılı için öngörülen rakam ise maalesef artış değil, gerilemeye işaret ediyor: 377 TL. 2022 için ise sadece 414 liralık bir hedef konulmuş! 2022 yılında Hane Başına Sosyal Yardımlar, 2020'den daha az gerçekleşmiş olacak! Yoksulluğun arttığı, derin yoksulluğun ciddi bir mesele haline geldiği koşullarda bu kabul edilebilir bir durum değildir.

•2022 Merkezi Yönetim Bütçesi'nin 240 milyar 383 milyon 662 lirası faiz ödemelerine ayrılmıştır. Bu oran bütün bütçenin yüzde 13,7'si demektir. Demek ki Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bütçesinin yaklaşık 4 katı faiz ödemelerine gidecek!

•Bütçeden bu yıl ödenmesi gereken faiz giderlerini nüfusa (2020 tahmini nüfus rakamı 83.614.362) böldüğümüzde, kişi başına düşen faiz yükü 2875 TL'dir! Görüldüğü gibi yoksullukla mücadele için kullanılması gereken kaynaklar çarçur ediliyor.

•AKP iktidarı ÜÇ Y ile mücadele sözü vermişti: "Yolsuzluk, Yasaklar ve Yoksulluk." Maalesef yaşanan bunun tam tersidir: Sistemik yolsuzluk, yoksulluğu arttırmış, iktidar tüm bunlar konuşulmasın diye yasaklara abanmıştır. Dahası 3Y, 5Y'ye çıkmıştır, çünkü "yozlaşma" ve "yönetememe" de listeye eklenmiştir.

•Eylül 2021 itibarıyla Hazine'nin toplam borç yükü 2 trilyon 181 milyar 059 milyon liradır. Bu oranı da nüfusa böldüğümüzde karşımıza çıkan kişi başı borç yükü 26.085 liradır! Sosyal Devlet ve insani gelişmişlik için kullanılması gereken kaynaklar, kötü yönetim ve belirli zümrelerin çıkarları tercih edildiği için toplumdan kaçırlmaktadır. Adeta doğmamış çocuklar borç yüküyle doğmaya mahkûm durumdadır!

Türkiye'de Yoksul Sayısı Alarm Veren Bir Sayıya Ulaşmıştır!

•Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın kendi verilerine baktığımızda, (Yerel yönetimler hariç), 2020'de Bakanlık'tan yardım alan hane sayısı: 6.630.682'dir.

•Bu sayıyı TÜİK'e göre ortalama hanehalkı büyüklüğü olan 3.30 ile çarptığımızda karşımıza çıkan rakam: 21 Milyon 882 Bin 250 kişidir. Bu sayı, devlet tarafından resmi olarak "muhtaç" kategorisinde görülen yoksul yurttaş sayısıdır.

•Bu rakamı 2020 yılı tahmini nüfusumuzla oranladığımızda (83 milyon 614 bin 362), toplumun yüzde 26,1'inin "muhtaç" kategorisinde düşünüldüğü, bir başka deyişle, yoksul olduğu anlaşılacaktır.

•2020'de yapılan Bakanlık yardımlarının (Pandemi nedeniyle artan yardımlarla birlikte) GSYİH'nin sadece yüzde 1,42'sine tekabül ettiğini de anımsadığımızda tablonun olumsuzluğu daha da net gözükmemektedir. Bu oran pandemi olmayan yıllarda yüzde 1,2'lerde seyretmekteydi. Neden bu kadar düşük bir rakamla karşı karşıyayız? Çünkü kapsayıcı ve etkin bir sosyal devlet yok. Medyatik hayırseverlik ve günü kurtarma "siyaseti" var.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Tablo 3. Rakamlarla Türkiye’de Sosyal Yardım (AÇSHB Verileri):

Tablo 3. Rakamlarla Türkiye’de Sosyal Yardım	(AÇSHB Verileri):		
	2018	2019	2020
Toplam Sosyal Yardım Harcaması Tutarı	43 Milyar	55 Milyar	69 M.
Sosyal Yardımların GSYİH İçindeki Payı	% 1,16	% 1,2	%1,42
Sosyal Yardımlardan Yararlanan Hane Sayısı	3.494.932	3.282.975	6.630.682
Düzenli Yardımlardan Yararlanan Hane Sayısı	2.588.969	2.501.106	2.450.080
Geçici (Sürelî) Yardımlardan Yararlanan Hane S.	2.383.492	2.106.961	2.733.721
GSS Primi Devlet Tarafından Ödenen Kişi Sayısı	6.945.909	7.524.138	7.810.588.

(Not: Nakit yardımlar toplam içerisinde yüzde 90 civarında. Yardımların yüzde 62’si doğrudan ev kadınlarına ulaştırılıyor.)

Yukarıdaki tabloya bakıldığında 2021 yılında Genel Sağlık Sigortası (GSS) Devlet Tarafından Karşılanan Kişi Sayısının 7.810.588 kişiye ulaştığı görülecektir. Bakanlık bütçe teklifinde 2022 için öngörülen hedef 7.801.265’tir. Ülkemizde geliri asgari ücretin 1/3’ünden az olanlar, SGK sisteminde olmayanlar Genel Sağlık Sigortası primi ödemezler, kendileri, eş ve çocukları sağlık hizmetlerinden yararlanabilir.

Bu rakamlar ülkemizde gerçek yoksulluk oranına dair fikir yürütmek bakımından da son derece önemlidir. GSS primleri ödenenlerin sayısının, “muhtaçlık” tanımına giren hane sayısından daha fazla olması dikkate değerdir. Bu da yoksul hanelerin resmi oranları aştığını gösterir. Ayrıca bu hanelerde bir kişinin bile sigortalı olmadığını tahmin edebiliriz.

CHP’nin Aile Destekleri Sigortası ile “Her Eve bir Sigortalı” hedefini öne çıkarması da bu tespitle ilişkilidir.

Asgari Ücretliler ve Emekliler de yoksullaşma girdabında!

Bu noktada asgari ücret veya emeklilik maaşı alanların büyük bölümünün de (devletin belirlediği muhtaçlık sınırının üzerinde olmakla beraber), Türk-İş’in belirlediği Açlık Sınırının altında kaldıklarını ve yoksulluktan mustarip olduklarını unutmamalıyız.

Böylece yoksul sayısı resmi rakamların çok çok üzerine çıkmaktadır:

Ülkemizde 10 milyonun üzerinde çalışan Asgari Ücretle geçiniyor. Asgari Ücret, Açlık Sınırının altında kalıyor. Ortalama gelir ve Asgari Ücret arasındaki makas kapanıyor. Yani orta sınıf da eriyor.

Ekim ayında Türk-İş’in belirlediği Açlık Sınırı 3093 lira olarak gerçekleşti. 2825 lira olan Asgari Ücret, Açlık Sınırının altında kalmış durumda. Türk-İş’e göre bekar bir çalışanın yaşama maliyeti ise 3772 lira.

Bu sene yapılacak Asgari Ücret zammının Açlık Sınırını dikkate alarak belirlenmesi yetmez. CHP’nin Asgari Ücretten vergi alınmaması önerisi hayata geçerse ciddi bir ferahlama oluşur.

Emeklilerle ilgili durum da maalesef parlak değildir. Milyonlarca emekli de Açlık Sınırının ve Asgari Ücretin altında aylıklar almaktadır:

Ülkemizde toplam 13 milyon 516 bin 298 kişiye emekli aylığı ve ölüm aylığı ödenmektedir.

Ortalama emekli aylığı son 2021/Temmuz zamlarıyla birlikte 2.680 liradır. Ortalama emekli aylıkları, sadece Açlık Sınırının değil, 2.825 lira olan Asgari Ücretin de altındadır.

İktidar yoksullukla mücadelede sınıfta kalmıştır!

Anket yılı	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Gelir referans yılı	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Toplam	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
İlk yüzde 20 (En düşük)	5,8	5,9	6,1	6,2	6,1	6,2	6,3	6,1	6,2	5,9
İkinci yüzde 20	10,6	10,6	10,7	10,9	10,7	10,6	10,7	10,6	10,9	10,6
Üçüncü yüzde 20	15,2	15,3	15,2	15,3	15,2	15,0	14,8	14,8	15,2	14,9
Dördüncü yüzde 20	21,7	21,7	21,4	21,7	21,5	21,1	20,9	20,9	21,4	21,1
Son yüzde 20 (En yüksek)	46,7	46,6	46,6	45,9	46,5	47,2	47,4	47,6	46,3	47,5

Tablodaki rakamlar, yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

AKP iktidarları döneminde en düşük gelire sahip yüzde 20'nin milli gelirden aldığı pay artış göstermiyor. Ekonomimizin 100 ekmeği ürettiğini varsaydığımızda, en yoksul yüzde 20'lik dilim, 6 ekmeği zar zor alabiliyor. En zengin yüzde 20 ise, 100 ekmeğin 47'sini alıyor. AKP'nin değiştiremediği tablo budur.

Bu da demektir ki yoksulluk azalmıyor. AKP yoksulluğu azaltmaya, yok etmeye değil, idare etmeye ve istismar etmeye dayalı bir muhtaçlık kültürü inşa etmiş durumda.

İktidar pandemi süreciyle mücadelede sınıfta kalmıştır: Sosyal Koruma kalkanı İşsizlik Fonu'nu aşındırmannın ötesine geçemedi

2020 yılı Mart ayında başlatılan Kısa Çalışma Ödeneği, Nakdi Ücret Desteği ve işten çıkarma yasağı uygulamaları 1 Temmuz 2021 itibarıyla kontrollü normalleşme dönemine geçilmesiyle birlikte sona erdi.

Mart 2020-Haziran 2021 döneminde 506 bin 624 firmadaki 3 milyon 773 bin çalışan Kısa Çalışma Ödeneği uygulamasından faydalandı. Uygulama kapsamında pandemi dönemi boyunca toplam 36 milyar TL ödeme yapıldı.

İşten çıkarma yasağı süresince ücretsiz izne ayrılan ve işsizlik ödeneğinden yararlanamayan 3,1 milyon çalışana ise Nakdi Ücret Desteği uygulaması kapsamında 13,9 milyar TL ödeme yapıldı.

Bu dönemde işini kaybeden vatandaşlara İşsizlik Ödeneği ile destek verildi. Bu kapsamda 1 milyon 132 bin 769 kişi için 6,4 milyar lira ödeme yapıldı.

"Kısa Çalışma Ödeneği, Nakdi Ücret Desteği ve İşsizlik Ödeneği" kapsamında pandemi dönemi boyunca, 16 ayda 7 milyon 966 bin 277 kişi için toplam 57 milyar 10 milyon 796 bin TL harcandı.

Faz I, Faz II, Faz III ve Biz Bize Yeteriz Türkiyem kapsamında yapılan sosyal yardımlar ise 8,5 milyarı aşamadı.

Böylece Sosyal Koruma Kalkanı'nın toplam hacmi 65,5 milyarı buldu.

Önemli Not: Sosyal Koruma Kalkanı kapsamında yapılan yardımların 57 milyar 10 milyon 796 bin TL'si İşsizlik Fonu'ndan geldi. Yani yükü emekçiler sırtlamış oldu!

Biz Bize yeteriz Türkiyem Kampanyası'nda toplanan: 2.077.365 TL düştüğünde, devletin Hazine'den ayırdığı kaynak sadece 6.488.791 (6.5 milyar TL).

DİSK Araştırma Merkezi'nin 5 Şubat 2021 tarihli, "Dünyada ve Türkiye'de Covid- 19'un Sosyal ve Ekonomik Etkileriyle Mücadeleye Ayrılan Kaynaklar" başlıklı raporuna göre:

Türkiye Covid-19 ile mücadeleye milli gelirinin sadece yüzde 1,1'i kadar bir nakit destek ayırmış

Ülke Nakit Destek (M.D)

-ABD-3.5 Trilyon D.

-ÇİN- 710,3 Milyar D.

-İNGİLTERE--440,5

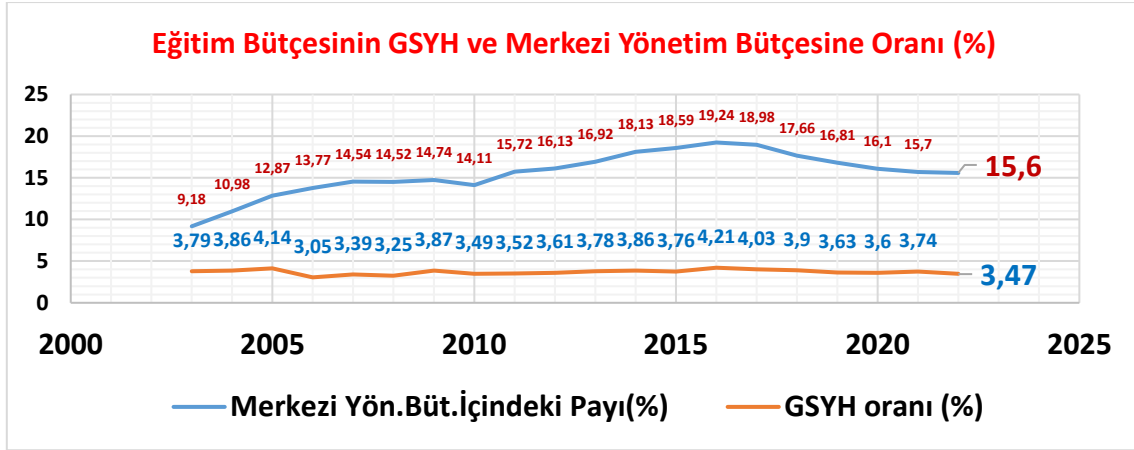
- ALMANYA-417

- BREZİLYA-117,7
- HİNDİSTAN-80,6
- RUSYA-41,6
- ENDONEZYA-29,1
- ARJANTİN-14,7
- TÜRKİYE-7,6
- MEKSİKA-7.2

BÜTÇESİZ EĞİTİM

Biliyoruz ki eğitime ayrılan bütçe bir ülkenin eğitime verdiği önemin temel göstergesidir. Özellikle de öğrenci başına düşen eğitim harcamaları, eğitim bütçesinin ulusal gelire oranı gibi veriler biliyoruz ki son derece önemli. **Eğitim Bütçesinin gayrisafi yurt içi hasıla ve Merkezî Yönetim Bütçesine oranını yıllar itibarıyla incelediğimizde** 2016'dan bu yana hem gayrisafi yurt içi hasıla hem de Merkezî Yönetim Bütçesi içerisinde azalma eğilime girdiğini görüyoruz.

Tablo 1. Eğitim Bütçesinin GSYH ve Merkezi Yönetim Bütçesine Oranı

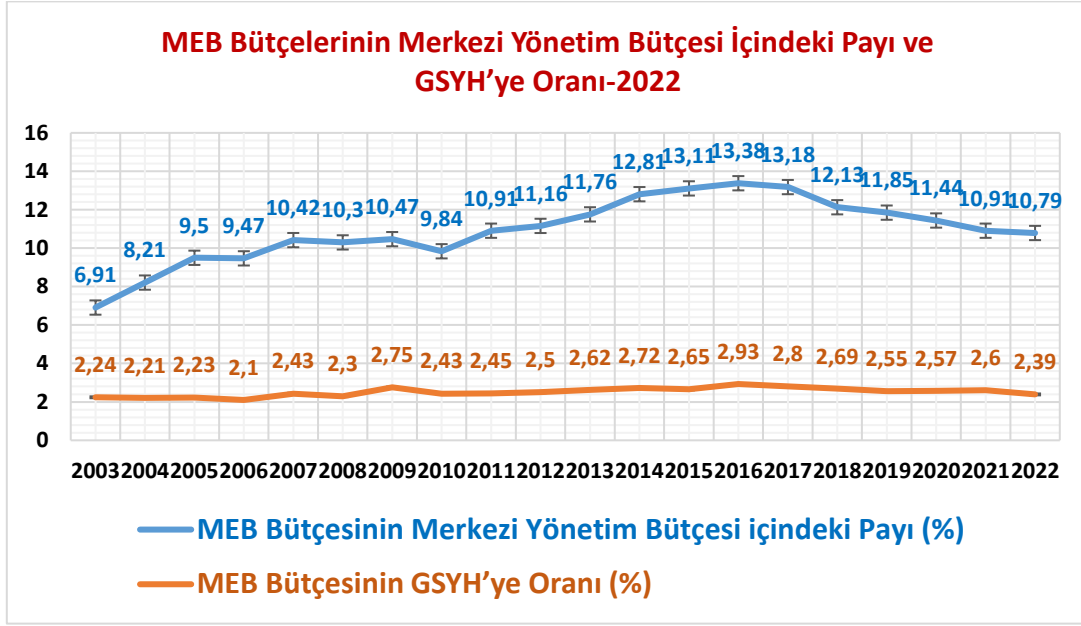

*2009 Bazlı Yeni Milli Gelir Serisine Göre Hesaplanmıştır.

Ülke genelinde eğitim kademelerinde 26 milyon öğrenci bulunuyor. 83 milyonluk nüfusumuz göz önüne alındığında, nüfusun yüzde 31,12'si eğitimde olduğunu görüyoruz. Buna rağmen eğitime ayrılan bütçenin gayrisafi yurt içi hasıladaki payı yüzde 3,47. Diğer ülkelere baktığımızda, bu oranın en az yüzde 4,2 ile yüzde 8 arasında değiştiğini görüyoruz.

Millî Eğitim Bakanlığı Bütçesinin Merkezî Yönetim Bütçesi içindeki payı ve gayrisafi yurt içi hasılaya oranına bakınca son yıllardaki düşüşü ve geldiği noktayı görüyoruz.

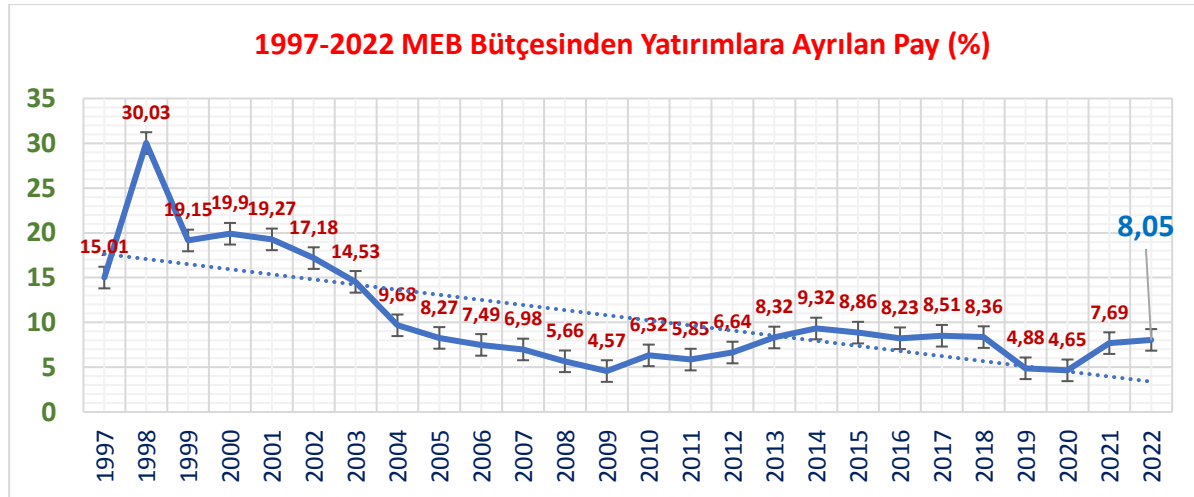
Tablo 2. MEB Bütçelerinin Merkezi Yönetim Bütçesi İçindeki Payı ve GSYH'ye Oranı

Bütçenin yetersiz olması, Millî Eğitim Bakanlığı'nın sorumluluklarını yerine getirememesine de neden oluyor. Ayrıca, Millî Eğitim Bakanlığı Bütçesinin Merkezî Yönetim Bütçesi içerisindeki payının sürekli azalıyor olması, vatandaşların eğitim harcamalarının artmasına sebep oluyor. Bu da yoksulluğun olduğu yerlerde eğitime erişimdeki eşitsizlikleri derinleştiriyor ve fırsat eşitsizliğini kaçınılmaz olarak daha da büyütüyor.

Millî Eğitim Bakanlığı'nın bütçesinden yatırımlara ayırdığı paya baktığımızda, 2002 yılında yüzde 17,18'lerde olan bu payın geçen yıl yüzde 4,65 seviyesinde gerçekleştiğini, bu yıl ise covid ortamında anlamlı olmayan bir artış ile yüzde 8,05 olarak gerçekleştiğini görüyoruz.

Tablo 3. MEB Yatırım Bütçesi

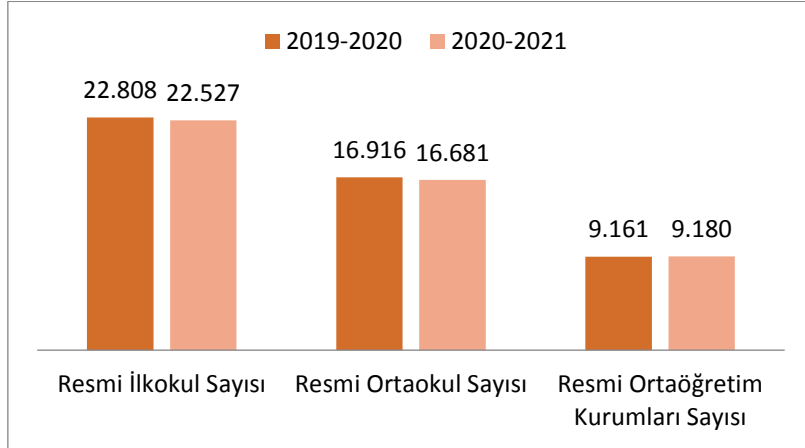

"Hedeflerimiz var" diyorsunuz; ancak konuştuğumuz rakamlar bu hedefleri gerçekleştirecek bir bütçeye tekabül etmiyor. Burada unutmamak gereken diğer nokta ise, geçen yılın bütçesi ve önceki yılın bütçesinden tasarruflara gidildiği. Yani burada konuştuğumuz bütçe de Bakanlığa kullanılmadı, bakanlıklar içerisinde tasarrufla yönlendirilen tek bakanlık da, salgın sürecine rağmen her nedense Millî Eğitim Bakanlığıdır.

Son 1 yılda,

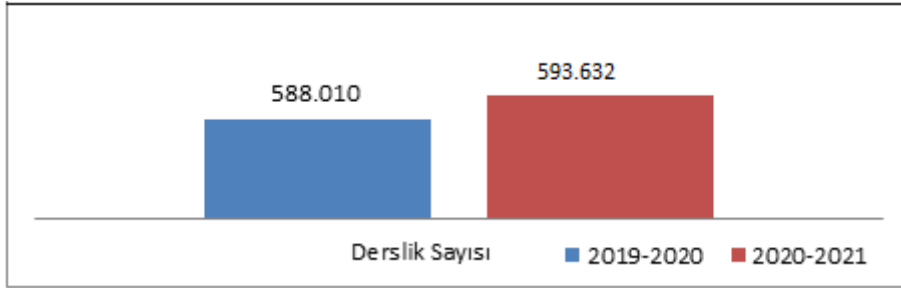
- ✓ Resmi ilkökul sayısı 22.808'den 22.527'ye gerilemiştir.
- ✓ Resmi ortaokul sayısı 16.916'dan 16.681'e gerilemiştir.
- ✓ Resmi ortaöğretim kurumlarının sayısı 9.161'den 9.180'e yükselmiştir.

Tablo 4. 2020'den 2021'e Okul Sayısı

Ülkemizde artarak devam eden derslik ihtiyacını hepimiz biliyoruz. Geçmiş yıllara bakıldığında iktidarınız döneminde, en az yılda 11 bin derslik yapılsa da, son birkaç yıldır bağış gelmeden çivi çakılmadığını görüyoruz. Salgın şartlarında ve mevcut derslik ihtiyacına rağmen geçen yıl artan derslik sayısı sadece 5.624. Bu sayı da yeni yapılan değil, inşası tamamlanan derslikler.

Tablo 5. 2020'den 2021'e Derslik Sayıları

Eğitim sistemi, AKP iktidarı döneminde maalesef, gelecek nesilleri ideolojik olarak şekillendirme hedefi ile yürüdü ve öğrencilerin, gençlerin maksimum yararının önüne geçti, iyi bir eğitim sisteminin önüne geçti, ileride ekonominin iyileşmesi için daha iyi bir mesleki eğitimin, her şeyin önüne geçti.

Yatılı bölge okulları (YİBO) okula erişimi olmayan çocukların ve ailelerin ihtiyacını karşılıyordu. Yıllar içerisinde bu okullara devam eden öğrenci sayısı ve okul sayısındaki azalışa baktığımızda, bir taraftan taşınmalı eğitime ve her gün taşınmalı eğitimde artan öğrenci sayılarına baktığımızda bu öğrencilerin, sadece öğrenci sayısı düştüğü için değil, öğrenci sayısının azalmadığı yerlerde bile siyasi tercihiniz doğrultusunda köy okulları kapatıldığı için olduğunu da görüyoruz.

Tablo 6. Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının Sayısal Durumu

Okul/Öğrenci	2002	2006	2016	2019	2020	2021
Okul	521	603	341	304	302	286
Öğrenci	278.448	282.134	94.455	70.437	65.637	57.050

Köy okulları kapandıkça da aile göçüyor, bu okulların kapanması göçü de tetikliyor. Bu da köyden kente gelen aileler için daha büyük sıkıntılara da sebebiyet veriyor. Bu köylerde İstiklal Marşı okunacak bir okul yok, bayramlar kutlanmıyor...

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU
MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Tablo 7. Taşınalı Eğitim 2014-2015, 2019-2020

Yıl	Taşınan Merkez Okul Sayısı (İlk-ort-lise)	Taşınan Okul ve Okulsuz Yerleşim Sayısı	Taşınan Birimi Sayısı (İlk-ort-lise)	Toplam Öğrenci Sayısı
2014-2015	15.397	54.126		1.325.999
2017-2018	17.245	43.405		1.242.786
2018-2019	17.234	42.351		1.218.581
2019-2020	17.198	42.210		1.152.520
2020-2021	17.170	41.845		1.172.646

Okullaşma oranlarına baktığımızda, on iki yıl zorunlu eğitim olması dolayısıyla tek bir çocuğun bile okul dışında olmamasını beklerken yaklaşık 720 bin çocuğun okul dışında ve eğitime erişimde ciddi sorunların olduğunu görüyoruz.

4+4+4 sisteminin de okullaşma oranı üzerinde belli kademelerde olumsuz etki yaptığı bir gerçek.

Tablo 8. Okullaşma Oranları

Eğitim Düzeyi	2019-2020 %	2020/2021 %
Okul Öncesi (5 Yaş)	70,39	56,89
İlkokul	93,62	93,23
Ortaokul	95,90	88,85
Ortaöğretim	85,01	87,93
Yükseköğretim	43,37	44,41

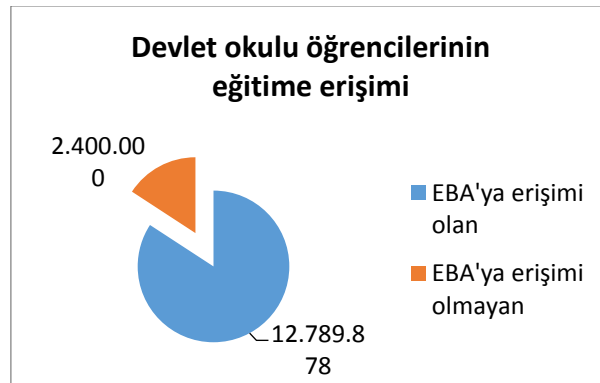
Kaynak: MEB, yapılan hesaplamalara Açık öğretim ortaokulu ve Açık liseler dahil edilmiştir.

Türkiye, 3-5 yaş aralığında yüzde 39 olan erken çocukluk eğitimine katılım oranıyla OECD'nin gerisinde kaldı. Erken çocukluk eğitiminin en düşük olduğu ülkeyiz. **Ayrıca, 15-19 yaş aralığındaki yüzde 69 olan okullaşma oranıyla Türkiye yine en düşük okullaşma oranına bu yaş grubunda sahip.**

Mesela, Kolombiya, Meksika, Kosta Rika ve İsrail'den sonra 5'inci sıradayız; OECD ortalamasında bu oran yüzde 84 seviyesinde. Türkiye'de 25-34 yaş aralığındaki genç yetişkinlerin yüzde 41'i ortaöğretim mezunu bile değil.

Eğitime erişimdeki tabloya baktığımız zaman 2.4 milyon öğrencinin EBA'ya erişemediğini biliyoruz. Buna rağmen, çoğu bağışlarla olmak üzere yalnızca 600 bin tablet dağıtıldı; ancak eğitime erişemeyen öğrencilerin tablet ihtiyacını karşılamak MEB bütçesinin yaklaşık yüzde 1,5'yle mümkündü. Millî Eğitim Bakanlığı bağış gelirse derslik yapıyor, bağış gelirse tablet alıyor, bağış gelirse hatta öğretmenlere meslek içi eğitim verebiliyor Bağışlara dayanan bir Millî Eğitim Bakanlığı bütçesi olamaz. Defalarca "MEB'e ek bütçe verilsin" dedik; ancak bu çağrımız karşılıksız kaldı.

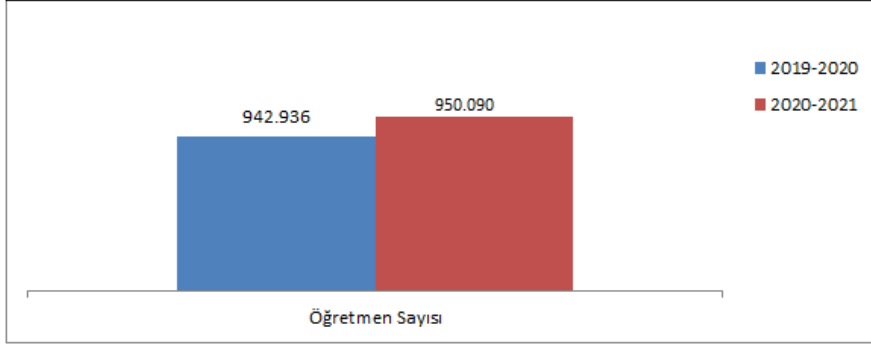
Tablo 9. Eğitime Erişim

Eğitime erişimdeki eşitsizlikler, YKS ve LGS'ye giren öğrenciler arasındaki başarı farklarına yansdı. Daha iyi koşullarda eğitim alan ve yoksul olmayan ailelerin çocuklarının başarısını net bir şekilde görüyoruz. Millî Eğitim Bakanlığına yeterli bütçe verdiğinizde yoksulluğun aileden çocuğa geçmesini de önlemiş, engellemiş olacağınızı unutmamalısınız!

Öğretmenlerimizin sorunlarını hepimiz biliyoruz. 700 bini aşkın öğretmen atama beklerken, yüzbinlerce öğretmen ihtiyacı resmi verilere yansımışken, geçtiğimiz yıla göre resmi okullarda öğretmen artışı sadece 7.154 olarak gerçekleşti. Pandemi şartlarında öğretmen ihtiyacını, boş geçen dersleri, ihtiyaçtan görevlendirilen ve sayısı 83 bine ulaşan ücretli öğretmenlerimizi de göz önüne aldığımızda, bu artışı kabul etmek mümkün değil.

Tablo. 10 Öğretmen Sayısı

Bugün devlet okullarındaki öğretmenlerimizi konuşurken özel okullardaki öğretmenlerimizi de konuşmak lazım. Bazı özel okullarda görev yapan öğretmenlerimizin aylıklarının devlet okullarında görev yapanların çok altında olduğunu ve özlük haklarının da olmadığını biliyoruz. Zaten devlet okulu öğretmenlerinin özlük hakları yetersiz, maaşları çok yetersiz bu şartlarda; ancak en azından özel okullardaki öğretmenler de devlet okullarındaki kadar ücret alabilmeli, bunu vurgulamak gerekiyor.

Engelli öğretmenlere "3 Aralıkta 750 engelli öğretmen ataması yapacağız." sözü verdiniz; ancak 2.511 atama bekleyen engelli öğretmen olduğunu unutmayalım. PIKTES öğretmenleri de özlük hakları kaynaklı sorunlarının çözülmesini, mağduriyetlerinin giderilmesini istiyor. Onları görmezden gelmeyin.

Eğitimi konuşurken en önemli konulardan biri de okullardaki hijyen koşulları. MEBBİS kayıtlarına göre 27.180 temizlik personeli bulunuyor. TYP kapsamında görevlendirilen sözleşmeli 42 bin temizlik personeli ise kısa süreli olarak görevlendiriliyor. Çoğu okulda 1 tane bile temizlik görevlisi yok, öğretmen gelip sınıfı havalandırıp temizlik yapmak, hijyeni sağlamak zorunda, çocukları kontrol etmek zorunda. Aileler ise okula kayıt yaptırırken IBAN verilerek bağış yapmaya zorlanıyor.

Yükseköğretimde eğitimin kalitesi her gün azalıyor...

Yükseköğretimde yaşanan sorunlara baktığımızda, 2006'dan bu yana "her şehre bir üniversite" mantığıyla ve meslek envanteri yapmadan açılan fakülteleri, bölümleri, verilen kontenjanların ardından gelen nokta, bir işsizler ordusu, ortaya çıkan "ev genci" gerçeği ve boş kontenjanlar ile karşı karşıyayız.

Daha çok üniversite açılınca akademik yayınların artacağını sanırız; ancak söz konusu dönemde akademik yayınların kalitesi ve sayısı da düştü, eğitimin niteliği de bu dönemde kötüye gitti.

Yükseköğretime ortaöğretimden gelen öğrencinin aldığı eğitimdeki eksiklikleri de unutmamak gerek.

40 temel matematik, 40 Türkçe, 10 fen, 10 sosyalden soruların yanıtlandığı TYT'de, 40 temel matematikten 1 net bile yapamayanların sayısı geçen yıl 900 bindi; bu yıl 1 milyonun üzerine çıktı.

Üniversitelerde akademik özgürlükler de gün geçtikçe kötüye gidiyor. Akademik özgürlükte 175 ülke arasında 170. sıradayız!

Akademisyenler korkuyor, aidiyet duygusunu kalmadı, cemaatler üniversitelere yayıldı, üniversitelerde genel olarak rektör sorunu var, ki bu rektörler seçimle gelmeyen rektörler. Akademilerde çalışma barışı bozuldu; yaşanan gerçeklerle gelen böyle.

Eğitimin her kademesinde sorunlar yaşanıyor. Bu sorunların çözümü için eğitimi siyaset aracı olarak görmekten vazgeçin! Eğitimdeki sorunlar bu zihniyet ile çözülmez."

ADALETSİZ VE PINTI BÜTÇE

MMO'nun analizine göre 2022 yılı bütçesi adaletsiz, karanlık ve pinti. Faiz öncelikli bütçe şeffaf değil. Meclis'in bütçe hakkını yok sayıyor ve pandemi bütçesi özelliği taşımayacak kadar sosyallikten uzak.

Makina Mühendisleri Odası (MMO), sanayinin sorunları analizini yayımladı. Analizde 2022 bütçe tasarısı eleştirildi. Hazine ve Maliye Bakanlığı, TÜİK, CB-SBB, Merkez Bankası, Eurostat, OECD, IMF verileri kullanılarak yapılan analizde 2022 bütçesinin vergi ve harcama öngörülerini analiz edildi. Araştırmada, gündemdeki faiz öncelikli bütçenin yeterince şeffaf olmadığı, Meclis'in bütçe hakkını hiçe saydığı ve pandemi dönemi bütçesi özelliği taşımayacak kadar sosyallikten uzak, pinti bir bütçe olduğuna dikkat çekildi.

Saray yönetimince hazırlanmış 2022 merkezi bütçe taslağında devletin faiz harcamalarının eğitim harcamalarının önüne geçtiği ve uygulamada arayı açacağı görülebiliyor. Pandeminin ciddiyetini koruduğu şartlarda sağlık için bütçede pinti tutum sürdürülürken "ulusal güvenlik programlarında" yani asker-polis harcamalarında hiçbir kısıntı yer almıyor. Türkiye'de Saray yönetimi, bütçe desteklerini genişleten ülkelerin tersine, pandemi koşullarında sosyal yardım programlarını dar tuttu, sosyal destek ve sağlık bütçesi için borçlanmayı göze almadı, faizleri indirerek halka borçlanmayı öneremedi.

Pandemi ve Bütçe

Ülkede Saray iktidarı bütçe desteklerini genişleten ülkelerin tersine, pandemi koşullarında sosyal yardım programlarını dar tuttu, sosyal destek ve sağlık bütçesi için borçlanmayı göze almadı, faizleri indirerek halka borçlanmayı öneremedi ancak.

Orta Vadeli Program'da yer aldığı gibi, 2019'da kamu açığının GSYH'ye oranı yüzde 2,9 iken 2020'de yüzde 3,9 oldu ve 2021'in gerçekleşme tahmini yüzde 3,6. Bu oran merkez ülkelerde sağlık ve sosyal yardım bütçelerinin genişletilmesinin etkisiyle yüzde 7'leri aştı. Pandemi tehdidi ve toplumsal tahribatı sürerken 2022 bütçesinde öngörülen kamu açığının GSYH'ye oranı hedefi de yüzde 3,5'dan ibaret. Önceki iki yılda yaşanan eli sıkı tutum devam ediyor.

Vergi Adaletsizliği

2022'de de toplanacak verginin üçte ikisi, her bütçede olduğu gibi dolaylı vergilerden, yani ağırlıklı tüketim vergilerinden oluşacak. Doğrudan vergilerin de ağırlıklı kısmını ücretliler ödeyecek. Asgari ücretten bile net ücretin yüzde 10'u kadar vergi alan iktidar, ücret, maaş bordrolarından, kaynağından hatırı sayılır miktarda gelir vergisi alıyor. Varlıklı kesimin ödediği gelir, servet vergileri, firmaların ödediği kurumlar vergisi ise 2022 bütçesinde yine düşük oranlarda kalacak.

2021 yılının ilk 9 ayında vergiler ayağında yaşananlar, 2022 için de geçerli olacak. 2021 Ocak-Eylül döneminde 808,5 milyar TL'lik vergi geliri elde edilirken bunun yüzde 66,4'ü yani üçte ikisi dolaylı vergilerden oluştu. Bu, ağırlıklı kısmı alt-orta sınıflardan oluşan kesimlerin tüm tüketimlerinin vergilendirilmesi anlamına geliyor ve adaletsizliği yansıtıyor.

Dolaylı vergilerin yüzde 80'i KDV ve ÖTV'lerden oluştu. Damga vergisi, gümrük vergileri, özel iletişim vergisi, harçlar ve öteki dolaylı vergiler, toplamı ilk 9 ayda 518 milyar TL'yi geçen dolaylı vergilerin kalan yüzde 20'sini oluşturdu.

Faize Eğitimden Çok Para

"Program esaslı bütçe" sınıflandırması 2022 bütçesinin kullanımının 2021'den pek farklı olmayacağını gösteriyor. 2022'de Hazine'nin ödeneklerinin tamamına yakını oluşturulan faiz giderlerinin, öngörülen bütçenin yüzde 13'ünü tek başına oluşturduğu görülüyor. Buna karşılık, temel, orta eğitim ve yüksekokul üzere üç ayrı programdan oluşan eğitim harcamaları 2022 bütçesinden ancak yüzde 12 pay alabilecek. Yani faiz harcamaları, eğitim harcamalarını yine geçecek.

MMO'nun analizine göre yıllık yüzde 20'yi bulan tüketici enflasyonunun en önemli ayağı olan gıda enflasyonu, yılı yüzde 30 ile kapatabilecek. Bu sonuçta tarımın ihmali, destekten yoksun bırakılmış olması önemli. 2022 bütçesi tarım programları için sadece yüzde 2,3'lük bir payı yeterli görmüş durumda.

2022 bütçesi, açıkları da hızla büyüyen sosyal güvenlik sistemine toplam ödeneklerin yüzde 11,5'ini ayırmayı tasarladı. Buna karşılık yerel yönetimler bütçeden ancak yüzde 8,4 pay alabilecek. Bu da demokratikleşmenin önemli göstergesi olan yerele kaynak tahsisinde ne kadar eli sıkı davranıldığını bir kez daha ortaya koyuyor.

BİLİM SINAVINDA BİLE KANAAT

Dokuz Eylül Üniversitesi'nde düzenlenen bilim sınavında şaibe olduğuna yönelik iddialar, İzmir 3. İdare Mahkemesi'ne gönderilen bilirkişi raporuyla kanıtlandı. Rapora göre sınavda kanaat notu kullanıldı.

Dokuz Eylül Üniversitesi'nin (DEÜ) düzenlediği bilim sınavında şaibe olduğu iddiası bilirkişi raporuyla doğrulandı. İzmir 3. İdare Mahkemesi'ne bilimsel görüşünü aktaran bilirkişi heyeti, konuyu yargıya taşıyan aday dahil iki kişi dışında, sınava giren herkese kanaat notu kullanıldığını tespit etti.

Önce Yerleşemedi

DEÜ Hukuk Fakültesi bünyesindeki Kamu Hukuku Yüksek Lisans Programı Sosyal Bilimler Enstitüsü tarafından geçen yıl eylül ayında düzenlenen bilim sınavının şaibeli olduğu iddia edildi. Sınavın şaibeli olduğu iddiasıyla adaylardan Avukat Buse Arıs konuyu İzmir 3. İdare Mahkemesi'ne taşıdı. Sınavı şaibeli kılan hususlar arasında; yaklaşık 400 adayın girdiği sınavın sonuçlarının 24 saat sonra duyurulması, sonuç bildirme sisteminde puanlı asil-yedek liste yerine, sonuçların 'Yerleşti-Yerleşmedi' şeklinde duyurulması ve davacı Buse Arıs'ın, Ö.D.Ö'nün açıkça "Sınavım kötü geçti" ifadesine rağmen kendisinden yüksek puan alması yer aldı. Ayrıca sistemde 'Yerleşmedi' olarak gösterilmesine rağmen iki hafta sonra özel olarak aranarak kayda çağırılması da şaibe iddiaları arasında.

Davacı Arıs, kasıtlı olarak puanının kırıldığını ve diğer adayların boş kâğıtlarına puan verilerek DEÜ'nün takdir yetkisini kötüye kullandığını belirttiği dilekçede, sınav kâğıtlarının artık delil niteliği taşıdığını kaydetti ve bunun uzman bir heyet tarafından incelenmesi talebinde bulundu. İstanbul 10. İdare Mahkemesi tarafından atanan bilirkişi heyeti, hazırladığı raporda davacı Arıs'ın iddialarını şu ifadelerle doğruladı: "Dava dosyasına sunulmuş sınav kâğıtları incelendiğinde iki tanesi hariç her öğrencinin notuna, cevabı ve aldığı not ne olursa olsun 15 puan ilave edildiği anlaşılmaktadır. Özellikle ilgili soruda aldığı gerçek puan 15'in altında hatta beş, üç, iki ve dahi sıfır olan öğrencilere 15 puan ilave edilmesi bize hiçbir boyutuyla yatkın gelmemiştir."

Adayların Puanı Kırılmış

19 sayfalık bilirkişi raporunda 35 adayın Vergi Hukuku ile ilgili soruya verdikleri cevap incelendi. Bu soruya yazılan cevaptan yalnızca 7 puan alan Arıs'ın notu, diğer adayların kanaat notu eklenmeksizin aldığı puanlarla kıyaslandı. Örneğin, 20 puan alan bir adayla olan kıyasta, "Buradaki karşılaştırmanın dikkat çekici olduğu, cevap anahtarları esas alındığında Davacı'nın, cevabında sadece eşitlik ilkesine çok yüzeysel değinmiş olduğu ve Davacı'nın Aday'dan daha fazla puan alması gerektiği düşünülmektedir" ifadeleri dikkat çekti.

Rapor ayrıca, diğer adayların da puanının eksik hesaplandığı ve onların da sorudan yüksek puan alması gerektiğini ortaya koydu.

Liyakatsizliğin Boyutu

Bu raporla notu kırılan diğer öğrencilerin de tazminat davası yoluna başvurabileceğini vurgulayan Avukat Arıs, şöyle konuştu: "Bu rapor sayesinde, liyakatsizliğin hangi boyutlara ulaştığını gördük. Hak eden birkaç kişi dışında torpille en az 20 kişi programa alınmış. ALES puanı isterse 100 olsun, bilim sınavından 65 dahi alamadığı için dikkate alınmayacak adaylar, bu kanaat notlarıyla asil listelere sokuldu. İzmir 3'üncü İdare Mahkemesi heyeti biraz sağduyu sahibiyse sınavın iptali yönünde karar verir."

MEB'DEN MİLYONLUK TOPLANTI

Yurttaşlar ekonomik kriz ve yoksullukla boğuşurken Milli Eğitim Bakanlığı'nın (MEB) İstanbul'da sadece iki gün süren bir toplantı için 1 milyon TL'den fazla para harcadığı açığa çıktı.

Kamu İhale Bülteni'nde yer alan bilgilere göre, MEB'e bağlı Merkez Saymanlık Müdürlüğü, 4 Ekim tarihinde, "İstanbul'da 3-4 Kasım 2021 tarihlerinde Yapılacak Türk Konseyi Eğitim Bakanları 6'ncı Toplantısı ve Uluslararası Türk Akademisi Bilim Konseyi 4'üncü Toplantısı Organizasyonuna İlişkin Hizmet Alımı" adı altı bir ihale düzenledi. İhale, tam 1 milyon 84 bin TL'ye Magellan Organizasyon Turizm Basım Yayın Dil Hizmetleri ve Danışmanlık Anonim Şirketi'ne verildi.

Yine Bildik Usul

Milyonluk ihale, Kamu İhale Kanunu'nun "doğal afetler, salgın hastalıklar, can veya mal kaybı tehlikesi gibi ani ve beklenmeyen olayların" ortaya çıkması durumunda kullanılması gereken tartışmalı 21/B maddesinde düzenlenen pazarlık usulüyle yapıldı. Bu ihale maddesi uzun yıllardır "iş istediğin firmaya verme" maddesi olarak da yorumlanıyor.

Milli Eğitim Bakanı Mahmut Özer'in ev sahipliğinde yapılan toplantıya, Kazakistan Eğitim ve Bilim Bakanı Askhat Aimagambetov, Azerbaycan Eğitim Bakanı Emin Amrullayev, Kırgızistan Eğitim ve Bilim Bakanı Bolotbek Kupeshev, Özbekistan Halk Eğitimi Bakan Yardımcısı Temurjon Komilov, Türk Konseyi Genel Sekreteri Baghdad Amreyev, Uluslararası Türk Akademisi Başkanı Darkhan Kydyrali ve Macaristan İstanbul Başkonsolosu Laszlo Keller katıldı.

TÜGVA TEMSİLCİSİ, VALİ'Yİ GÖREVDEN ALMAK İSTEMİŞ

TÜGVA Muş Temsilcisi Tahsin Orhan, sorun yaşadığı Muş Valisi'nin görevden alınmasını istedi.

Türkiye Gençlik Vakfı (TÜGVA) belgelerinden çıkan ve TÜGVA'ya yönelik 'paralel devlet yapılanması' eleştirilerini destekleyecek niteliklerdeki belgeleri paylaşan Gazeteci Metin Cihan, TÜGVA İl Temsilcisi Tahsin Orhan'ın verdiği rapora dikkat çekti.

Belgelerde, Orhan'ın Muş Valisi'nin görevden alınmasını istediği görüldü. Orhan hakkındaki belgenin 'bilgi' bölümünde ise, "KADEM yüzünden Vali ile arasının bozulduğu biliniyor. Vali'nin görevden alınması noktasında ricası var. Süreci Recep Can takip ediyor" yazıldı.

TÜGVA İl Temsilcisi'nin görevden aldırılmak istediği Muş Valisi'nin, 27 Ekim 2018'de göreve gelen Doç. Dr. İlker Gündüzöz olduğu tahmin ediliyor.

Belgede, Kars, Iğdır, Ağrı, Muş ve Bitlis'in TÜGVA il temsilcileri hakkında da bilgiler yer aldı. Bu bilgi bölümünde, Kars İl Temsilcisi Yusuf Canpolat hakkında, "Ahlaki düzgün bir yapısı vardır. Ancak teşkilatlık noktasında ciddi zayıflıkları var", Iğdır İl Temsilcisi Ebubekir Öztürk hakkında, "Hakkında gayriahlaki duyumlar vardır", Ağrı İl Temsilcisi Abdurrahman Erim hakkında, "Değişim sürecinde", Bitlis İl Temsilcisi Cihad Veysel Aki hakkında, "Pasif bir kişiliği var. Maddi varlık noktasında zayıf" notları düşüldü.

DERSLİK SAYISI, KÖY OKULLARI VE OKULLAŞMA ORANLARI

2020-2021 eğitim öğretim yılının istatistiklerine ait yayımlanan son verilere göre:

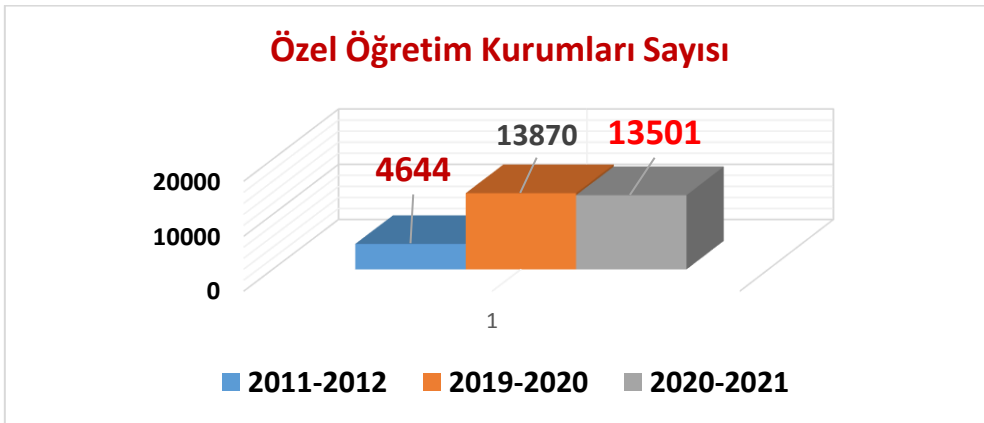
- ✓ Okul sayısı (Resmi+özel+açık) 67.125. (2019-2020: 68.589)
- ✓ Resmi (Devlet) okulların sayısı 53.620. (2019-2020: 54.715)
- ✓ Özel okul sayısı 13.501. (2019-2020: 13.870)

Resmi-özel öğretim kurumlarının sayısı AZALİYOR...

Örgün eğitim kapsamındaki öğrenci sayısı da 18.241.881 den 18.085.943'e gerilemiş durumda. Resmi okullardaki öğrenci sayısının 15.189.878'den 15.194.574'e yükseldiği, özel öğretim kurumlarında ise 1.468.198'den 1.310.605'e gerilediği görülüyor.

Derslik Sayısı

Devlet okullarındaki toplam derslik sayısı, 2019-2020 yılına kıyasla, 588.010'dan 593.632'ye yükseldi. **Artış sadece 5.624! Salgına rağmen yapılan derslik sayısı ihtiyacı karşılamamın çok ötesinde kaldı.**

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU
MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Köy okulları ile ilgili istatistiklere bakıldığında:

- ✓ AKP iktidarları boyunca yaklaşık 20 bin köy okulunun kapatıldığı tahmin ediliyor.

Köy okulları ve öğrenci sayıları. (2019-2020, 2020-2021)

Okul/Öğrenci Yerleşim Yeri		Köylerdeki Okul Sayısı		Köylerdeki Öğrenci Sayısı	
		2002-2003	2020-2021	2002-2003	2020-2021
Okul Öncesi		6.388	3.897	55.974	69.217
İlkokul	İlköğretim	25.258	5.363	2.914.683	261.101
Ortaokul			2.672		
Ortaöğretim		755	226	304.801	40.015
Toplam		32.401	12.158	3.275.458	622.795

MEB verilerine baktığımız da 2020-2021 eğitim öğretim yılında köylerde 3.897 okul öncesi, 5 bin 363 ilkokul, 2 bin 672 ortaokul, 226 lise toplamda ise 12.158 olduğu görülüyor. **Toplam öğrenci sayısının (18.085.943) sadece 622.795'i (yüzde 3,44) köylerde bulunuyor.**

2002-2003 eğitim öğretim yılında ise köylerde 6.388 okul öncesi, 25.258 ilköğretim, 755 lise olduğu görülüyor. **Toplam öğrenci sayısının (13.686.616) 3.275.458'i (yüzde 23,9) köylerde bulunmaktaydı.**

Okullaşma oranları ile ilgili MEB'in yayımladığı 2020-2021 yılı istatistiklerine göre,

4+4+4 eğitim modelinin uygulanmaya başlamasından bu yana:

- **İlkokul düzeyinde okullaşma oranı yüzde 98,67'den yüzde 93,23'e,**
- **Ortaokul düzeyinde okullaşma oranı yüzde 98,67'den yüzde 88,85'e gerilemiştir.**
- Ortaöğretim düzeyinde ise okullaşma oranı yüzde 67,37'den yüzde 87,93'e yükselmiştir.

Okullaşma Oranları

Eğitim Düzeyi	1997-1998	2001-2002	2011/2012	2019-2020	2020/2021
	%	%	%	%	%
Okul Öncesi (5 Yaş)	-----	-----	65,69	70,39	56,89
İlkokul	84,74	92,40	98,67	93,62	93,23
Ortaokul				95,90	88,85
Ortaöğretim	37,87	48,11	67,37	85,01	87,93
Yükseköğretim	-----	-----	35,51	43,37	44,41

Kaynak: MEB, yapılan hesaplamalara Açık öğretim ortaokulu ve Açık liseler dahil edilmiştir.

İlkokul, ortaokul ve liselerin zorunlu eğitim kapsamında olmaları nedeniyle okullaşmanın yüzde yüz olmaması izah edilebilir bir durum değildir.

Geçtiğimiz yıla göre ortaokullarda gerçekleşen okullaşma oranı dikkat çekmektedir. 2019-2020 eğitim öğretim yılında yüzde 95,90 olan okullaşma oranı yüzde 88,85'e gerilemiştir. Geçtiğimiz yıl 5.701.564 olan ortaokul öğrenci sayısı 5.212.969'a gerilemiştir. Toplamda 488.595 öğrenci azalmıştır. Bu azalma 4+4+4'ün ilk uygulanmaya başlandığı dönemde küçük yaş gruplarının okula başlaması sonucu ortaya çıkmıştır. **Ancak özellikle ortaokul düzeyinde okullaşma oranının yüzde 88'e gerilemesi açıklanabilir bir durum değildir.**

KIYAK ATAMA

AKP'li Bostancı'nın kardeşine şeker fabrikasında genel müdürlük

AKP Grup Başkanı Naci Bostancı'nın kardeşi Ali Namık Bostancı, 4 yıl kayyumla yönetilen ve yaklaşık 50 milyon lira zarar eden Amasya Şeker Fabrikası'nın Genel Müdürlüğü'ne atandı.

4 yıl kayyumla yönetilen ve 50 milyon lira zarar eden Amasya Şeker Fabrikası'nın başına tanıdık isim getirildi.

AKP Grup Başkanı Naci Bostancı'nın kardeşi Ali Namık Bostancı'nın kardeşi Ali Namık Bostancı'ya Amasya Şeker Fabrikası'nda genel müdürlük görevi verildi.

Amasya Pancar Ekiciler Kooperatifi'ne 2017 yılında Gümüşhacıköy eski Belediye Başkanı Mustafa Saatçi kayyum olarak atandı. Pandemi nedeniyle kooperatifin genel kurulu yapılamadı ve kayyum, Pancar Ekiciler Kooperatifi ve fabrikanın malı olan Amasya Şeker Fabrikası'nı 4 yıl yönetti. 7 Haziran 2021'de yapılan Pancar Ekiciler Kooperatifi genel kurulunu tekrar kayyum yönetimi kazandı.

2017 yılında kooperatif üyesi çiftçiler fabrikaya yaklaşık 700 bin ton pancar teslim ederken, 4 yıllık kayyum yönetiminde bu üretim 300 bin tona düştü. 2020 yılında, fabrikanın Samsun Vezirköprü'de 13 bin ve Ladik'te 20 bin metrekaarelik arsa ve gayrimenkulleri satıldı.

2017 yılında 70 milyon lira olan fabrikanın borcu 2021 yılı raporlarına göre 241 milyonu aşarken, fabrika 4 yıllık kayyum yönetiminin sonunda 50 milyon zarar etti. Geçen günlerde gerçekleştirilen fabrikanın yönetim kurulu toplantısında AKP Grup Başkanı Naci Bostancı'nın kardeşi Ali Namık Bostancı oybirliğiyle genel müdür olarak atandı.

Atamaya tepki gösteren CHP Amasya İl Başkanı Turgay Sevindi, "AKP iktidarının en iyi yaptığı çevresindekileri korumak, kollamak, çiftçinin sorunu var mı, çiftçi borcunu ödeyebiliyor mu buna bakan yok" dedi.

Konuya ilişkin açıklama yapan Bostancı, Ali Namık Bostancı'nın kardeşi olduğunu doğrulayarak, "En üst görevlerde bulunmuş bir kişinin zikredilen atamadaki liyakati ve müktesebatı açıkça ortadadır" ifadelerini kullandı.

İBB-TCDD 'HIZLI GEÇİŞ' HATTI

TCDD'ye bağlı TÜRASAŞ'ın yönetim kurulundaki isimlerin tamamının AKP döneminde İBB'de yöneticilik yaptığı ortaya çıktı. Ağustos 2020'de faaliyete geçen şirketin dönem zararı ise 109,7 milyon TL oldu.

Cumhurbaşkanı Kararı ile 3 Mart 2020 tarihinde TCDD'ye bağlı TÜDEMSAŞ, TULOMSAŞ ve TÜVASAŞ birleştirildi. Birleştirilen üç şirketin toplam sermayesi ile Türkiye Raylı Sistem Araçları Sanayii A.Ş. (TÜRASAŞ) kuruldu. Şirketin merkez teşkilatı Ankara'da kurulurken Eskişehir, Sivas ve Sakarya kentlerinde de bölge müdürlükleri oluşturuldu.

AKP Dönemi Yöneticileri

TÜRASAŞ'ın Yönetim Kurulu listesi, "TCDD, AKP'nin arka bahçesine döndü" eleştirilerini hatırlattı. Ağustos 2020'de faaliyete geçen TÜRASAŞ'a Genel Müdür ve Yönetim Kurulu Başkanı olarak, 1996-2019 yılları arasında İstanbul Büyükşehir Belediyesi iştiraki Metro İstanbul A.Ş.'de yöneticilik yapan Mustafa Metin Yazar atandı. Yazar'ın, CHP'nin 31 Mart 2019 yerel seçimlerinde İBB'yi kazanmasının ardından Metro İstanbul'daki görevinden ayrıldığı öğrenildi.

TÜRASAŞ'ın yönetiminde bulunan isimlerin tamamı ise AKP döneminde İBB bünyesinde yönetici olarak yer aldı.

Daha önce usulsüz işe alım iddiaları ile gündeme gelen TÜRASAŞ'ın mali tabloları da dikkati çekti. Şirketin kurulduğu yıl 33 adet lokomotifin ve 86 adet yük vagonunun bakımını, onarımını ve revizyonunu üstlendiği, dönem zararının ise 109 milyon 700 bin TL olduğu tespit edildi.

Görevler Çifter Çifter Verilmiş

- 2002'de İSKİ'ye giren Ömer Abdullah Karagözoğlu, 2004'te İBB'de yöneticiliğe başladı. Karagözoğlu Temmuz 2020'de TÜRASAŞ'da Yönetim Kurulu üyeliği görevini üstlendi.
- 2015'te İstanbul Afet ve Acil Durum İl Müdürlüğü'nde araştırmacı olan Aziz Aksoy, Temmuz 2020'de TÜRASAŞ'ta yöneticilik yaptı.
- 2014'te İBB Fen İşleri Dairesi Başkanlığı Yapı İşleri Müdürü olarak atanan Enver Mamur, Ocak 2020'de Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü'nde görevlendirildi. Mamur, 2021'de ise TÜRASAŞ Yönetim Kurulu üyeliği görevine getirildi.

Yönetimin Ortak Özelliği İBB

TÜRASAŞ'ın yönetiminde yer alan isimler ve kariyer öyküleri ise şöyle sıralandı:

- 1995 yılı itibarıyla İBB'ye bağlı şirketlerde yöneticilik yapan İrfan İspir, 2018 yılında ayrıldığı Metro A.Ş.'nin ardından 2020 yılında atandığı TÜRASAŞ'ta Genel Müdür Yardımcılığı yapıyor.
- 2005 yılında İBB Ulaşım Daire Başkanlığı Ulaşım Koordinasyon Müdürlüğü'nde göreve başlayan ve çeşitli İBB iştiraklerinde yöneticilik yapan Murat Baştor,
- 2020 yılında Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı'na atandı. Bakanlıkta halen yöneticilik yapan Baştor, TÜRASAŞ'ta da yönetim kurulu üyesi görevini yürütüyor.

GAZETECİLERİN EVİNİ YIKACAKLAR

AKP'li Bursa Büyükşehir Belediyesi, Çağdaş Gazeteciler Derneği (ÇGD) Bursa Şubesi Lokali'nin, 2'nci Derece Doğal Sit Alanı içerisinde kaldığı gerekçesiyle 2 Aralık'ta yıkılacağına ilişkin tebligat gönderdi. ÇGD Bursa Şubesi Başkanı Rabia Deniz, "15 Kasım'da ÇGD'de buluşacağız. Bu bir dayanışma çağrısıdır. Biz kalemlerimizle, fikirlerimizle, 32 yıldır teslim olmayan ilkelerimizle duracağız karşılarında" dedi.

Bursa'da Reşat Oyal Kültürparkı içinde 32 yıldır bulunan ÇGD'nin idari ve sosyal tesisi, AKP'li Alınur Aktaş'ın başkanı olduğu Bursa Büyükşehir Belediyesi tarafından 2 Aralık'ta boşaltılıp yıkılacak. Büyükşehir Belediyesi Emlak ve İstimlak Daire Başkanlığı, ÇGD'ye gönderdiği tebligatta, lokalin bulunduğu alanın 1/1000 ölçekli Uygulama İmar Planı'nda 'Kültür ve Rekreasyon Alanı' olarak tanımlı olduğu aktarıldı. Yıkımın gerekçesi olarak, bölgenin 2'nci Derece Doğal Sit Alanı içerisinde kalması gösterildi.

Kafeler Yıkılmıyor

ÇGD Bursa Şubesi Başkanı Rabia Deniz, BirGün'e yaptığı açıklamada, Anıtlar Kurulu'nun onayladığı 2'nci Derece Doğal Sit Alanı'nın Kültürpark'ın tamamını kapsadığına dikkat çekerek "Aynı alanda pek çok restoran ve kafe bulunuyor, yıkım gerekçesi yalnızca ÇGD Bursa Şubesi'ne uygulanıyor" dedi.

Deniz, belediyenin şu soruları yanıtsız bıraktığını söyledi: "2'nci Derece Doğal Sit Alanı Kültürpark'a 2019 yılından bu yana yeni kaç tane inşaat yapıldı? Sadece 10 metre uzağımızda bulunan ve yapımında tonlarca beton kullanılan Büyükşehir Belediyesi yeni bir inşaat yapılmasına izin verirken Kültürpark'ın Sit alanı olduğunu bilmiyor muydu? Tam yanımızda yapılan bu yapının ruhsatı hangi gerekçeyle verildi? ÇGD Bursa Şubesi haricinde başkaca bir yapı yıkılacak mı?"

Simge Mekan

ÇGD Lokali'nin kentin simge mekânlarından olduğunu dile getiren Deniz, "Herkesin anıları var bu lokalde, bahçede, masalarda, ağaçlarda... Ağaçlarını bile gazeteciler dikti o mekânın. Belediye Başkanı Alınur Aktaş, ÇGD Bursa Şubesi'nin idari ve sosyal tesisini yıkarak gazetecilere bedel ödetmek istiyor. Evrensel gazetecilik ilkelerini savunulardan oç alıyor" diye konuştu.

Dayanışma Çağrısı

15 Kasım Pazartesi günü konuya ilişkin basın açıklaması yapacaklarını söyleyen Deniz, şu ifadeleri kullandı: "Bursa'nın tüm dinamikleriyle, çağdaşlar, demokratlar olarak 15 Kasım'da ÇGD'de buluşacağız. Bu bir dayanışma çağrısıdır. 89'dan bu yana bu kentin hafızası olmuş ÇGD'den yolu geçen herkese çağrımız. Organize kötülüğe karşı, örgütlü mücadelede birleşelim. Bizi korkutmaya çalışanlar bilsinler ki hiçbir düşünce silahla, balyozla yok edilemedi. Biz kalemlerimizle, fikirlerimizle, 32 yıldır teslim olmayan ilkelerimizle duracağız karşılarında."

İBB DÜŞMANLIĞI PARK SEVER YAPTI

AKP'li Esenler Belediyesi, İBB'ye ait bir değerli arazinin daha imar planlarını değiştirdi. Belediye hizmet alanı olan 13 bin metrekare büyüklüğündeki İBB arazisi plan değişikliğiyle park alanına dönüştürüldü.

Birçok yeşil alanı yapılaşmaya açan AKP'li Esenler Belediyesi, tartışmalara neden olacak bir karar aldı. İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) Meclisi'nin AKP Grup Başkan Vekili Tevfik Göksu'nun yönetimindeki Esenler Belediyesi, İBB'nin ilçedeki en değerli arazilerinden birinin daha imar planlarını değiştirdi.

Esenler Belediye Meclisi'ne, Birlik Mahallesi'nde bulunan ve mülkiyeti İBB'ye ait olan 13 bin metrekare büyüklüğündeki bir arsanın imar planı değişikliği teklifi geldi. CHP ve İYİ Partili meclis üyelerinin ret oylarına karşın AKP'li ve MHP'li meclis üyelerinin oy çokluğuyla kabul edilen imar planı değişikliği ile İBB'nin 13 bin metrekare büyüklüğündeki arazisi belediye hizmet alanından park alanına dönüştürüldü.

Ayrıca, planları değiştirilen arazinin hemen yanında Sağlık Bakanı Fahrettin Koca tarafından kurulan Medipol Üniversitesi Esenler Hastanesi bulunuyor.

Hastanenin Önü Kapanmasın Diye mi?

CHP'li Meclis Üyesi Kemal Şahin ise Esenler Belediye Meclisi'nde yaptığı konuşmada imar planı değişikliğine tepki göstererek, "Esenler Belediyesi olarak hizmet verdiğimiz bu binanın bulunduğu arazi imar planlarında kültürel tesisi alanı olarak yer alırken imar planını belediye hizmet alanı olarak değiştirmek aklınıza gelmiyor. Ancak, İBB'ye ait araziye imar planlarında belediye hizmet alanı statüsünden çıkararak park alanına dönüştürüyorsunuz. Plan değişikliği yapılan İBB arazisinin hemen yanında Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın kurucusu olduğu Medipol Üniversitesi Hastanesi bulunuyor. Bu plan değişikliği hastanenin önü kapanmasın diye mi yapılıyor?" dedi.

50 Yıllık Yeşil Alanı İmara Açtınız

"Yeşil alanları ve parkları çok seviyorsanız Medipol Hastanesi'nin Çiğçindere Caddesi'ne bakan tarafında yer alan yeşil alanı otopark olarak kullanmasına engel olun" diyen CHP'li Şahin sözlerini şöyle tamamladı:

"Bir süre önce de Oruçreis Mahallesi'nde bulunan 50 yıllık yeşil alanı imara açtınız. Eğer yeşil alan konusunda samimi olsaydınız bu alanı imara açmazdınız. Yapılan bu imar planı değişikliği ile İBB'nin Esenler'e hizmet getirmesi engelleniyor. Kısacası AKP'li Esenler Belediyesi ilçede İBB'nin ne kadar mülkü, aasası varsa bunların peşine düşmüş. İBB Esenler'e hizmet getirmesin diye arsaların imar planları değiştiriliyor."

İBB'nin arsalarına göz diktiler

AKP'li Esenler Belediyesi'nin Eylül ayında gerçekleştirilen meclis toplantısında da İBB'nin ilçedeki iki arsasına ilişkin yine imar planı değişikliği yapılmıştı. İBB'nin Havaalanı Mahallesi'ndeki arsası belediye hizmet alanı statüsünden çıkarılarak açık otopark alanına dönüştürülmüştü. Birlik Mahallesi'nde bulunan devasa büyüklükteki İBB'ye ait arsa ise rekreasyon alanı ve sosyal tesis alanından çıkarılarak AKP ve MHP'li meclis üyelerinin oylarıyla yol alanı ve açık otopark alanına çevrildi.

KENTİN HAFIZASINA 4 MİLYONLUK DARBE

Antep'in sembollerinden olan 61 yıllık Gar Restoran'ın yerine yapılacak VIP salonun maliyeti belli oldu. Proje, TCDD'ye 4,1 milyon liraya mal olacak. Tepki büyük. CHP'li belediye meclis üyeleri: Şehrin hafızası yok ediyor!

Antep'in sembolü haline gelen ve 61 yıllık geçmişi olan Gar Restoran'ın VIP salonuna dönüştürülmesi için yapılacak işlemlerin faturası ortaya çıktı. Yurttaşların büyük tepkisini çeken proje kapsamında Türkiye Cumhuriyet Devlet Demiryolları'nın (TCDD) kasasından 4 milyon 162 bin TL çıkacağı öğrenildi.

'15 Günde Boşalt'

Gar Restoran'ın tahliyesi için geçen ay düğmeye basıldı, TCDD Genel Müdürlüğü Bölge Müdürü Oğuz Saygılı ve Müdür Yardımcısı Mustafa Cengiz Savaş imzası ile restoranın işletmecisi Bülent Akınal'a tebligat gönderildi. Tebligatta, şu ifadeler yer alıyordu:

"Gaziantep Gar binamızın 190 metrekarelik bölümünde lokanta işletmeciliği yapmaktasınız. Söz konusu alanın tahliye edilmesi için tarafınıza gerekli tebligatlar yapılmış olup, hakkınızda tahliye davası açılmıştır. Kullanımınızda bulunan taşınmazın restorasyonu için 24 Eylül 2021 tarihinde ihale yapılmış olup, önümüzdeki günlerde restorasyon işini alan yüklenici firmaya yer teslimi yapılacaktır. Bu nedenle kiranızda bulunan 190 bin metrekarelik alanın yazımızın tarafınıza tebliğinden itibaren 15 gün içinde taşınmazımızı tahliye ederek Gar Müdürlüğü'ne boş bir şekilde teslim etmenizi önemli rica ederiz."

Tarihi restorantı 28 yıldır işleten Akınal ise sözleşmesinin 2022 yılı sonunda biteceğine ve konuyla ilgili geçen yıl açtığı davanın halen sonuçlanmadığına dikkat çekerek, tebligata tepki gösterdi. TCDD Genel Müdürlüğü tarafından 24 Eylül'de açılan söz konusu restorasyon ihalesini, Van merkezli Alfin Yapı adlı bir inşaat şirketinin kazandığı öğrenildi. Şirketle 20 Ekim'de sözleşme imzalandı. Sözleşmeye göre, tarihi Gar Restoran'ın VIP salona dönüştürülmesi işinin maliyeti 4 milyon 162 bin 697 TL olarak belirlendi.

VIP Sevdasına...

CHP Şehitkamil ve Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Meclis Üyesi Beyhan Külekçi, "Bu şehirler bize çocuklarımızın emaneti" diyerek projeye tepki gösterdi. Gar Restoran'ın kentin sembolü olduğunun altını çizen Külekçi, "Kavaklıktaki asırlık çınarların bu şehrin tarihine tanıklık ettiğini bilmeyenler, bu şehrin hafızasına müdahale edemezler. Asıl mesele kaybolan, sahip çıkılması gereken emanetin ve hafızanın korunmasıdır" dedi.

Hukuksuz Bir Karar

CHP Şahinbey Belediye Meclis Üyesi Uğur Kalkan ise tepkisini, "Gaziantep'in sembol mekânlarından Gar Restoran, bir VIP sevdasına maalesef kurban edildi" sözleriyle dile getirdi. Mekânın 61 yıllık geçmişi olduğunu vurgulayan Kalkan, şunları kaydetti:

"Buranın VIP'ye dönüştürülmesi yetkililerin aklına 2021 yılında geldi. Konuyla ilgili ihale süreci tamamlandı ve maalesef sözleşme imzalandı. İşletmecinin sözleşmesi 2022 yılında bitecek olmasına rağmen bu konuda da hukuksuz bir karara imza atıldı. İktidarlar, yetkililer gelir geçer ama şehirlere yaptıkları bu yanlışlıklar, o şehirlerin hafızasından yüzlerce yıl geçse de silinmez."

SATMAYA DEVAM...

Erdoğan, Hazine'ye ait 10 değerli arazinin satışını daha onayladı

Bodrum'da Bitez, Ankara'da Çankaya, Yenimahalle, İstanbul'da Kanal İstanbul projesinin planlandığı Arnavutköy'ün de aralarında bulunduğu Türkiye'nin birçok noktasındaki kamuya ait yüzlerce dönüm değerli arazi özelleştirme yoluyla satıldı.

Çok sayıda taşınmazın bir kısmının özelleştirme kapsamına alınmasına, özelleştirme kapsamında olan bazılarının imar planlarının değiştirilmesine, bir kısmının da satışına dair Cumhurbaşkanı kararları Resmi Gazete'de yayımlandı.

Kanal İstanbul'un yapılacağı açıklanan bölgede 3 ayrı arazinin HZL Bilişim adlı şirket tarafından alınması dikkat çekti.

İşte Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın İmzaladığı 10 Karar

1. Bodrum Bitez'de 30 Dönüm 242 Milyona Satıldı

Maliye Hazinesi'ne ait Bodrum Bitez'de 30 dönümlük arazi 242 milyon liraya Rekuba inşaat'a satıldı.

2. İstanbul Fenerbahçe Yat Limanı 2.5 Milyar

Denizcilik İşletmeleri adına kayıtlı Fenerbahçe Kalamış Yat Limanı'nın işletme hakkı 2 milyar 531 milyon liraya 40 yıllığına Tek-Art'a verildi.

3. Ankara Çankaya'da 8.2 Dönüm 38.5 Milyona Satıldı

Maliye Hazinesi'ne ait Ankara Çankaya'da 8.2 dönüm arazi 38 milyon 500 bin TL'ye Gülmar Gıda'ya satıldı.

4. Ankara Emek'te 2.6 Dönüm 47.9 Milyona Satıldı

Mülkiyeti Sümer Holog'e ait Ankara Emek'teki 2.6 dönüm arazi 47.9 milyon TL'ye Serhat&BCM İş Ortaklığına satıldı.

5. Ankara Yenimahalle 2.7 Dönüm 18.1 Milyona Satıldı

Türkiye Elektrik İletim AŞ'ye (TEİAŞ) ait Ankara Yenimahalle'deki 2.7 dönümlük arazi 18.1 milyon TL'ye Tan Oto'ya satıldı.

6. İstanbul Arnavutköy'de 5.7 Dönüm 28 Milyona Satıldı

Kanal İstanbul'un yapılmasının planlandığı konumda Hazine'ye ait İstanbul Arnavutköy'deki 5.7 dönüm arazi 28 milyon liraya HZL Bilişim'e satıldı.

7. İstanbul Arnavutköy'de 15.1 Dönüm 66.8 Milyona Satıldı

Yine Kanal İstanbul'un yapılacağı bölgede Maliye Hazinesi'ne ait Arnavutköy Ömerli Mahallesi'ndeki 15.1 dönüm arazi 66.8 milyon liraya yine HZL Bilişim'e satıldı.

8. İstanbul Arnavutköy 6.6 Dönüm 48 Milyona Satıldı

Yine Kanal İstanbul'un olduğu bölgede Arnavutköy Ömerli'de Hazine'ye ait 6.6 dönüm arazi 48 milyon TL'ye yine HZL Bilişim'e satıldı.

9. İzmir Gümüldür'de Plan Değişti Satılacak

Hazine'ye ait İzmir Gümüldür'deki arazinin imar planı değişikliği Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından onaylandı. Araziye ilişkin plan "Otel Alanı (E:0.45, Yençok: 5 kat,) Rekreasyon Alanı, Park Alanı, Trafo Alanı, dere, Kumsal Plaj, Karayolları Yol Kenarı Koruma Kuşağı, Taşıt Yolu ve Yaya Yolu" kullanım kararları getirilmesine yönelik Özelleştirme İdaresi Başkanlığınca hazırlanan imar planıyla ilgili gereğinin yerine getirilmesi için Özelleştirme İdaresi'nin yetkili kılınmasına karar verildi.

10. İstanbul Küçükçekmece'de Plan Değişti Satılacak

Hazine'ye ait İstanbul Halkalı'daki arazi için Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nca yapılan imar planı değişikliklerine yapılan itirazlar reddedildi. Neticede plan değişiklikleri Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından onaylandı.

Bir satış daha: Termik santral, ilişkili maden sahalarıyla bütün özelleştiriliyor

İktidarın kararıyla Ankara'da Çayırhan Termik Santrali ile müstemilatı ve ilişkili maden sahaları bütün olarak özelleştirilecek.

Elektrik Üretim AŞ'ye (EÜAŞ) ait Ankara Nallıhan'da bulunan Çayırhan Termik Santrali özelleştirme kapsam ve programına alındı.

Resmi Gazete'de yayımlanan Özelleştirme İdaresi Başkanlığı ile ilgili Cumhurbaşkanı kararına göre, özelleştirme kararı Çayırhan Termik Santrali, taşınır ve taşınmazları, 23405 ve 30963 numaralı ruhsat ve bu ruhsata ait maden sahalarını kapsıyor.

Buna göre;

Çayırhan Termik Santrali

Çayırhan Termik Santrali'nin kullandığı taşınmazlar

EÜAŞ'a ait Çayırhan Linyit İşletmesi'nin kullandığı taşınırlar

Çayırhan Linyit İşletmesi'nin kullandığı mülkiyeti EÜAŞ ve Maliye Hazinesine ait taşınmazlar

Uluköy ve Karaköy mahallelerinde bulunan mülkiyeti EÜAŞ ve Maliye Hazinesine ait taşınmazlar.

İşletme hakkının verilmesi yöntemiyle özelleştirilecek santralin işlemlerinin 2025 yılı sonuna kadar tamamlanması öngörülüyor.

LİMON BAHÇELERİ SATILIĞA ÇIKTI

Muğla'da limon hasadı sürüyor. Maliyeti 1,5 lirayı bulan limon 70 kuruşa dahi alıcı bulamıyor. Artan maliyetler ve ihrac pazarlarında yaşanan kayıplar nedeniyle çok sayıda üretici bahçesini satışa çıkardı.

Limon üretiminde önemli bir yere sahip olan Muğla'da çiftçiler emeklerini harcama noktasına geldi. Bazı üreticiler bahçelerini satışa çıkardı. Artan girdi maliyetleri bütün üreticilere zor günler yaşatırken Ortaca ve Dalaman'da ihrac pazarlarında yaşanan kayıplar nedeniyle limonlar dalında bekliyor.

Dalaman Ziraat Odası Başkanı Tevfik Tayfun Tuncay, çiftçinin geçen seneye göre maliyetin 3 kat arttığını kaydetti. Tuncay, bölgede yaşanan durumu şöyle anlattı: "Üreticiler olarak limonu kilogram başına 1,5 liraya satmaya başladık ama alıcı bulamayınca kilogramı 70-80 kuruşa düşürdük. Buna rağmen alıcı bulamıyoruz. Limonların yarısı dalında kaldı. Çiftçi hem borçlandı hem de ürününü satıp borcunu ödeyemiyor. Bölgemizde borçlarını ödeyemeyen birçok üretici bahçesini satışa çıkarmaya başladı. Bazıları ise ağaçlarını kesmeyi düşünüyor."

Rusya'daki pazar kaybının bu yıl yaklaşık yüzde 95 olduğunu belirten Tuncay, geçen sene Rusya'ya ihracatın iyi olduğunu ancak kısıtlama döneminde Türkiye'nin limonda en önemli ihrac pazarı olan Rusya'yı başka ülkelere kaptırdığını ifade etti.

Ortaca Ziraat Odası Başkanı Salim Çöllü'nün de şikâyetleri benzer. Çöllü, "Rekolte iyi olsa da pazar sorununuz devam ediyor. Limonun kilogram maliyeti 1,5 TL'yi bulmasına rağmen fiyatı 80 kuruşa kadar düştü. Yine de satamıyoruz, limonlarımız dalında kaldı. Geçen sezon rekolte, ortalamadan yüzde 50 daha düşük gerçekleşmişti.

Sadece 40 bin ton civarında ürün olmasına rağmen kilogramını 3 TL’den sattık. Ancak pandemiyle birlikte getirilen kısıtlamalar nedeniyle elinde ürün kalan tüccar, bu sene limon almak istemedi” şeklinde konuştu.

Ürünümüzü Satamıyoruz

Pandemi nedeniyle geçen yıl nisan ayında, ülkemizdeki iç tüketimi karşılamak üzere limon ihracatına kısıtlama getirilmesi ve ihracatın ön izne bağlanmasının limonda dış bağlantıları kaybettirdiğini söyleyen Çöllü, “2020 yılında kısa bir süreliğine de olsa ihracatın kısıtlanması en büyük pazarlarımızdan biri olan Rusya’yı bize kaybettirdi. Rusya o dönemde ihtiyacını Arjantin ve Mısır gibi ülkelerden karşıladı. Bu yıl kısıtlama olmamasına rağmen ürünümüzü satamıyoruz, pazar payımızı kaybettik. Bu sezon limonlarımız dalında kaldı” diye konuştu.

Çöllü şunları kaydetti: “2020 yılı hariç son beş yıldır limonu maliyetlerimizin altında sattık. Geçtiğimiz yıl da rekorla düşük olduğu için limonun kilogramını yaklaşık 3 TL’ye sattığımız halde yine maliyetlerimizi karşılayamadık. 3 yıl öncesinde de aynı sorunları yaşadık. 1 kilogram limon 1,30 TL’den satılırken, 50 kuruşa kadar düşmüştü. Son yıllarda maliyetimizi karşılayan bir şekilde değerinde satmadık. Bu sezon da maliyetinden daha düşük fiyata sattığımız halde, limonun alıcısı yok. Üreticiye destekleme yapılması lazım. Bu maliyet yükünü hiçbir çiftçi kaldıramaz. Bir ağacın kesilmesi çok kolay, ancak meyve vermesi için 7 yıl emek veriyoruz bu ağaçlara. Keserse 10 yıllık emeğimiz boşa gidecek.”

Ortaca’da limon üreticiliği yapan Erdiç Koç da “Bu sene bittik” diyerek durumu özetliyor. Tarımın kıymetinin ne zaman bilineceğini soran Koç, ilerideki yıllarda yaşanabilecek tehlikeyi şöyle anlattı:

“Ürünümüzü satamıyoruz. Ağaçlarımızda limonlar kaldı. Ne olacak bu limonlar? Sezonun sonuna kadar satabileceğimizi satacağız. Satamayacağımızı ziyan olacak. Üreticiler olarak bittik. Sesimizi duyan yok. Borçlar aldı başını gitti. Çiftçilik yanında ben ek işler yapıyorum. Yoksa aileme bakamam. Birçok arkadaşımız bu dönem üretimi bıraktı. İlerleyen yıllar için çok tehlike bir durum. Bu bölgede yetişen limon çok kıymetli. Dünyaya satıyorduk ama bu dönem hiçbir yere satamadık. Tarımın kıymetini pandemi döneminde anlamadıysak ne zaman anlayacağız? Acil çözümler üretilmeli.”

Son Beş Yılda Üretici Fiyatları Yüzde 23 Arttı

Türkiye, dünya limon üretiminde altıncı sırada yer alıyor. Yıllık ortalama bir milyon ton limon üretiliyor. Muğla ise ülkede üçüncü büyük limon üretim merkezi konumunda yer alıyor. Kentte Ortaca’da 80 bin ve Dalaman’da 20 bin ton olmak üzere yıllık ortalama 100 bin ton limon üretiliyor.

TÜİK’in açıkladığı verilere göre, 1 kilogram limonun ortalama fiyatları 2017 Ekim ayında 4,70 TL, 2018 Ekim ayında 4,21 TL, 2019 Ekim ayında 5,74 TL, 2020 Ekim ayında 5,79 TL oldu. Şu anda ise limon ortalama 5,32 TL’den satılıyor.

TÜİK limon üretici fiyatlarının yayınladığı verilere göre ise 2021 yılı ilk iki ayın ortalama limon üretici fiyatları 1,85 TL’ye, ilk 5 ayın ortalama tüketici fiyatı 5,71 TL oldu. Fiyatların son 5 yıllık seyri incelendiğinde ise 2021’den 2017’ye kadar maliyetler yüzde 23 oranında arttı.

AK PARTİ İKTİDARI PARIS İKLİM ANLAŞMASI’NA HAKİM DEĞİL

Paris İklim Anlaşması TBMM de 7 Ekim 2021 de onaylanmıştır. İktidar konunun önemine hakim olmadığını Çevre ve Şehircilik Bakanlığının adını Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı olarak değiştirmekle göstermeye devam etmektedir. İklim konusunda negatif yönde dünyadan ayrılan Türkiye’nin bu alanda yapacağı çok önemli icraatlar bulunmaktadır.

Paris İklim Anlaşması Kapsamı Nedir:

2015 yılında Fransa’nın Paris kentinde gerçekleşen Paris Zirvesi sonucunda Paris Anlaşması kabul edilmiş, bütün dünyayı ilgilendiren önemli kararlar çıkmıştır. Anlaşma, 5 Ekim 2016 itibarıyla, küresel sera gazı emisyonlarının %55’ini oluşturan en az 55 tarafın anlaşmayı onaylamasıyla 4 Kasım 2016 itibarıyla yürürlüğe girmiştir.

Paris İklim Anlaşmasının önemli sonuçları:

- Küresel ısınmanın 2 derece hatta mümkün olduğunca 1,5 derece ile sınırlandırılması,
- Taraf ülkelerin Ulusal Katkıları ilan etmeleri ve bu hedeflere ulaşmalarını sağlayacak tedbirleri almalarını tetikleyecek bağlayıcı taahhütlerde bulunmaları,
- Bütün ülkelerin emisyon miktarlarını hesaplaması, bildirmesi ve hedeflerindeki ilerlemeler konularında düzenli raporlama yapması gerekmektedir.

BM Hükümetler Arası İklim Değişikliği Paneli tarafından Ağustos 2021 tarihinde yayınlanan İklim Raporu Ne Diyor?

- Türkiye'nin içinde bulunduğu Akdeniz Havzası, Avrupa'da iklim değişikliğinden en çok etkilenecek bölgelerden biridir
- Afet, aşırı hava olayları, aşırı sıcaklık, kuraklık, sel, erozyon katlanarak artacaktır
- 1,5 C lık bir ısınmada yazların daha uzun, kışların daha kısa olacağı, 2 C ısınmada ise aşırı sıcaklar tarımsal faaliyetleri ve halk sağlığını da ciddi etkilenecektir.
- Sera gazı salımları acil olarak azaltılmalıdır.
- İklim istikrarının sağlanabilmesi için mevcut politikaların iklim değişikliği mücadele planları ile uyumlu olması gerekiyor.

Türkiye Neler Yaptı:

Türkiye 7 Ekim günü Paris Anlaşması'nı TBMM'de onaylayarak, iklim değişikliği ile ortak mücadeleye katılacağını resmi olarak ilan etti.

Ülkemiz de Paris Anlaşması'nı, 22 Nisan 2016 tarihinde, New York'ta düzenlenen İmza Töreni'nde 175 ülke ile birlikte imzalamıştır. Ancak onaylamak için tam 5 yıl beklemiştir. Beş kayıp yıl.

Sonunda, Türkiye 7 Ekim günü Paris Anlaşması'nı TBMM'de onaylayarak, iklim değişikliği ile ortak mücadeleye katılacağını resmi olarak ilan etmiştir.

Niye geciktik bugüne kadar, anlamlı bir gerekçemiz var mıydı?

Türkiye 2016 da imzaladığı bu anlaşmayı, Birleşmiş Milletler nezdinde daha 1992'den kalan bir diplomatik hata sonucu, **gelişmiş ülke** statüsünde sayılması ve bu yüzden de **"iklim fonlarına erişiminin mümkün olmadığı"** gerekçeleriyle Meclis'e getirmedir.

Bugüne değin geciktirilmiş olan bu tavrın Türkiye'yi uluslararası iklim diplomasisi alanında yalnızlaştırmıştır. İtibarsızlaştırmıştır. Malesef sondan 5. Ülke olarak onayladık. Şunun farkında değiller, **Türkiye'nin Paris Anlaşmasına sunmuş olduğu Ulusal Katkı Beyanının teknik kapsamı Türkiye'yi zaten hiçbir yükümlülük altına koymamaktaydı!**

Türkiye 2015 Paris COP21 Konferansına sunmuş olduğu resmi taahhüt, sera gazı emisyonların 2030 yılında referans senaryoya (BAU) göre artıştan %21 oranına kadar azaltılmasını öngörmekteydi. **Paris İklim Anlaşması emisyonlarınızı azaltmayı planlayın, uygulayın ve raporlayın, hatta düzenli olarak emisyon azaltım hedeflerinizi güncelleyin, yani azaltın diyor.** Türkiye'nin resmi taahhüdü, sera gazı emisyonlarının mutlak anlamda azaltılmasını değil, öngörülebilir artıştan azaltılması şeklindeydi, işte bu yüzden uluslararası otoriteler tarafından Türkiye'nin Ulusal Katkı Beyanını yetersiz bulunmuştu.

Türkiye emisyon azaltım hesabını şöyle yapmıştı: 1990-2010 arasında tarihsel olarak %89 artmış gözükten CO2 eşdeğeri emisyonların, 2010-2030 arasında birden bire sıçrama yaparak %126 artarak 1.175 milyon ton olacağı öngörümüş.. Türkiye de bu artıştan da %21 azaltım yapıyor gibi gözükerek 959 milyon ton Paris yükümlülüklerini yerine getirmiş gibi olacağını iddia ediyordu, bahse konu raporda. İşte bu sebeple Türkiye'nin Türkiye'nin Ulusal Katkı Beyanını yetersiz bulunmuştur. İnanırcı ve rasyonel görülmemiştir. Zaten Paris'i onaylayan son beş ülkeden biri de olarak gösterdik konuyu ne kadar ciddiye alıp almadığımızı.

Türkiye iklim değişikliğinden kendini sorumlu hissetmiyor gibi

Türkiye şimdiye kadar, küresel emisyonlar toplamının sadece yüzde 1'inden sorumlu olduğundan hareketle azaltım hedeflemekten kaçınmaktaydı. Oysa veriler Türkiye'nin kişi başına sera gazı emisyonun artış hızında dünyanın en başta gelen ülkeleri arasında olduğunu gösteriyor. Türkiye'de kişi başına sera gazı emisyonu 1990'da 3.82 ton/kişi düzeyinde iken 2018'de ise 6.10 ton/kişi oranına yükselmiştir. Bu yaklaşık iki misli artış anlamına geliyor. 2019 küresel emisyon paylarını değerlendirildiğinde Türkiye'nin küresel emisyonlar içindeki payı % 1,12; yani yüzde 1'in biraz üzerindedir. **Bu oran ile dünya sıralamasında 15'inci en büyük kirleten ülke durumundayız.**

Nasıl bir yol izlenmesi gerekiyor, Paris İklim Anlaşmasını onaylayan ülkeler neler yapıyor:

Dünyanın izlediği İklim Değişikliği Aksiyonları ve Aşamaları Nedir?

1. Ülkelerin “Niyet Edilen Ulusal Katkı Beyanlarını” oluşturması, bu beyanın minimum 2050 yılında ülke ekonomisini “karbon net sıfır” düzeyine nasıl taşıyacağına beyanı şeklinde olması gerekiyor.

Türkiye’nin 2015 yılında Paris İklim Zirvesine sunduğu “Niyet Edilen Ulusal Katkı Beyanı” yetersiz, bunun anlamlı şekilde güncellenmesi ve azaltın stratejisi verilmesi gerekiyor.

Birleşmiş Milletler Genel Sekreterliği tarafından yapılan açıklamada “Paris Anlaşmasının Türkiye tarafından onaylanmasındanb memnuniyet duyduğu, “Türkiye’den tutarlı emisyon azaltım yol haritası” açıklanması beklendiği açıklanmıştır.

2. **Netkarbon sıfır olacağımızı kanuni şarta bağlamamız gerekiyor. İklim yasası hazırlanmasına ve bunun parlamentoda onaylanmasına gerek var. Dünyada** Almanya, Avrupa Birliği, Japonya, İngiltere, Fransa, Macaristan, Kanada 2050 yılında net karbon sıfır olacağını kanunlaştırmıştır. Hatta, İsveç 2045 yılında karbon net sıfır olacağı şeklinde kanun yapmıştır. Güney Kore, Şili, İrlanda’da yasal süreç devam etmektedir.

3. Ülkelerin Net Karbon Sıfır olacakları tarihi açıklaması, ve buna göre ülkelerindeki başta enerji, sanayi, ticaret, tarım politikalarını iklim değişikliği hedefleriyle uyumlu hale getirmeleri. Burada 5 kategoride ülke grubu bulunmaktadır:

- **Net karbon sıfır hedefine ulaşan: 2 ülke** (Butan- Surinam)
- **Net karbon sıfır” olacağını kanunlaştıran: 12 ülke** (
- **Yasal süreci devam eden: 4 ülke** (2050 yılında ekonomisinin “net karbon sıfır” olacağını açıklamıştır)
- **Net karbon sıfır” politika dökümanını hazırlayan: 37 ülke** (Çin, ABD, Brezilya, İtalya, Finlandiya gibi bir dizi ülke de “net karbon sıfır” olacağını taahhüt etmiş ve bu konuda politika dökümanını hazırlamıştır, Çin 2060 yılında, diğerleri 2050 hedefi vermiştir).

Görüldüğü üzere; sanayi, ulaştırma, tarım, enerji, ticaret gibi her alanda politika dökümanlarımızı hazırlamamız gerekmektedir.

Bir taraftan bilimsel gerçekleri diğer taraftan ülke gerçeklerini göz önünde bulundurarak Paris İklim Hedeflerine ulaşabilmek için sistematik projelendirme-yapılandırma yapılması gerekmektedir.

Önümüzdeki birkaç yıl çok kritik, 2030'a kadar emisyonları %55 azaltmak istiyorsak bugün harekete geçmemiz gerekiyor. 55'e Uyum paketi, Avrupa'nın üzerinde çalıştığı bu kilit öneme sahip bir paket. Avrupa bu paket ile karbon salımları fiyatlandırılacak ve salımların azaltılması için çekici teşvikler sağlayacaktır. Bu kapsamda AB'nin sanayi, tarım, enerji ve tüketici davranışlarını dönüştürmek amacıyla iklim değişikliği ve çevre kirliliği sorunlarıyla mücadele doğrultusunda bütüncül yeni bir strateji izlemeye hazırlanmaktadır.

Ülke olarak bizleri neler bekliyor?

İklim değişikliğiyle mücadele” teması, ekonomi ve sosyal politikaları yatay kesen güçlü bir ana tema haline gelmiştir. Avrupa Birliği, Amerika, Çin, Japonya, Güney Kore gibi ülkeler özellikle de pandemi sonrası Yeşil Mutabakat adı altında kapsayıcı yol haritaları izlemeye başlamıştır. Dolayısıyla dünyanın izlediği bu yoldan ayrılmayız, biz de bunu yapmalıyız. Yeşil kalkınma, sürdürülebilir kalkınma olmalıdır izlememiz gereken yön. Bu konuyu bilim ile, akıl ile ve orta-uzun vadeli sürdürülebilir ve yeşil kalkınma vizyonu ile çözebiliriz.

Ancak bu söylemlerle olmuyor, icraat gerekiyor. Mesela, enerji sektörümüzü nasıl yeşil hala getireceğiz, yol haritamız nedir,

Statista tarafından Temmuz 2021 tarihli bilgilerde “Ülkelerin Kömür Santral Yatırımlarına” ait grafiğe bakıldığında, dünyada devam eden kömür santralleri bazında 5. Sıradayız, hali hazırda devam eden planlanan ve devam eden 14 kömür santrali projesi var, 28. 000 MW karşılık gelen. Dolayısıyla bu 28.000 MW kömür santrali tamamlandığında Türkiye’nin enerji sektörünün karbon emisyonu daha da artacak.

Ez cümle, artık söylemlere değil iklim değişikliği yönetiminde Türkiye rasyonel eylemlere ihtiyacı var. Türkiye, 14 Temmuz 2021 tarihinde “Avrupa Komisyonu Yeşil Mutabakat Vizyonunu” yayınladıktan 2 gün sonrasında, Türkiye, Resmi Gazete’de Yeşil Mutabakat Eylem Planı hazırlıkları konusunda bir genelge yayımlamıştır. Hükümet konuyu sadece AB ile ticaret olarak görüyor olmalı ki, Yeşil Mutabakat Eylem Planının hazırlanması ve uygulanması konusundaki koordinasyon rolünü de Ticaret Bakanlığına vermiştir.

Bu eylem planında gerçek anlamda Türkiye'nin nasıl karbon net sıfır olacağına dair yol haritası yoktur, konu söylemden ibarettir. Burada bahsedilen eylemlerle iklim değişikliği yönetilemez. Ayrıca, **"Türkiye'nin Orta Vadeli Planında da gerçek anlamda iklim değişikliği yönetiminin adı yoktur"**

Son olarak şunları ifade etmek isterim:

Edindiğimiz bilgilere göre, Türkiye 10 Eylül 2021 de Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Sekretaryası'na Türkiye'nin adının EK 1 Listesinden silinmesi için dilekçe verilmiş ve dilekçe Glasgow'da görüşülmek için sadece kabul almış durumdadır.

Madem böyle bir dilekçenin gündeme alınması sağlandı ise:

- EK 1'den çıkmak için verdiğiniz dilekçenin onaylanması için ne yapıyorsunuz?
- Bununla ilgili bir lobimiz var mı?
- Gelişmiş ülkeler bizim EK 1 Listesinden çıkmamıza evet diyecekler mi?
- Şu anda bu Yeşil İklim Fonundan faydalanan 147 ülkenin tamamının olur vermesi gerekiyor mu? Bunu nasıl sağlayacaksınız?

Türkiye'nin yeşil kalkınma ve iklim değişikliği konusunda da icraatları yetersizdir.

2021 YILINDA Massachusetts Institute of Technology(MIT) tarafından hazırlanan **Yeşil Gelecek Endeksine göre 76 ülke uyguladıkları yeşil, iklim odaklı politikalar ve icraatları sorgulanarak skorlanmıştır. Türkiye, bu 76 ülke içinde 68. sırada yer alıyor! "Yani, ayinesi iştir kişinin lafa bakılmaz". İklim değişikliği konusunun yönetilmesi konusunda da ülkemiz dünyadan negatif yönde ayrılmaktadır.**

SÜT İÇEMEZ OLDUK

TÜİK verilerine göre süt ve süt ürünleri üretimi eylül ayında önceki yılın aynı ayına göre düştü. CHP'li Sarıbal "Toplumun yüzde 60'ı açlık sınırının altında. Artık sofralar küçüldü, süt tüketimi çocuklarla sınırlandı" dedi.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), eylül ayına ilişkin süt ve süt ürünleri üretimi verilerini açıkladı. Eylül ayında bir önceki yılın aynı ayına göre toplanan inek sütü miktarı yüzde 1,6 arttı. Ancak süttten üretilen temel gıdalarda ciddi bir düşüş var. Buna göre eylül ayında ticari süt işletmelerinin içme sütü üretimi geçen yılın ayına göre yüzde 6 azaldı. Ocak-eylül döneminde de geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 6,2 azaldı.

Eylülde geçen yılın aynı ayına göre ticari süt işletmeleri tarafından yapılan yoğurt üretimi de yüzde 9,1 azaldı. Ancak ocak-eylül döneminde geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 1,4 artarak 855 bin 92 ton üretim gerçekleşti.

2021 EYLÜL AYINDA ÖNCEKİ YILIN
AYNI AYINA GÖRE ÜRETİMDEKİ
AZALIŞ

7,7 bin ton
İçme sütü

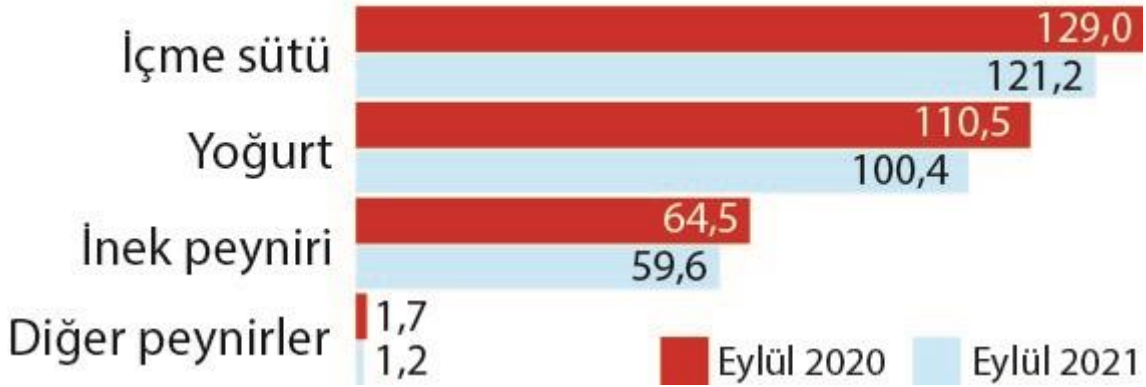
10 bin ton
Yoğurt

4,8 bin ton
İnek peyniri

531 ton
Diğer peynirler

TÜİK verilerinde peynir üretimindeki düşüş de dikkat çekti. Eylül ayında üretilen inek peyniri geçen yılın aynı ayına göre yüzde 7,5 azaldı. Koyun, keçi, manda ve karışık sütlerden elde edilen peynir çeşitlerinde ise yüzde 30,8 azalış kaydedildi. Bu azalış ocak-eylül dönemine de yansdı. İnek peynirinde ocak-eylül üretiminde geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 0,02 ve diğer peynirlerde ise yüzde 4,6 azalış kaydedildi.

EYLÜL 2020 - EYLÜL 2021 SUT ÜRETİMİ (BINTON)

Tavuk Üretimi Arttı

TÜİK kümes hayvancılığı üretimi verilerini de paylaştı. Buna göre, eylülde 198 bin 817 ton tavuk eti üretimi gerçekleşti. Üretim geçen yıla kıyasla yüzde 14,2 arttı.

Türkiye'de eylülde 1 milyar 614 milyon 681 adet tavuk yumurtası üretimi yapılırken, yıllık bazda yüzde 0,2 düşüş gözlemlendi.

Bu yılın eylül ayında 109 milyon 896 bin tavuk kesildi. Kesilen tavuk sayısı Eylül 2020'ye kıyasla yüzde 14,5 arttı.

Aynı ayda hindi etinin 4 bin 486 ton üretimi yapılırken yıllık bazda yüzde 1,7 düşüş görüldü.

Sofralar Daraldı

CHP Parti Meclisi Üyesi ve Milletvekili Orhan Sarıbal içme sütü ve süt ürünleri üretimindeki düşüşü BirGün'e değerlendirdi. Sarıbal, asgari ücretin açlık sınırının altında kaldığını hatırlatarak "Toplumun yüzde 60'undan fazlası açlık sınırının altında kalan asgari ücretlere yaşamını sürdürmeye çalışıyor. Bu durum tüketime de yansıyor" dedi.

Sarıbal şu değerlendirmede bulundu: "Ekonomi öyle bir hal aldı ki süt içme alışkanlığı ne yazık ki çocuklarla sınırlandı. Marketlere giren yurttaşlar peynire erişemiyor artık. Tüketilmesi gereken gıda maddeleri alınmaz durumda. Sofralardaki ürünler azalıyor."

ŞEHİR HASTANESİ BİLİNMEZLİĞE DÖNDÜ

2014'te temeli atılan ve 30 ayda biteceği söylenen İzmir Şehir Hastanesi hâlâ tamamlanmadı. Yolu bile olmayan hastanenin açılmasının ardından İzmir'e daha çok zararı olacak.

Temelini 30 Mart 2014 tarihindeki yerel seçimlerden 18 gün önce dönemin AKP İzmir Büyükşehir Belediye Başkan adayı Binali Yıldırım ve eski Sağlık Bakanı Mehmet Müezzinoğlu'nun attı. 9 Mayıs 2015'te, aynı yerde, dönemin Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan'ın katılımıyla bir kez daha temel atma töreni daha yapıldı.

İlk törende, yapımın 30 ay içinde bitirileceği açıklanmıştı. Fakat, vaat edildiği gibi 2016'nın eylül ayında tamamlanmayan hastanenin açılış tarihi önce 2018'e, sonra 2019'a, daha sonra 2020 Haziran ayına, ardından 2020 yılının sonuna ertelendi. Bu süreçte 4 Sağlık Bakanı gören hastaneyle ilgili en son AKP İzmir İl Başkan Ali Sürekli, hastanenin 29 Ekim 2021 tarihinde açılmasının planlandığını söyledi. Ancak hem 29 Ekim geçmesine rağmen hem de yılın bitimine 2 aydan az zaman kalmasına rağmen hastane halen açılışa hazır hale getirilemedi. Gelinen noktada ise hastanenin 2022 yılının başlarında açılacağı söyleniyor.

'Sağlık Hizmetine Ulaşmak Zorlaşacak'

İzmir Tabip Odası Başkanı Op. Dr. Lütfi Çamlı, kamu özel ortaklığıyla yapılan şehir hastaneleri, sağlıkta dönüşüm politikalarının geldiği son nokta olduğunu belirtti. Op. Dr. Çamlı, "Şehir hastaneleri açıldığı zaman, kentte hizmet veren köklü birtakım hastanelerin kapatılması da gündeme geliyor. Bu hastaneler kapatıldığında arazilerinin ne olacağı, tekrar satışa çıkarılıp özel sektöre peşkeş çekilme durumu da söz konusu. Aynı zamanda ciddi bir ulaşım sorunu var. Özellikle bu İzmir'deki hastane için konuşursak yaklaşık 40 bin kişinin günlük şehir hastanesine gitme gelme şeklinde trafiği ortaya çıkacak. Bu da zaten zor olan İzmir trafiğini daha da kaotik bir sürece sürükleyebilir. Bunların dışında özellikle kapatılması düşünülebilecek hastanelerle ilgili yurttaşların yaşayacağı sorunlar da var. Örneğin evinin çok yakınında, semtinde, mahallesinde bulunan hastaneye 5 dakikada ulaşabilmesi mümkünken böyle bir trafik kaosunun içinde kalacak.

Hasta, acil vakalar dışında, belki çok uzun süreçte hastaneye ulaşabilecek. Kısacası gerek sağlık alanında gerek şehir planlaması açısından gerek birtakım rantları beraberinde getirebilme riskleri açısından bu projenin İzmir halkına birtakım olumsuzluklar getirebilme durumu söz konusu” diye konuştu.

İzmir Şehir Hastanesi’nin açılmasıyla birlikte bazı hastanelerin kapanmasının gündeme geleceğini vurgulayan Op. Dr. Çamlı, şunları söyledi: “Başlangıçta Tepecik Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Bozyaka Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Behçet Uz Çocuk Hastalıkları Hastanesi ve Katip Çelebi Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi’nin adları kapatılacağı şeklinde geçmekte. Ama bunların hangileri kapanacak, hangileri küçülecek, buradaki sağlık çalışanlarının ne kadarı şehir hastanesine geçecek? Eğitim araştırma hastaneleri burada eğitim verecekler mi? Bütün bunlar bilinmiyor. Kısacası şehir hastaneleri bilinmezlerle dolu. Ortaya yeni rant alanlarının çıkıp çıkmayacağı, bu kapatılması söz konusu olabilecek hastanelerin arazilerinin, kamu arazilerinin özel sektöre satılıp satılmayacağı, bütün bunlar belirsiz. Bir Truva atı gibi, İzmir kentine birtakım zararlar verebilmesinin söz konusu olduğunu düşünüyorum.”

Op. Dr. Çamlı, tüm sorunların ele alınacağı geniş kapsamlı bir İzmir Şehir Hastanesi Çalıştay’ını gerçekleştireceklerini söyledi. Öte yandan İzmir Şehir Hastanesi’nin yaratacağı olası sorunlar ve kentte sağlıkla ilgili yaşanması muhtemel sıkıntılarla mücadele etmek adına 20’ye yakın STK’nın da içinde bulunduğu ‘İzmir Kenti Sağlık Hakkına Sahip Çıkıyoruz Platformu’ kuruldu.

CHP İzmir Milletvekili Bedri Serter ise daha önce İzmir Şehir Hastanesi’yle ilgili soru önergesi verdiğini söyledi. Serter, “Şehir hastanesi dediğimiz bir şehir efsanesi oldu. Senelerdir bitmek bilmeyen, üzerinde yangınlar yaşanan, arkasından İzmir’deki deprem dolayısıyla ne kadar hasar gördüğü belli olmayan bir heyula binadan bahsediyoruz. Ama nasıl açacak? Hangi personelle açacak? Hangi sisteme dayalı yapacak. Hâlihazırda soruyoruz; buraya kira veriyor musunuz diye. Daha çünkü faaliyete geçmediği için verip verilmediğini de söylemiyorlar. Ve maalesef ki bu hastanenin yolu yok” dedi.

2018 yılında hastanenin yakınlarından geçecek ikinci çevre yolu için Ulaştırma Bakanlığı’nın ihaleye çıktığını duyduklarını aktaran Serter, mevcut devlet hastanelerinin ise durumunun ne olacağını sordu. Serter, mevcut devlet hastaneleri kapatılırsa hastaların şehir hastanesine ulaşmasında büyük kriz yaşanacağını belirtirken “O kadar vahim bir yerde hastane yaptılar ki buranın yolu, izi yok. Ancak helikopter ambulans olması lazım ki yukarıdan insan, hastayı oraya yetiştiresin. Maalesef ki bir şehir hastanesi İzmir’in başına dert oldu” diye konuştu.

İzmir Eczacı Odası Başkanı Tuncay Sayılkan, “Sağlığa yani sağlık hizmetlerine kolay ulaşmak çok önemli. İzmir Şehir Hastanesi açılınca diğer hastaneler kapatılacak mı? Küçülecek mi? Tam olarak belli değil. Eğer kapatılırsa veya küçültülürse uzak ilçelerdeki insanların ulaşmasında ciddi problemler yaşanabilir. Doğru olan insanları bir yere mecbur bırakmak değil, sağlık hizmetine kolay ulaşmalarını sağlamak. Yani binlerce insanı oraya tepedeki hastaneye taşımak marifet değil. İzmir’e göre daha küçük şehirlerde bu hastanelerin açıldığında yaşanan sorunları gördük. İzmir buralara göre daha büyük ve kalabalık bir şehir o yüzden gördüklerimizden daha ciddi sorunlarla karşılaşabiliriz. Diğer hastaneler küçültülmemeli veya kapatılmamalı, tam aksine iyileştirilmeli. Hastanelerin kapatılması veya küçültülmesi çevresini de olumsuz etkileyecek. Eczaneler, medikalciler ve çok sayıda esnaf var. Bunların olumsuz etkilenmesi demek bir anda binlerce insanın işsiz kalmasına yol açabilir” ifadelerini kullandı.

İşçileri Gece Gündüz Çalıştırıyorlar

Hastanenin açılışının yetiştirilmesi için gece gündüz çalışan işçiler, geçen günlerde yedikleri yemekten dolayı zehirlendi. İnşaatta çalışan yaklaşık bin işçinin yedikleri yemekten dolayı zehirlendiği öğrenildi. 60 işçinin ise Ege Üniversitesi Hastanesi’ne ve Tepecik Eğitim ve Araştırma Hastanesi’ne kaldırıldığı kaydedildi. İşçilerin tedavilerinin ardından taburcu edildiği bildirildi.

Şantiyenin uzun süredir durmasından kaynaklı işin bitirilmesi için işverenler tarafından baskı yapıldığını dile getiren işçi şunları dile getirdi: “İşin bitmesi için gece-gündüz çalıştırıyorlar. ‘Yoruldu’ demek yasaklandı gibi bir şey. İşin bitmesini bizde isteriz ama artık günde kaç saat çalıştığımızı saymıyorum. Sürekli mesaiye kalıyoruz... İtiraz edemiyoruz. Edeni de direkt işten çıkartma ile tehdit ediyorlar. Mesai ücreti veriyorlar ama bu paraya yapılacak iş değil. İşçi değiliz köleyiz.”

İLAÇ KRİZİ DERİNLEŞİYOR

Eczacı odaları başkanları, ilaç krizinin gün geçtikçe derinleştiğini belirtiyor. Başkanlar, ilaç firmalarının şubat ayında yapılacak zammı beklediğini, bunun için üretimi yavaşlattığını ve stokçuluk yaptığını söylüyor. Bakanlık ise ilaca erişimde sıkıntı yaşanmadığını öne sürüyor.

İlaç krizi giderek derinleşiyor. Kanser ilaçlarından antidepresanlara, kalp ilaçlarından antibiyotiklere kadar çok sayıda ilacın temininde sıkıntı yaşanıyor. Üstelik piyasada bulunamayan ilaçların sayısı gün geçtikçe artıyor. Türk Eczacıları Birliği (TEB) geçtiğimiz günlerde 645 ilacın bulunamadığını açıkladı. İstanbul Eczacı Odası ise olası şiddet vakalarının önüne geçebilmek için eczanelere "Eczanede bulamadığınız ilaçların sorumlusu eczacınız değildir" yazılı afişler astırdı.

Krizin Nedeni Ne?

İlaç fiyatlarının belirlenmesinde kullanılan euro kuru, geçen şubatta 4,57 TL'de sabitlenmişti. Siyasi iktidarın ekonomi politikalarının bir sonucu olarak aradan geçen 9 ayda euro/TL, 11 TL'ye kadar çıktı. Türkiye'nin ilaçta dışa bağımlı olması nedeniyle ilaç krizi baş gösterdi.

Aslında bu kriz her yıl yaşanıyor. Ancak bu yıl kurda yaşanan büyük artış, krizin önceki yıllara göre çok daha erken başlamasına neden oldu. Yurttaşlar eczane eczane dolaşarak ilaç arıyor. Öte yandan üç büyük kentin eczacı odası başkanları, ilaç firmalarının da fırsatçılık yaptığını söylüyor.

Başkanlara göre, şubattaki zammı bekleyen ilaç firmaları ya ellerindeki ilaçları stoklayarak piyasaya sürmüyor ya da üretimi yavaşlatıyor. Uzmanlar, ilaç krizinin daha da büyümemesi için Sağlık Bakanlığı'nın ilaç firmalarını denetlemesi gerektiğini vurguluyor.

Firmalar Zam Bekliyor

İstanbul Eczacı Odası Başkanı Eczacı Pınar Özcan, "Firmalar zammı bekliyor, ilaçları piyasaya sürmüyor. Her yıl böyle oluyor; zamdan bir hafta, 10 gün sonra piyasada bulunamayan tüm ilaçlar piyasaya sürülmüş oluyor. Ayrıca firmalar yeterince üretim de yapmıyor zamma kadar. Bulunamayan ilaçların sayısı her geçen gün artıyor. Hastalara ilaç temin etmekte çok zorlanıyoruz" dedi.

Yurttaşların eczane eczane gezdiğini ve geceleri nöbetçi eczanelerin önünde uzun kuyruklar oluştuğunu söyleyen Özcan, sözlerini şöyle tamamladı: "Aradığı ilacı bulamayan yurttaş, o anın stresiyle tepkisini eczacıya gösteriyor. Eczacılarla yurttaşlar karşı karşıya geliyor. Buna rağmen Sağlık Bakanlığı, ilaç krizine ilişkin bizlerle iletişime bile geçmiyor."

Hiçbir Yaptırım Yok

Firmaların ürettiği ilaçları ellerinde tutarak stokçuluk yaptığını ifade eden Ankara Eczacı Odası Genel Sekreteri Ali Fuat Gül de, şunları kaydetti: "Firmalar zammı beklediği için piyasaya çok kısıtlı sayıda ilaç sürüyorlar. Ürettiklerini ellerinde tutuyorlar. Bu durumu her yıl ocak ayında, yani şubatta yapılan zamdan bir ay önce yaşamaya başladık; fakat bu yıl aylar önce yaşamaya başladık. Ecza depoları, Sağlık Bakanlığı takip ettiği için ilaçları ellerinde tutamıyor,. Devlet, ecza depolarının ilaç stoklamasını engelliyor. Ancak, ellerindeki ilaçları piyasa sürmeyen ilaç firmalarına karşı hiçbir yaptırım uygulamıyor."

58 Milyar TL'lik Sektör

Geçen yıl piyasada 58 milyar liralık ilaç sirkülasyonunun yaşandığını belirten Gül, krizin yalnızca ithal ilaçlarla ilgili olmadığını da vurguladı. Gül, "Türkiye'de üretilen ilaçların da hammaddeleri çoğunlukla Çin'den geliyor. Pandemi öncesi Çin'den bir konteyner 5 bin dolara getirilirken şimdi 28 bin dolara getiriliyor. Bu da ilaç krizine neden olan bir diğer sıkıntı" dedi. Krizin çözümü için ilaç kurunun yılda üç veya dört defa güncellenmesi gerektiğini belirten Gül, "Ayrıca, yerli ilaç politikalarına ağırlık verilmeli. İlaçta dışa bağımlılık azaltılmalı" diye konuştu.

Üretimi Yavaşlattılar

İzmir Eczacı Odası Başkanı Tuncay Sayılkan, ilaç firmaları üretimi yavaşlatırken yurttaşların ilaç talebinin arttığını belirtti:

"İlaçların yarısından fazlası ithal ediliyor ve bu nedenle döviz kurunun sabitlenmesi bir sorun. Diğer yandan, Türkiye'de üretilen ilaçların da hammaddeleri, otomasyonda kullanılan cihazlar ve ambalaj malzemeleri gibi birçok şeyin dövizle bağlantısı var. Geçen yıl kış sezonunu neredeyse hiç grip ilacı satmadan kapattık. Bu yıl kısıtlamaların kaldırılması ve okulların açılmasıyla, Covid-19 mu, grip mi olduğu anlaşılmayan hastalıklar, yurttaşlar arasında sıkça görülmeye başlandı. Yurttaşlar da kendi çözümlerini arıyor, grip ilacı ve boğaz pastili gibi şeyleri almaya çalışıyorlar. Yani geçen yıla oranla büyük bir talep oldu."

Sayılkan, "İlaç krizi daha da derinleşirse birçok insan tedavisini tamamlayamadığı için ve ilaç bulamadığı için yaşamını yitirebilir" uyarısını yaptı.

Bakanlığa Göre Sıkıntı Yok

Sağlık Bakanlığı Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu, kur farkı nedeniyle bazı ilaçlara ulaşamadığına yönelik haberlerin gerçeği yansıtmadığını iddia etti. Kurumdan yapılan açıklamada, ithal edilmiş veya üretilmiş her bir kutu ilacın hareketinin izlendiği, üretici-depo-eczane arasındaki ilaç akışının takip edildiği öne sürülerek, “Çalışmalarımız sonucunda söz konusu ilaçların ekseriyetinde tedarik problemi tespit edilmemiştir” dendi.

Bulunamayan Bazı İlaçlar

- Kanseri ilaçları
- Çocuk şurupları (ateş düşürücü ve soğuk algınlığı ilaçları)
- Romatizma ilaçları
- Göz damlaları
- Burun damla ve spreyleri
- Ağrı kesiciler
- İshal ilaçları
- Antibiyotikler
- Tansiyon ilacıları
- Kalp ilaçları
- Antidepresanlar

FİDAN DİKEN AKP ORMAN YOK EDİYOR

Ülkenin dört bir tarafında talan projeleri sürerken Erdoğan’ın fidan dikme şovu bu yıl da devam etti. Prof. Dr. Atmış, “AKP döneminde yapılan ağaçlandırılmanın 5 katı kadar ormanlık alanı kaybettik” dedi

AKP’li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan Milli Ağaçlandırma Günü Fidan Dikim Töreni’nde açıklamalarda bulundu. Erdoğan, “Son 19 yılda önceki 57 yılın 1 buçuk katına ulaşarak 5 milyar fidanı toprakla buluşturduk. Hedefimiz 2023 yılı sonuna kadar dikilen fidan sayısını 7 milyara, ülkemizin orman varlığını yüz ölçümümüzün üçte birine ulaştırmaktır” dedi.

Öte yandan Erdoğan’ın, “Yangınlara karşı tarihimizdeki en zengin hava filosunu da bu dönemde kurduk” sözleri dikkat çekti. Yazın yaşanan orman yangınlarında Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli ise, “Envanterimizde yangın söndürme uçağı yok” demişti. Geçtiğimiz yaz aylarında günlerce süren orman yangınlarını söndürmekte yetersiz kalındı. Cumhurbaşkanlığı envanterinde 13 uçağın olması, orman yangınları için sadece 3 uçağın olması tepki çekmişti.

Erdoğan açıklamalarına karşın Ormanlık Politikası Uzmanı Prof. Dr. Erdoğan Atmış, iktidarın algı yaptığını kaydetti. Atmış, “Türkiye’de aynı anda fidan dikme çalışması yaparak algı yapmaya çalışıyor. Biz de onlara her yerde aynı anda fidan dikerseniz bunlar tutmaz dedik bu sene her yerde aynı anda dikmediler. Sözüme geldiler” dedi.

Ormanlık Alan Göçler Nedeniyle Artıyor

İktidarın kendi döneminde en çok ağaçlandırma yaptıkları söyleminin doğru olmadığını dile getiren Prof. Dr. Atmış, “AKP döneminde yılda ortalama 37 bin hektar ağaçlandırma yapılmış. AKP’den önce ise yılda 57 bin hektar ağaçlandırma yapıldığını görüyoruz. Ne kadar fidan dikimi yapılırsa yapılsın bunların hepsi orman dönüşmez. Fidan dikimi ayrı şey. Bunlar ormanı arttıran şey değil. Birçoğu yanlış teknikten dolayı tutmuyor. Türkiye ormanlarının artışının ağaçlandırma çalışmalarından öte kırdan kente göç ile ilgili süreç. Türkiye’de kırsal kesim boşalıyor. Alanlar boşaldığı için kendiliğinde orman dönüşüyor. Ormanların artmasındaki sebep göç” diye konuştu.

Ağaçlandırmanın 5 Katı Kadar Orman Yok Oldu

Prof. Dr. Atmış, sözlerini şöyle sürdürdü: “AKP döneminde orman alanlarına mali izinler veriliyor. Madenlere, havalimanlarına bu tarz tesislere izin veriliyor. Bu tarz tesisler son yıllarda arttı. 748 bin hektara ulaştı. Ormanlara baktığımızda oralarda artık oteller, termik santraller görüyoruz. Anayasa gereği artık oralar başka alanlara dönüşmüş olsa bile orman olarak gözükmüyor. Birde ormanlık alanın dışına çıkarılan yerler var. O da 626 bin hektar

bir alan. Bu alanları topladığımız zaman ormanlarımızın yüzde 2,9'una denk geliyor. Demek ki AKP döneminde yapılan ağaçlandırılmanın 5 katı kadar ormanlık alanımızı kaybetmişiz.”

Erdoğan Hayal Âleminde Geziyor

Erdoğan'ın açıklamalarına CHP Doğa Haklarından Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Ali Öztunç, Erdoğan'ın hayal âleminde gezdiğini söyledi. Öztunç, şunları kaydetti: “Hayal âleminde geziyor Cumhurbaşkanı, galiba bu filoyu rüyasında görüyor. Böyle bir filo vardiysa neden yangınlar çıktığında söndüremediler neden yurt dışından yangın uçakları beklendi. Cumhurbaşkanı her konuda olduğu gibi bu konuda da gerçekliğini yitirmiş. Amaçları yeşillendirmek, ağaçlandırmak değil amaçları şov yapmak. Anadolu'nun dört bir yanını, inşaatlarla maden ruhsatlarıyla katlediyorlar. Bunları üstünü örtmek için fidan dikerek biz ağaçlara, çevreye ve yeşile önem veriyoruz demeye çalışıyorlar. Ama AKP'nin değer verdiği tek yeşil doların yeşili, ağacın değil.”

Ormanlık Alan Bilançosu

2020 yılında orman sahalarında 47 bin hektar büyüklüğündeki alan, orman dışı faaliyetler için kullanıldı. 2012-2020 döneminde ormancılık faaliyetlerini kapsamayan işler için kullanıldığı belirtilen orman sahalarının toplam büyüklüğü ise 340 bin 295 hektar oldu.

İŞ KAZALARI SAĞLIK HİZMETLERİNDE YÜZDE 37 ARTTI

Türkiye’de 19. ayını geride bırakan covid-19 pandemisi esnasında sağlık çalışanlarının insan hayatını kurtarmak uğruna ne denli çetin bir sınavdan geçtiğini veriler de ortaya koyuyor.

2020’de Türkiye genelinde **iş kazaları** bir önceki yıla göre **yüzde 9** azalırken, insan sağlığı hizmetlerinde **yüzde 37** arttı, **18.840** iş kazası meydana geldi. 2015-2020 yılları arasında meydana gelen toplam **57 bin 439** iş kazasının **yüzde 33’ü** ise pandeminin ilk yılında kayıt altına alındı.

Yine **Geçici İş Göremezlik Ödeneği**ne neden olan hastalık olayı sayısı 2020’de bir önceki yıla göre **yüzde 157** arttı. Toplam **316 bin 381** olay kayıt altına alındı. 2015-2020 yılları arasında sağlık hizmetleri alanında yapılan **723 bin 126** başvurunun **yüzde 44’ü** pandeminin ilk yılında yapıldı.

Ne var ki, tüm bu verilere rağmen Türkiye’de covid-19, meslek hastalığı olarak kabul edilmiyor. İktidarın bu inkarcı tutumu istatistiklere de yansımış durumda.

SGK verilerine göre Pandeminin yıkıcı etkisine rağmen 2020’de insan sağlığı hizmetleri alanında görev yapan yalnızca **119** sağlık çalışanı **meslek hastalığına** yakalanmış. 2020 yılında Türkiye genelindeki tüm iş kollarından toplam **151** sigortalının meslek hastalığına yakalandığını göz önüne alırsak, hastalananların **yüzde 79’u** insan sağlığı hizmetlerinde çalışıyordu.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı’na bakacak olursak 2020’de meslek hastalığı nedeniyle Türkiye genelinde tüm iş kollarında hayatını kaybeden kişi sayısı **yalnızca 5**. Bu beş **kişiden 4’ü** ise insan sağlığı hizmetlerinde çalışıyordu.

Öte taraftan SGK’ya göre 2015-2019 yılları arasında insan sağlığı hizmetlerinde çalışırken meslek hastalığına yakalanarak ölen herhangi bir sigortalı kaydı yok!

İş Kazalarında Pandemi Etkisi

Sosyal Güvenlik Kurumu kayıtlarına göre 2019’da Türkiye’de toplam **422 bin 463** iş kazası meydana gelirken, 2020 yılı içerisinde covid-19 kısıtlamaları, sokağa çıkma yasakları, evden çalışma ve esnek mesai gibi unsurların da etkisiyle bu sayı **384 bin 262’ye geriledi**. Başka bir ifadeyle Türkiye’de 2020 yılında meydana gelen iş kazaları bir önceki yıla **yüzde 9** azaldı.

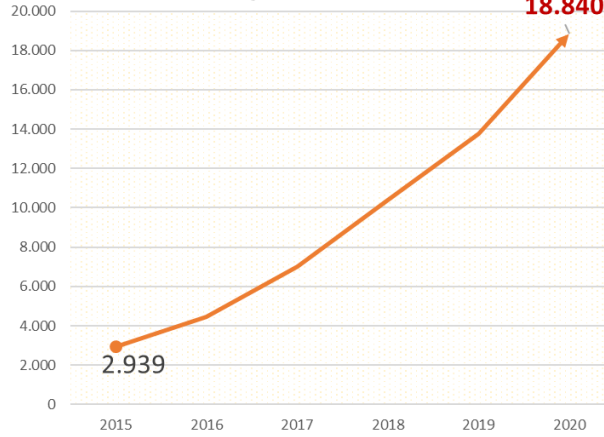
Sağlık Hizmetlerinde Yaşanan Dikkat Çekici Artış

Ancak SGK kayıtları incelendiğinde **insan sağlığı hizmetlerinde yaşanan iş kazalarının** 2020’de bir önceki yıla göre **yüzde 37 arttığı** görülüyor.

Buna göre hastane hizmetleri, tıp ve dişçilik ile ilgili uygulama faaliyetleri ve insan sağlığı ile ilgili diğer hizmetler faaliyet kollarında 2019 yılında toplam **13 bin 773** iş kazası meydana gelirken bu sayı 2020 yılında **18 bin 840’a** yükselmiş.

Yıllar bazında inceleyecek olursak 2015’ten 2020’ye artış **yüzde 541**, Cumhurbaşkanlığı Hükümet sistemine geçilen 2018’den sonra ise **yüzde 81** olmuş!

İnsan Sağlığı Hizmetlerinde Yaşanan İş Kazaları

Son 6 Yılın 3'te 1'i!

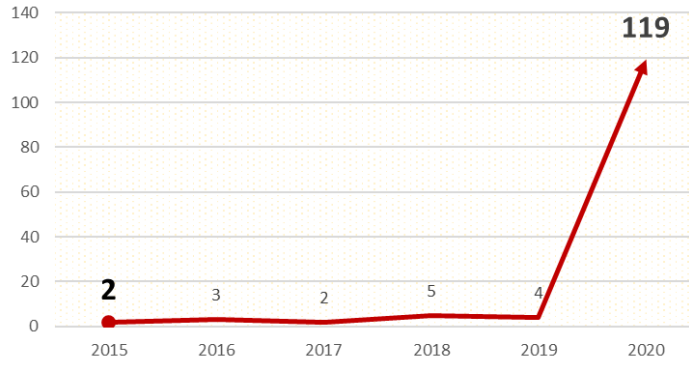
İnsan Sağlığı Hizmetleri alanında 2015-2020 yılları arasında toplam **57 bin 439** iş kazası yaşandı. Bu iş kazalarının **yüzde 33**'ü ise pandeminin ilk yılı olan 2020'de kayıt altına alındı. Bu veri bile sağlık çalışanlarının pandemi koşullarında insanüstü koşullarda büyük bir özveriyle çalıştıklarının kanıtı olarak görülmelidir.

Kabul Edilmeyen Gerçek: Meslek Hastalığı

SGK verilerine göre 2015-2020 yılları arasında İnsan Sağlığı Hizmetleri iş kolunda çalışan sigortalılardan **yalnızca 135**'i meslek hastalığına yakalanmış. 2015'te **2** olan hasta sayısı, 2020'de **119**'a yükselmiş. Meslek hastalığına yakalanan sigortalıların **yüzde 88**'ini 2020 yılında kayıt altına alınanlar oluşturuyor.

Öte taraftan 2020 yılında Türkiye genelindeki tüm iş kollarından toplam **151** sigortalının meslek hastalığına yakalandığını göz önüne alırsak, hastalananların **yüzde 79**'u insan sağlığı hizmetlerinde çalışıyordu.

Yıllara Göre Meslek Hastalığı

Yalnızca 4 Sigortalı Ölmüş!

1 Kasım itibariyle **491** sağlık çalışanının pandemi nedeniyle hayatını kaybettiği düşünülürse, hükümetin covid-19'u neden meslek hastalığı olarak kabul etmediği de daha net anlaşılır!

Zira 2015-2019 yılları arasında insan sağlığı hizmetlerinde çalışırken meslek hastalığından dolayı herhangi bir ölüm rapor edilmezken, pandemi koşullarının ortaya çıktığı 2020'de **4 ölüm** kayıt altına alınmış.

Öte taraftan 2020 yılında Türkiye genelinde tüm iş kollarına mensup sigortalılar arasında meslek hastalığından hayatını kaybedenleri **sayısı 5!** Buna göre SGK'nın makyajlı verilerine göre bile pandemide meslek hastalığı nedeniyle hayatını kaybedenlerin **yüzde 80**'ini insan sağlığı hizmetlerinde çalışanlar oluşturuyordu. Ölenler hastane hizmetlerinde görev yapıyordu.

Madalyonun Diğer Yüzü: Geçici İş Göremezlik Ödeneği

Bilindiği gibi "Geçici İş Göremezlik Ödeneği", sosyal sigortacılık bakımından; iş kazası, meslek hastalığı, hastalık ve analık sigorta kollarından istirahatli bulunan sigortalıya işten kaldığı günler için Kurumca ödenen parasal yardımı ifade eder. Covid 19 pandemisiyle birlikte insan sağlığı hizmetlerinde çalışanların geçici iş göremezlik ödeneğine başvurularında rekor artış olduğu görülüyor.

Başvuru Patladı

Yıllara göre incelendiğinde 2015 yılında geçici iş göremezlik ödeneğine neden olan hastalık olayı sayısı **59 bin 884** iken Kovid-19 pandemisinin etkisi altında geçen 2020 yılında **yüzde 428** artışla **316 bin 381**'e çıkmış.

2019 yılında bu sayı **123 bin 219**'du. Başka bir ifadeyle sadece son bir yılda Geçici İş Göremezlik Ödeneğine neden olan hastalık olayı sayısında yaşanan artış **yüzde 157** olmuş.

2015-2020 yılları arasında sağlık hizmetleri alanında yapılan **723 bin 126** başvurunun **yüzde 44**'ü pandeminin ilk yılında yapıldı.

TEK ADAM!

İktidar giderayak rant hırsıyla adaların ve Marmara'ya kıyısı olan 7 ildeki belediyelerin kıyı-sahil ve imar planlarını kendi yetkisine aldı. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın ismini değiştirdiğini unuttu!

Rant için gözünü karartan iktidar, Marmara ve Adaları 5 Kasım'da yayınlanan Cumhurbaşkanlığı Kararıyla 'Özel Çevre Koruma Bölgesi' ilan ederek başta adaların ve Marmara'ya kıyısı olan 7 ildeki kıyı-sahil imar planlarını kendi yetkisine aldı. Anlaşılan giderayak çok aceleleri var. Öyle ki Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın ismini 29 Ekim'de bir başka Cumhurbaşkanlığı kararıyla Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı olarak değiştirdiklerini unuttular!

Cumhurbaşkanı Erdoğan, yayınladığı bu son kararlar Türkiye'nin incisi Marmara Denizi kıyıları, sahilleri ve Marmara'nın gözdesi adalardaki rant hırsını gözler önüne serdi. Başta İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) olmak üzere 'kıyı çizgisi' esas alınarak yayınlanan krokiyle Marmara'ya kıyısı olan Kocaeli, Yalova, Bursa, Balıkesir, Çanakkale, Tekirdağ sahillerinin imar planları da Ankara'ya, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yetkisine alındı. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Biden ile görüşmeyi garantiye almak için Paris İklim Anlaşması'nı apar topar onaylayıp, Roma'da ABD Başkanıyla görüşükten sonra 'protokol' bahanesiyle Glasgow İklim Zirvesi'ne katılmaktan vazgeçmesi bile son günlerde dillendirdiği 'Yeşil Devrim' söyleminin samimiyetsiz ve algı amaçlı olduğunun göstergesi.

İktidarın 'giderayak' Marmara'ya kıyısı bulunan 7 ildeki sahil rantının paylaşılması planları açığa çıkmıştır. Büyükkada, Heybeliada ve diğer adaların da rant hırsıyla doğa katliamına açılmasına dönük imar planlarının Çevre Bakanlığı kisvesi altında Beştepe Sarayı'nda Ankara'da yapılacağı anlaşılıyor. Marmara ve Adalar Özel Çevre Koruma Bölgesi planlarının hangi amaçla uygulanacağı, TOBB'un milyarıyla 'Demokrasi Adası' adı altında Beton Ada'ya dönüşen Yassıada örneğindeki gibi tüyleri ürperten, gözleri yaşartan haliyle ortadadır.

– Marmara ve Adalar'a yönelik rant hırsıyla gözünü karartan iktidarın bu konuda 'çok acelesinin' olduğu, bir hafta arayla çıkartılan iki Cumhurbaşkanlığı kararındaki yanlışlar ve çelişkilerle iktidarın adeta 'suçüstü' yakalandığı görülmektedir.

29 Ekim’de yayınladığı kararla İklim Anlaşması’na uyum için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’nın ismini ‘**Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı**’ olarak değiştiren Cumhurbaşkanı Erdoğan, 5 Kasım’da yayınladığı Marmara ve Adalar Kararında ise bir hafta önce yaptığı bu değişikliği ve yeni bakanlığı unuttu! Tüm imar ve planlama yetkisini 29 Ekim’de ismi değiştirilerek kurulan Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı’na değil, **şu anda ‘resmen’ var olmayan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’na verdi.** Cumhurbaşkanlığı Kararınının 10’uncu maddesinde ‘Bu karar hükümlerini Çevre ve Şehircilik Bakanı yürütür’ ifadesi yer aldı.

Ciddi ve liyakatli bir devlet yönetiminde alınan bir kararda nokta ve virgülün bile önemi söz konusu iken belediyelerin yetkisini gasp ederek Ankara’ya devreden bu kararın artık var olmayan bir bakanlık tarafından yürütülmesi kararlaştırılmış.

Hep vurguladığım gibi yeni yönetim sisteminde çıkartılan kararların çok büyük bölümü daha önce çıkartılan ve yanlış olan kararların ‘düzeltmesine’ yönelik. Şimdi de muhtemelen bu Cumhurbaşkanlığı kararını değiştirip-düzelten, ‘Çevre ve Şehircilik Bakanlığı-Bakanı’ ifadelerini ‘Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı-Bakanı’ olarak değiştiren yeni bir Cumhurbaşkanlığı kararı daha yayınlamak zorunda kalacaklar

Bir hafta arayla çıkartılan iki Cumhurbaşkanlığı kararındaki bu çelişki ve aymazlık ülkenin ve devletin ne kadar ‘**gayri ciddi, lakayt ve liyakatsiz**’ şekilde yönetildiğinin kanıtıdır!

MUTLU AZINLIĞIN KAYBETME TELAŞI

AKP’ye destek erirken Saray’ın çeperine kümelenmiş kesimler tedirgin. Herkes iktidara yol yordam öğretiyor. Medyadan vakıflara, patronlardan tarikatlara mutlu ve zengin bir azınlık, ‘Lale Devri bitecek’ korkusu yaşıyor.

Yirmi yıllık yıkımın ardından halka anlatacak hikâyesi kalmayan iktidar bloku kaybetmenin eşliğinde. Saray’ın çeperine kümelenmiş, nimetlerinden nemalanmış kesimler ise endişeli. Kimileri yeni döneme göre pozisyon almaya çalışırken iktidar ile derin bağlara sahip olanlar rejimin bekasını gözetiyor. Belediyelerin semirttiği vakıflar, aynı havuzdan beslenen medya, AKP ile büyüyen MÜSİAD, ihale şampiyonu patronlar, çift maaş saltanatı sürenler, siyasilere poz verenler, genç yaşta servet sahibi olanlar gibi listenin uzayıp gittiği mutlu ve zengin bir azınlık ise panik halinde. İktidar düşerse çıkar ilişkilerinin son bulacağını, ayrıcalıklarının ellerinden alınacağını, hüküm sürdükleri ‘Lale Devri’nin son bulacağını farkındalar. Gazetecisinden, milletvekiline herkes iktidara yol yordam öğretme telaşında. Son olarak dün AKP’nin topyekûn bir iletişim hareketine ihtiyacı olduğunu belirten AKP MKYK üyesi Metin Külünk de "Bugünden yarını okuyacak bir iletişim dili geliştirilmeli" dedi.

İktidardan beslenen, onunla kader birliği eden aynı zamanda ‘puzzle’ın da parçası halindeki bu çevreleri dört ana başlıkta değerlendirmek mümkün.

1- Medya: Havuz medyasının attığı ortak manşetler kimse için yeni değil. Ancak son dönem farklı gazete ve medya organlarında yer alan yazarların kimi kalemini sivriltiliyor kimi de ‘dostane’ uyarılar yapıyor. Son dönem öne çıkanlar şöyle:

Sabah Gazetesi başyazarı Mehmet Barlas, CHP’nin kapatılabileceğini, bu durumda seçimlere giremeyeceğini yazdı. Ertesi günkü yazısında da muhalif milletvekillerinin sınır dışı edilebileceğini tarihsel örneklerle temellendirmeye çalışırken dün de bunları ‘fantezi için’ yazdığını iddia etti.

Birden marketlerde artan fiyatları hatırlayan Türkiye Gazetesi yazarı Cem Küçük “Gıda fiyatları can yakıyor çözüm bulunmalı” dedi. 13 Ekim’de ise ekran karşısına çıkan Küçük, yenilenen 31 Mart İstanbul yerel seçimine ilişkin, “Akıllı adam İstanbul seçimini tekrarlamazdı” ifadelerini kullandı.

Sabah gazetesi yazarı Dilek Güngör de Türk Lirası’nın değersizleşmesi sonucu vatandaşların fakirleştiğini köşesine taşıdı. Güngör “Olan biteni bazen Nasreddin Hoca’nın göle maya çalmak fıkrasındaki gibi yorumluyorum” dedi.

AKP’nin sosyal medya hesabından yayımlanan “Yalan üretim merkezi” isimli videonun silinmesi AKP’ye yakınlığıyla bilinen Yeni Şafak yazarı İsmail Kılıçarslan’ı üzdü. “Bizim defansa çekilmemiz her seferinde sorun olmaya başladı” ifadelerini kullandı.

Hürriyet gazetesi yazarı Ahmet Hakan son zamanlarda yağmur gibi yağın zamlar üzerinden AKP’ye seslenerek "bari hiç konuşmayın, açıklamanız epey antipatik kaçıyor" dedi.

2- Dernek Ve Vakıflar: Yıllardır AKP’li belediyelerin nimetlerinden en çok yararlananların yandaş vakıf ve dernekler olduğu biliniyor. İBB başta olmak üzere pek çok büyükşehir AKP’nin elinden çıkınca bu vakıfların da musluğu kesilmiş oldu. Yaklaşık 5 bin 500 civarında vakfın faaliyet gösterdiği bilinirken vergiden muaf tutulan vakıfların sayısı Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın son kararıyla 300’e ulaştı. Bu vakıfların 111’ine, AKP döneminde vergi muafiyeti tanındı. AKP’nin, 2015-2019 yılları arasında İBB’nin 38 taşınmazını kiralama ya da tahsis yoluyla yandaş

derneklere verdiği öğrenildi. Listenin başını yine TÜRGEV, TUGVA ve Ensar çekti. Son dönem en çok gündeme gelen başlık ise AKP döneminde kiraladığı Adalar İskelesi'ni mahkeme kararına rağmen tahliye etmeyen TUGVA oldu. TUGVA'nın ayrıca yüzlerce usulsüz atama işlemi gerçekleştirdiği de ortaya çıktı. TUGVA yöneticileri son olarak Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık tarafından Bakanlık binasında ağırlandı.

3- Yandaş Sermaye: Dünyada en fazla kamu ihalesi alan şirketler arasında bulunan ve 10 yılda aldıkları kamu ihalelerinin toplam büyüklüğü 204 milyar dolara dayanan müteahhitlik şirketleri, vergi affından garanti ödemelerine kadar bir dizi ayrıcalıktan yararlandı. CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu'nun devleti zarar uğratan garanti ödemelere son verecekleri ve yap-işlet-devret modeli büyük projelerin kamulaştıracakları söylemi 'Beşli çete'yi korkuttu. Öte yandan asıl büyümesini AKP döneminde gerçekleştiren MÜSİAD da tedirgin. İktidarın elden gitmemesi için asgari ücret pazarlığının döndüğü bugünlerde arabuluculuk rolüne soyunan MÜSİAD asgari ücretin enflasyonun üzerinde zamlanması gerektiğini açıkladı.

4- Tarikatlar: İktidara tarikatların da omuz vermesiyle gelen AKP, onlara desteğini hiçbir dönem esirgemedi. Bilhassa 15 Temmuz sonrası, Fetullahçılardan boşalan alanları başka tarikatlarla doldurdu. Süleymanlılardan İsmail Ağa cemaatine kadar pek çok tarikat, eğitimden sağlığa hemen her kurum ve kuruluşta nüfuz kazandı. Son dönemin dikkat çeken tartışmalarından biri de bu oluşumların iktidarın değişmesi halinde 'kazanımlarının' elden çıkacağı korkusu oldu. Konuya ilişkin Karar gazetesi yazarı Ahmet Taşgetiren, "Muhafazakâr camiada içinde tanınmış hocaların değerlendirmesinin de yer aldığı Dimyata pirince giderken evdeki bulgurdan olmayalım denilen bir WhatsApp mesajı dolaşüyor" ifadelerini kullandı. Bu tartışmaların ardından CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu da "muhafazakâr kesimle helalleşeceğiz" çıkışı yaptı.

DIŞ POLİTİKA MI YAPBOZ TAHTASI MI?

BÖLGEMİZDE TÜRKİYE'YE KARŞI YENİ İTTİFAKLAR ŞEKİLLENİYOR.

Bölgemizde Türkiye'ye karşı yeni ittifaklar şekilleniyor. Türkiye-Pakistan yakınlaşması, Keşmir sorunu ve iktidarın Taliban sempatisi sonrasında Hindistan; BAE, Mısır, İsrail ve Suudi Arabistan gibi bölge ülkeleriyle yakınlaştı. Doğu Akdeniz'de Blue Flag 2021 tatbikatında; ABD, Fransa, İsrail, Yunanistan ve Almanya'nın yanında yer aldı. Hindistan-İsrail iş birliği ve Hindistan ile Yunanistan'ın İbrahim Anlaşmalarına katılma çabaları dikkat çekici!

ABD öncülüğünde BAE ve Bahreyn ile İsrail arasındaki ilişkilerin normalleştirilmesini öngören İbrahim Anlaşmaları yeni ülkelerin katılımıyla genişliyor. Bir dönem Türkiye, İran, Irak, Pakistan, İngiltere'nin yer aldığı ve sonrasında dağılan CENTO benzeri bir yapılanma, bu kez Türkiye ve İran'ı dışlayan, ABD öncülüğünde Körfez Bölgesi Arap ülkeleriyle, İsrail ve Hindistan'ı bir araya getiren, Yunanistan'ı da içine almaya hazırlanan bir şekilde yeniden oluşturuluyor. Yaşanan sıcak gelişmelere bakıldığında Hazreti İbrahim'in oğulları üzerinden İsrailoğulları ve İsmailoğulları olarak İbrahim Anlaşmaları temelinde kurgulanan Arap-İsrail birlikteliği Ortadoğu ve Doğu Akdeniz'i de kapsayacak şekilde Hindu-İbrahim yapılanmasına doğru ilerliyor. Pakistan ile yakınlaşma, Keşmir sorununda Pakistan'dan yanı sergilenen tavır ve Afganistan'da yönetime gelen Taliban ile kurulan yakın diyalog, Hindistan'ın Türkiye karşıtı ittifaklara dahil olma girişimlerine hız verdiğini gösteriyor.

– ABD'nin İsrail'in yanı sıra petrol bölgelerini korumayı hedefleyen ayrıca IŞİD, El Kaide, İhvan vb. cihatçı grupların yayılmasını engellemeyi hedefleyen bir ittifak organizasyonuna Hindistan'ın da dahil olması ve bölgede boy göstermeye başlaması **kanımca önemle üzerinde durulması gereken bir gelişme!**

ABD, Rusya ve Çin'e karşı da Hindistan'ı yanına çekme yönünde adımlarına hız verdi. Pasifik Okyanusu'nda Çin ile olan rekabette İngiltere ile Avustralya'yı askeri organizasyona çeken ABD, Hindistan-Çin rekabetini gündemde tutarak Hindistan ile ilişkilerini geliştirmeye ağırlık veriyor. İsrail-BAE-Bahreyn yakınlaşmasıyla birlikte Suudi Arabistan, Mısır ve Ürdün de İsrail ile normalleşme sürecinde yer alırken Yunanistan da Mısır ve BAE ile birliktelik, ortak askeri tatbikatlar, doğalgaz anlaşmaları yoluyla İbrahim Anlaşmaları sürecine dahil oluyor. Doğu Akdeniz'de düzenlenen ve iki hafta süren Blue Flag 2021-Mavi Bayrak tatbikatına Hindistan ordusunun da en geniş şekilde katılmış olmasıdır. Daha önce de Yunanistan-BAE-Hindistan ortak tatbikatı gerçekleştirilmişti. ABD öncülüğündeki bu son tatbikatta ise ABD F-35 savaş uçaklarıyla yer alırken tatbikata Fransa, İtalya, Almanya, İsrail, Yunanistan ve Hindistan katıldı. Mısır, Hint hava kuvvetlerine bağlı uçaklara ev sahipliği yaparak hava üslerini açtı, Hint savaş uçakları İsrail'deki üslere bu güzergâh üzerinden geldi. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Keşmir sorunu üzerine 2019 yılında yaptığı açıklamalar sonrası Türkiye ziyaretini iptal eden Hindistan Başbakanı Modi, Türkiye ile ilişkilerin düzeyini düşürdü.

İktidar düşmanları azaltıp dostları çoğaltmayı hedeflediğini söylerken izlediği dış politika aksine Türkiye'yi daha da yalnızlaştırıyor. Türkiye karşıtı ittifakları besleyerek her gün bu ittifaklara bir yenisinin eklenmesine zemin hazırlıyor. 1,3 milyar nüfuslu Hindistan pazarının kaybedilmesi, Türk ihrac ürünlerine ve müteahhitlerine kapanması sürecine doğru gidilirken **bölgemizdeki Türkiye karşıtı ittifaklar Hindistan'ın da katılımıyla güçleniyor!**

TÜRKİYE VE KKTC KARŞITI HAMLE

Nemesis tatbikatında bölgedeki enerji kaynaklarının korunması planıyla GKRY'nin tatbikatta yer alması, Türkiye ve KKTC'nin hedef alındığını gösteriyor!

3 Kasım'da Doğu Akdeniz'de başlayan ve 8 ülkenin katıldığı Nemesis tatbikatında bölgedeki doğalgaz, enerji kaynakları ve Münhasır Ekonomik Bölgelerin (MEB) korunması hedefleniyor. GKRY'nin tatbikatta yer alması Türkiye ve KKTC'nin hedef alındığı bir başka ittifakın ayak sesleri. Katılımcı ülkeler, petrol ve doğalgaz platformlarının, sondaj kulelerinin, MEB sınırlarının 'teröristlerden kurtarılması' senaryolarını ortaklaşa uyguladılar.

Doğu Akdeniz'de Nemesis adıyla sekiz ülkenin katıldığı ve bölgedeki doğalgaz sahaları, sondaj platformları ve MEB'lerin korunarak savunulmasını öngören bir tatbikat gerçekleştirildi. Tatbikatta en önemli ve kanımca dikkat çekici olan Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin de (GKRY) ABD, Mısır, İsrail, Yunanistan, İtalya, İngiltere ve Fransa ile yer almasıdır. Nemesis tatbikatiyle **Doğu Akdeniz'de karasuları içinde doğalgaz sondajları ve MEB hakları bulunan Türkiye ve KKTC'nin hedef alındığı somut ve açıktır.**

Tatbikatın, Kıbrıs'ın güneyinde, AB üyesi GKRY'nin Fransız Total ve İtalyan Eni şirketlerinden oluşan konsorsiyuma petrol ve doğalgaz arama ruhsatı verdiği bölgede yapılması ve GKRY'ye ait bir platformun teröristlerin eline geçmesi ve ardından kurtarılması harekâtının gerçekleştirilmesi, Türkiye'ye dönük bir mesajdı. Total-Eni konsorsiyumu sondaj çalışmalarına 2022'nin ilk yarısında başlayacağını duyurdu. Katar, ABD'li ExxonMobil şirketleri yanında yine ABD'li Chevron da Kıbrıs açıklarında sondaj için GKRY'den ruhsat almıştı. Türkiye Doğu Akdeniz'de MEB sahalarının ihlali gerekçesiyle 2018'de İtalyan Eni'nin sondaj çalışmalarına başlamasını sahaya gönderdiği savaş gemileriyle engelledi. Daha sonra Oruç Reis ve diğer sondaj ve sismik araştırma gemilerinin bölgedeki faaliyetleri Yunanistan, GKRY ve Fransa tarafından engellendi, yaptırım tehditleri masaya getirildi. İktidar bunun üzerine bölgedeki sondaj gemilerini Antalya limanına çekmek zorunda kaldı. Daha sonra gemiler Karadeniz'e gönderildi. Türkiye yaptırım tehditlerinden ötürü bölgedeki çalışmalarını durdurdu.

GKRY ve KKTC'nin karasuları ve ilan ettikleri MEB'ler bazı bölgelerde çakışıyor. KKTC, Türkiye'nin de desteğiyle Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı'na (TPAO) doğalgaz arama çalışmaları için ruhsat verdikten sonra, bu çalışmalar Türkiye tarafından TPAO'ya ait sondaj ve sismik araştırma gemilerince yürütülünce bölgede gerilim tırmandı. GKRY ve Yunanistan AB'yi ve ABD'yi de arkalarına alarak KKTC'yi tanımadıklarını MEB hakkı olmadığını öne sürüyor.

Türkiye ile Yunanistan arasında yaşanan benzer sorunlarda da Yunanistan'ın hak iddia ettiği MEB ile Türkiye'nin Libya ile 2019'da imzaladığı mutabakatta ilan edilen MEB arasında kesişen alanlar bulunuyor.

Doğu Akdeniz'de düzenlenen geniş katımlı tatbikatlarla önce Arap ülkeleri, Hindistan ve İsrail'in de aralarında yer aldığı ülkelerin ardından da geçen hafta Mısır'ın dahil olmasıyla bir başka tatbikatın gerçekleştirilmesi verilen mesajlar, uygulanan tatbikat senaryoları ve kurtarma operasyonları Türkiye'ye karşı ittifakların genişlediğini, gövde gösterileriyle mesajlar verildiğini işaret ediyor.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Biden ile Roma görüşmesinde önce Doğu Akdeniz'in gündeme gelmediğini söylemesi, ardından Beyaz Saray açıklamasında Doğu Akdeniz'inde görüşmede ele alındığına yer verilince kendi kendisini tekzip edercesine Doğu Akdeniz'i de konuştuklarını ifade etmesi dikkat çekici! Roma görüşmesinde Doğu Akdeniz'in hangi açıdan gündeme geldiği ve Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın ne karşılık verdiği, Türkiye'nin hak ve çıkarları konusunda herhangi bir ödün verilip verilmediği kamuoyuna açıklanmak zorunda!

RUSYA VE ABD; KÜRTLERLE ŞAM REJİMİ'Nİ ANLAŞTIRMA GİRİŞİMLERİNE HIZ VERDİ!

İktidarın Fırat'ın doğusunda Kuzey Doğu Suriye'de SDG-YPG kontrolündeki bölgelere yeni harekât açıklamaları ardından, Rusya ve ABD devreye girdi. İktidarın harekât planlarına gerek Rusya'nın gerekse ABD'nin karşı çıktığı yapılan açıklamalardan anlaşılıyor. Rusya, Kürtlerin kontrolündeki Rojava Özerk Yönetimi'ne Şam rejimiyle anlaşmaları ve Suriye bayrağı çekmeleri için dört maddelik bir plan sundu. Planı ABD de destekliyor!

Suriye tezkeresinin mecliste uzatılması ve iktidarın özellikle Suriye Demokratik Güçleri (SDG)-YPG kontrolündeki bölgelere ve Rojava Kürt Özerk Yönetimi altındaki yerleşimlere terör saldırıları gerekçesiyle yeni bir askerî harekât

hazırlığını gündeme getirmesi bölgedeki hareketliliği artırdı. Roma’da gerçekleşen Biden-Erdoğan görüşmesinden Kürtlere yönelik olası harekâta karşı çıkıldığı, ABD Dışişleri ve Pentagon sözcülerinin konuya ilişkin sorulara verdikleri yanıtlardan anlaşılıyor. ABD yönetimi böyle bir harekâtın IŞİD ile mücadeleye sekte vuracağını öne sürerken Rusya ise farklı gerekçelerle TSK’nın bölgedeki varlığına karşı olduğunu dile getirdi. Daha önce düzenlenen harekâtlarda Suriye hava sahasını kısmen Türkiye’ye açan, Afrin operasyonunda bölgedeki birliklerini harekât öncesi çeken Rusya’nın bu kez aynı tavrı gösterip göstermeyeceği bilinmiyor. Özellikle son haftalarda Rus hava kuvvetlerinin Kamışlı’da yeni bir askeri hava üssü kurması ve buraya savaş uçaklarının konuşlandırılarak hazırlıklara girilmesi dikkat çekiyor.

Rusya Kuzey Suriye Demokratik Meclisi ve Rojava Özerk Yönetimi ile Şam yönetimi arasında bir anlaşmaya varılması girişimlerine hız verdi. Olası harekât öncesi gündeme getirilen girişimlerle SDG-YPG kontrolündeki Rojava Özerk Bölgesi yerleşimlerine Suriye Bayrağı çekilmesini öneren Rusya, Suriye Devlet Başkanı Esad’ın resmi liderliği ve başkanlığının tanınmasını da anlaşma maddeleri arasında gündeme getirdi. Ayrıca Kürt Özerk Yönetimi bölgesindeki petrol kaynaklarından elde edilen gelirin yüzde 75’inin Şam yönetimine bırakılması yüzde 25’inin Rojava yönetiminde kalmasını öneren Rusya, Şam yönetiminin merkezi olmayan bir sistem dahilinde yerel özerkliği benimseyeceğini dört maddelik anlaşmada Kürt tarafına ilettiler. Rojava Özerk Yönetimi ise Şam rejiminin Kürtlerin varlığını tanımamasını, SDG’nin güvenliğinin korunmasını talep ediyor. Rusya ilk etapta dört maddelik anlaşmanın kabul edilmesi durumunda diğer koşulların ve ayrıntıların müzakere masasında konuşulmasını öneriyor.

Türkiye, Barış Pınarı harekâtında 30 kilometre derinlik ve 400 kilometre genişlikte bir güvenlik tampon bölgesi oluşturacağını ilan etmişti. ABD ve Rusya başta bu harekâta suskun kalırken operasyon başladıktan kısa süre sonra her iki ülkede devreye girerek ateşkes ve harekâtın sonlandırılması konusunda iktidara baskı yaparak sonuç aldılar. Ankara ve Soçi Mutabakatlarıyla Türkiye harekâtı 100 kilometrede durdurdu. Ancak ABD, SDG’ye ağır silah, zırhlı araç, eğitim ve finansal desteğini artırarak sürdürdü.

Başta İdlib’teki gelişmeler ve **Rusya-Türkiye Anlaşmazlıkları** olmak üzere sahada koşullar oldukça değişti.

Esad yönetimi kontrolündeki bölgeler genişledi. İdlib’e Rusya-Suriye Ordusu harekâtı gündemde. Biden yönetimi SDG ve Kürt Özerk Yönetimine güvenlik güvencesi verdi. Suriye’de ABD-Rusya iş birliği genişlerken, İsrail de devreye girdi. Rojava Özerk Yönetimi bölgesindeki Kamışlı kentinde bulunan havaalanı ayaklanmaların en başından bu yana Esad yönetiminin kontrolündeydi. Kamışlı dışındaki bölgeler SDG-YPG kontrolünde olduğu için Rusya Kamışlı’da pek görünmedi, faaliyet yürütmedi.

Bir başka dikkat çeken nokta Suriye’deki iç savaşın başlamasından bu yana geçen 10 yılda Suriye ordusu ile Kürt grupları hiç çatışmadı. Aksine Kürt milisler Suriye ordusunun yaptığı gibi IŞİD başta olmak üzere cihatçı gruplarla çatışmalar yürüttü.

– Türkiye’nin SDG-YPG bölgesine yönelik operasyona hazırlandığına dair açıklamalarının hemen sonrasında Rusya’nın Kamışlı havaalanına askeri uçak göndermesi, SDG-YPG’nin ve ABD’nin buna sessiz kalması ABD-Rusya ittifakını ve mutabakatını yansıtıyor.

– **Suriye ordusu** SDG kontrolündeki bölgelere de askeri malzeme ve teçhizat yığmaya başlarken, Türkiye’nin olası yeni harekâtın hedefleri arasında saydığı **Tel Temir etrafında Rusya ile ortak tatbikat başlatması** da bu harekâta karşı çıkacağını gösteriyor.

– Bunun yanı sıra Rojava Özerk Yönetimi’nin Şam yönetimine ‘Suriye’nin toprak bütünlüğünün korunması ve saldırılara birlikte karşı konulması’ çağrısında bulunması bir başka ciddi gelişme.

– Rusya pek çok kez SDG-YPG güçlerini Suriye ordusunun yanında IŞİD ve diğer cihatçı gruplara karşı mücadeleye ikna etmek istemesine karşılık başarılı olamamıştı. Bu son çağrı, Türkiye’nin muhtemel bir harekâtında Rusya’nın desteklediği Suriye ordusu ile ABD destekli SDG-YPG’nin birlikte hareket edebileceğinin sinyali olarak görülebilir.

Rus ve Arap medyasında yer alan yorumlarda; Rusya’nın tek şartla operasyona izin verebileceği, bu da TSK’nın İdlib’ten tümüyle çekilmesi, gözetim noktalarını boşaltması ve İdlib’teki cihatçılara yönelik operasyonlarda devre dışına çıkması koşuluna bağlı olduğu kaydediliyor. Rusya’nın bu durumda hem Suriye ordusuyla İdlib’in Şam’ın kontrolüne geçmesini sağlayarak Esad’ın kontrolündeki sahayı alabildiğine genişletmeyi hem de ABD destekli SDG-YPG ile Türkiye’nin karşı karşıya gelmesinin, Türkiye ile ABD’yi de karşı karşıya getireceğini öngörerek, böyle bir tabloyu kendisinin ve Esad yönetiminin lehine değerlendirmeyi planladığı anlaşılıyor.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

– Ancak **iktidarın idlib'i tümüyle terk etmesini** ve TSK'yla birlikte ÖSO ve SMO unsurlarının da çekilmesini kabul etmesi, **İdlib'teki cihatçıların hamiliğinden vazgeçmesini güç görüyorum**. Şayet Şam ile Rojava Özerk Yönetimi arasında mutabakat sağlanarak müzakerelere başlanması kararlaştırılırsa ve bu bölgelere Suriye bayrağı çekilirse Türkiye'nin yeni bir harekâtı dünyaya inandırması zora girebilir.

Kürt bölgeleri ve yerleşimlerine Suriye bayrağı çekilmesi Türkiye-Suriye savaşı anlamına gelir ki böyle bir durumda Suriye ordusuna destek veren Rusya'nın ve SDG-YPG'ye destek veren ABD'nin tavrı ciddi şekilde farklı olabilir. Rusya'nın hava sahasını açmaması, aksine TSK'ya karşı Suriye ordusunun hava saldırılarına destek vermesi halinde, hava desteğinden mahrum olarak yürütülecek bir harekâtın sonuçları çok farklı olabilir!

BİDEN'İN OYALAMA TAKTİĞİ

Türkiye'nin ABD'den F-16 savaş uçağı alımı da dahil tüm sorunların müzakere komisyonuna havale edilmesi, Biden'ın oyalama taktiğidir. Biden yönetimine mektup yazan 41 Kongre üyesi, F-16'ların da S-400 gibi CAATSA yaptırımları kapsamına alınmasını önerirken, Hindistan'ın Rusya'dan S-400 alımına özel muafiyet tanınmasını içeren yasa teklifi verilmesi NATO müttefikleri Türkiye'ye karşı 'samimiyetsizlik ve çifte standart' tır.

Roma'da gerçekleşen görüşmede Biden'ın Türkiye'ye F-16 satışı konusunda kongredeki dengeler karşısında 'elinden geleni yapma sözü verdiğini' aktaran Cumhurbaşkanı Erdoğan, bu içi boş vaadi büyük kazanım olarak kamuoyuna sunuyor. Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu ise bugüne kadar S-400/F-35 konusunda Türkiye'nin talep ettiği ortak komisyon önerisini reddeden ABD'nin bu kez kendisinin F-16, F-35, S-400 ve diğer tüm sorunlar için müzakere komisyonu kurulması önerisini 'büyük başarı' olarak dile getiriyor.

Kanımcı Biden'ın tüm sorunları müzakere komisyonuna havale tavrı ABD'nin bir oyalama ve F-16 havucunu gösterip Türkiye'yi avucunda tutma taktiğidir. ABD Kongresindeki 50-50 dengesi dikkate alındığında Biden'ın Türkiye'ye F-16 satışı için siyasi mücadeleye girişmesi beklentisi hayalden ibarettir. Kaldı ki Roma buluşmasının hemen ardından 41 Kongre üyesinin Türkiye'ye F-16 satışı yapılmaması ve konunun S-400 gibi CAATSA yaptırımları kapsamına alınması için Biden ve Dışişleri Bakanı Antony Blinken'e mektup yazmaları Biden'ın 'elinden geleni yapma' sözünün ilk günden geçersiz hale geldiğini göstermektedir. Ayrıca Türkiye'ye ABD'nin yaptırım ve ambargo uyguladığı Rusya'dan aldığı S-400 için yaptırım uygulanması kararını alan ABD Kongresi'nin Rusya'dan S-400 alan Hindistan içinse CAATSA yaptırımlarından 'özel muafiyet ve istisna' yönünde bir yasa teklifini gündemine alması çok çarpıcıdır.

İktidar, 10 büyükelçiyle birlikte ABD büyükelçisini sınır dışı etmekten son anda vazgeçtikten sonra Roma'da Biden ile buluşmayı diplomasi zaferi olarak sunma çabasında. Oysa Biden FETÖ'ye, PKK'ya, PYD-SDG-YPG'ye destekten vazgeçme sözü vermiş değil. F-35'ten dışlanan Türkiye'yi projeye geri alma konusunda bir sözü yok. S-400'ler için 'endişe' beyan ediyor. Suriye, Irak, Libya, Doğu Akdeniz ve Kıbrıs'ta Türkiye'nin karşısında durmaya ve aynı pozisyonu korumaya devam ediyor. **O zaman 'siyasi-diplomatik zafer, geri adım, ikili ilişkilerde ilerleme' nerede?** ABD Başkanı Biden'ın seçim kampanyasındaki vaatlerinden birisi olan Demokrasi Zirvesi aralık ayında yapılacak. **Beyaz Saray'dan ilk sızan davetli ülkeler ve liderler listesinde Türkiye ve Biden'ın 'otokrat' diye nitelendirdiği Cumhurbaşkanı Erdoğan yok!** S-400 yaptırımları konusunda Hindistan ve Türkiye'ye karşı sergilenen siyasi tavır, Türkiye'ye karşı samimiyetsiz ve iki yüzlü tavrı gösteriyor.

Kongre'de, F-16 satışının reddedilme ihtimali yüksek görünüyor. Biden yönetimi konuyu olabildiğince zamana yayarak iktidarı istediği kıvamda ve el altında tutmak için kullanacak. Şayet Suriye'ye bir operasyon gerçekleşirse Kongre ve Biden yönetimi bu kez F-16 kozunu devreye sokacak. Doğu Akdeniz'de, Kıbrıs'ta veya başka bir bölgede ABD'nin istemediği bir adım atıldığında yine F-16 satışı zora girebilir uyarısı devreye sokularak İktidar geri adıma zorlanacak.

Özetle; Türkiye'yi F-35 projesinden çıkartan, S-400 yaptırımlarından vazgeçmeyen, F-16 alma talebi içinse 'komisyon kuralım bakarız' diyerek örtülü umut veren Biden bir yandan NATO müttefikliğine vurgu yaparken diğer yandan NATO üyesi olmayan Hindistan'a S-400 için ayrıcalık ve istisna tanırken, iktidarın tepki gösteremeyeceğinden emin görünüyor!

ABD KONGRESİ, TÜRKİYE'NİN İHA-SİHA SATIŞLARININ İNCELEME VE SORUŞTURULMASI PEŞİNDE!

ABD Kongresi, her yıl çıkartılan Ulusal Savunma Yetkilendirme Yasası'nda (NDAA) bu kez Türkiye aleyhine değişiklik yaparak İHA-SİHA satışlarının engellenmesi, bu alanda Türkiye'ye teknoloji ve parça satışının yasaklanması, Türkiye'nin İHA-SİHA satışlarının inceleme ve soruşturmaya alınmasını önerdi. Türkiye savunma sanayiine yönelik bu girişim; stratejik ortaklık, müttefiklik ya da dostlukla bağdaşan bir adım değildir!

ABD Kongresi'nde Başkan Biden'ın partisi Demokratların çoğunluk lideri ve Senato Dış İlişkiler Komisyonu Başkanı Demokrat Senatör Bob Menendez, her yıl düzenlenen **Ulusal Savunma Yetkilendirme Yasası'nda (NDAA) Türkiye**

aleyhine sunduğu değişiklik önergesiyle yeni yaptırımlar, yasaklar ve ambargoların devreye sokulmasını gündeme getirdi.

NDAA'da önerilen **değişiklik önergelerinden ilki**, 1992'de yürürlüğe giren Ermenistan ve Dağlık Karabağ'a karşı tüm ablukaları ve diğer saldırgan güç kullanımlarını durdurmak için kanıtlanabilir adımlar atana kadar Azerbaycan Hükümeti'ne yardımların yasaklanmasını öngören düzenlemelere getirilen istisnaların kaldırılmasını öngörüyor. Böylece Azerbaycan'a dönük yardımların istisnasız şekilde kesilmesi isteniyor. Azerbaycan'ın Türkiye'nin desteğiyle Ermenistan'a karşı ve Dağlık Karabağ'da saldırgan bir tutum sergilediğini öne süren Komisyon Başkanı Menendez, Bakü yönetimine tüm yardımların kesilmesi ve istisnaların kaldırılması vaktinin çoktan geldiğini söylüyor.

İkinci değişiklik önergesi, ABD Dışişleri ve Savunma Bakanlığı Pentagon'un 2018'den beri Türkiye'nin Drone ihracatına ve Drone'ların ABD firmaları tarafından üretilen parça veya teknolojileri içerip içermediğine ilişkin inceleme başlatılarak rapor hazırlanmasını zorunlu kılıyor. ABD Dışişleri Bakanlığı Türkiye'nin ihracatının Silah İhracatı Kontrol Yasası'nı veya herhangi bir ABD yasasını veya yaptırımını ihlal edip etmediğini belirlemekle yükümlü tutuluyor.

Dış İlişkiler Komisyonu Başkanı Bob Menendez önerenin gerekçesinde; "Türk insansız hava araçları Ermenistan ve Azerbaycan arasındaki savaşta belirleyici bir rol oynadı. O zamandan beri Polonya, Fas ve Ukrayna, Bayraktar TB2'yi satın aldı ve Angola, Etiyopya, Nijer, Nijerya ve Ruanda da dahil olmak üzere diğer birçok ülke de ilgilendiğini belirtti. Türkiye'nin Drone satışları tehlikeli, istikrarı bozucu, barış ve insan hakları için bir tehdit haline geldi. ABD bunun bir parçası olmamalıdır. Amerikan üreticileri ve teknolojisine ait bu parçaların bu Türk silahlarına dahil edilmesi ve kullanılmasının engellenmesi gerektiği açıklıyor." ifadelerine yer verdi.

Türkiye'nin F-35 projesinden ve yüzlerce parçanın üretiminden dışlanmasıyla uğratıldığı ve **15 milyar dolar olarak tahmin edilen** ekonomik kayıpların yanında;

- S-400 yaptırımları çerçevesinde Savunma Sanayii Başkanı ve üst düzey yöneticilerinin yaptırım kapsamına alınması,
- F-16 satışı ve modernizasyonunun engellenmeye çalışılması, ödenen 1,4 milyar doların iade edilmemesi,
- Şimdi de Türk savunma sanayiinin son dönemde büyük aşama gösterdiği İHA-SİHA üretim ve satışlarının incelemeye alınarak yasaklama girişimlerinin devreye sokulması,

Hiçbir şekilde dostluk, stratejik ortaklık, müttefiklikle ilgisi olmayan adımlardır.

Gerek Azerbaycan'a yönelik değişiklik teklifi gerekse Türkiye aleyhindeki İHA-SİHA engelleme ve yasaklama önermeleri Rum, Ermeni, Yahudi Lobilerinin ABD Kongresinde Türkiye aleyhine çabalarına hız verdiğinin somut göstergesidir.

Her yıl yenilenen NDAA savunma yetkilendirme yasasında Türkiye aleyhine yapılmak istenen bu değişiklik önergelerinin iktidardaki Biden yönetimi ve partisinden gelmesi ayrıca **üzerinde durulması ve sorgulanması gereken bir adımdır.**

- Dünyada insansız Hava Aracı-Drone teknolojisinde ve pazarında önde gelen iki ülke olan ABD ve İSRAİL ile rekabet edebilen araçlar üreten **ulusal savunma sanayimizin baskı altına alınması, satışların engellenmek istenmesi kabul edilemez.**

İktidar; üretim süreçleri ve parça temininin önlenerek ABD Dışişleri ve Savunma Bakanlıklarının takip ve denetimine alınmasını öngören bu değişikliklerin Kongre'den geçmemesi, 2022 Ulusal Savunma Yetkilendirme Yasası'nda (NDAA) yer almaması için, süratle harekete geçmelidir.

İktidarın milyonlarca dolar ödeme yaptığı **Lobi Şirketleri** ve **Washington Büyükelçiliği** bugüne kadar ne yapmıştır?

Bunun yanıtı verilmelidir!

EN BÜYÜK TASARRUF 'AMPULÜ' SÖNDÜRMEK

Erdoğan Şahsım Hükümeti'nin milletle bağın koptu, vatandaşların halini görmüyor, sesini duymuyor. Bu ülkede yapılacak en büyük tasarruf, artık 'Ampulü' söndürmektir. O ampul söndüğünde, bu ülkede ekmek herkese yetecektir. Tarlaya dadanan kargalar kovulacaktır. Ambara üşüşen fareler temizlenecektir. Fırına musallat olan hırsızlar layığını bulacaktır. Ve Memleket haramilerden kurtulacaktır. Ampulün söndüğü gün, memlekette bayram olacaktır.

Sobalar Yanmadan Milletin Cebi Yandı

Devlet yönetimindeki gayri ciddilik, yaşanan ekonomik buhranın şiddetini, her geçen gün ağırlaştırıyor. Milletin sesini duymayan, halini görmeyen, millettten kopan Erdoğan Şahsım Hükümetinin elinde, devlet kurumlarındaki aşınma artık ayyuka çıkmış vaziyette. Ülkemiz liyakatsiz, ehliyetsiz kadroların elinde, eğitimden, dış politikaya kadar her alanda savruluyor. Fatura da hep milletimize çıkıyor. Elektrik, doğal gaz, akaryakıt, kömür zamları sağanak oldu. Üreticilerin, sanayicilerin üzerine yağdı. KOBİ'lerin kullandığı doğal gaza son bir yılda yapılan zam, yüzde 115'i buldu. Elektrik santrallerinde kullanılan gaz ise, son bir yılda yüzde 148,5 zam gördü. Bu zamlar; iğneden, ipliğe her şeye dalga dalga yayılıyor. Enerji zamlarının evlerimizi doğrudan vurması ise artık an meselesi. Akaryakıtta "eşel mobil sistemi" tıkanı. Rafineri fiyatlarındaki artışları, ÖTV'yi indirerek, vatandaşa yansıtılmamak için hareket alanı artık kalmadı. Yine son iki ayda kömüre yapılan zamlar, yüzde 72'yi buldu. Sadece kömür mü, oduna bile iki ayda yüzde 33 zam geldi. Şu anda hırdavatçılarda sobalar, soba boruları el yakıyor. Sobalar yanmadan, milletin cebini yanmaya başladı.

Giyimdeki Zamlar Makyajlı Enflasyona Yansımıyor

Hani milletimiz kalın giyineyim, yakıt faturasını düşüreyim dese, o da mümkün değil. Ekim ayında zam şampiyonları kışlık kıyafetler oldu. Kadın hırkası yüzde 48, erkek montu yüzde 44, kazak yüzde 40, erkek kabani yüzde 40 zamlanmış. Kadın botu yüzde 41, erkek botu yüzde 36, çocuk botu yüzde 33 zam görmüş. Bunlar da geçtiğimiz ayın verileri, Kasım ayı bunun içinde yok. Ama TÜİK'in makyajlı enflasyonuna bu zamlar her nedense yansımıyor. Giyim ve ayakkabı grubunda Ekim ayındaki fiyat artışı, sadece yüzde 7,6. Güler misininiz, ağırlar mısınız? TÜİK, gerçekten de "deveyi, pire yapmakta" son derece mahir. TÜİK milletimizi bu maharetinden mahrum etmesin. Deve gibi faturaları, pire etmenin yöntemini, bir de milletimize anlatsın. Milletimiz de onu yapıp bir rahat nefes alsın.

Milletin Kiraları %50-70 Artıyor, TÜİK'inki %12

Meşhur sözdür. "Üç çeşit yalan vardır. Yalan, kuyruklu yalan ve istatistik." Ne yazık ki bugünlerde bu ülkede, ülkeyi yönetenler yalanın, dolanın her türlüüne başvuruyor. Çarşıdaki, pazardaki yangın TÜİK marketlerine uğramıyor. Vatandaşın enflasyonu, TÜİK'in enflasyonu arasında dağlar kadar fark var. Millet kiralardaki artıştan illallah etti bağırıyor. Partimize şikâyet telefonları susmuyor. Rakamlar da ortada... Son bir yılda ev kiralari; İstanbul'da yüzde 73, Antalya'da yüzde 71, Adana'da yüzde 65, Ankara'da yüzde 50, İzmir'de yüzde 49 artmış. Ama TÜİK'e göre, kiralardaki artış sadece yüzde 12,6. Yani TÜİK'teki kira artışları, makyajlı enflasyonundan bile düşük. O zaman bu millet, neden yana yakıla kiralardan şikâyet ediyor.

"İsimsiz" Yetkililerin İddiasını Otomobil Satıcıları Yalanlıyor

TÜİK, "Ekim ayında dizel araç fiyatları artmadı" demiş. "Benzinli araçlarda ise çok cüzi bir zam var" diyor. Araştırmacılar da ya bir dakika "bu nasıl iş" deyince, kimliği belirsiz yetkililer ne olduğu anlaşılabilir açıklamalar yapmaya başladılar. Açık söylüyorum, özürleri kabahatlerinden büyük. Güya Ekim ayında, küresel çip krizi nedeniyle, dizel araç satılmamış. Onun için de fiyat oluşmamış. Dolayısıyla bir ay önceki fiyatı almışlar. Ama Otomobil Distribütörleri Derneğinin rakamları, TÜİK yetkililerinin bu söylediklerini yalanlıyor. Ekim ayında Türkiye'de 40 bin 512 otomobil satılmış. Satılan her 100 otomobilin 24'ü de dizelmiş. Şimdi Halep oradaysa arşın da burada. Dizel araçlar Ekim'de çatır çatır satılmış. İstatistikleri Sarayın nabzına göre ayarlamakla görevli TÜİK, bu araçların fiyatlarındaki artış acaba neden saklamış?

Milletle Alay Etmeyi Bırakın

TÜİK artık milletin aklıyla alay etmeyi bıraksın. Fiyatlar, serbest piyasa ekonomisinde en önemli göstergedir. Fiyat istatistiklerine müdahale edilmesi, ekonomideki oyunculara yanlış sinyal verir. Birincisi piyasaların etkin işlenmesini önler. Diğer taraftan ülkemizde memur, emekli maaşları, kiralar, asgari ücret ve maktu vergiler TÜİK'in yayınladığı fiyat istatistikleri dikkate alınarak belirlenir. Merkez Bankası TÜİK'in enflasyonunu beğenmeyince. "Enflasyonun çekirdeğine bakacağım" diyebilir. Sonra onu da beğenmedim, enflasyonu bırakacağım cari açığa bakacağım da diyebilir. Ama milletin bunları deme imkânı yoktur. Millet gerçek enflasyonla muhataptır.

Tayyip'i Üzmeyen İstatistik Kurumu

Enflasyonu olduğundan düşük göstermek, milletin alın terini çalmaktır. Enflasyon zaten dünyanın en acımasız vergisidir. Enflasyon nedeniyle, milli paramızın değeri zaten erimektedir. Milletin satın alma gücü sinsice düşmektedir. Gelir dağılımı işçi, memur, emekli aleyhine hızla bozulmaktadır. Resmi istatistikleri eğmek, bükmek, makyajlamak suçtur. Bu sadece bizde değil bu tüm dünyada böyledir. Dünya'da resmi istatistikleri eğmek, bükmek suçundan yargılanan, hüküm giyen yetkililer, siyasetçiler mevcuttur. En yakın örneği de komşumuz

Yunanistan'dadır. TÜİK biran evvel "Tayyib'i Üzmeyen İstatistik Kurumu" gibi çalışmayı bırakmalıdır. "Türkiye İstatistik Kurumu" gibi çalışmalıdır.

Yeniden Değerleme Oranı En Fazla Enflasyon Hedefi Kadar Olmalı

Bir sözümler de Erdoğan Şahsım Hükümetine. Ekim ayı üretici enflasyonunun açıklanmasıyla, maktu harçlara, damga vergisine, trafik cezalarına, pasaport ve değerli kâğıt bedellerine uygulanacak, azami zam oranı belli oldu. Devlet kendi alacaklarına 2022 yılında, yüzde 36,2 zam yapabilecek. 2022'de milletin maaşına, yüzde 9,8 tüketici enflasyon hedefine göre zam yapacaksın ama devletin alacağı vergiye, cezaya yüzde 36 zam yapacaksın. Bu olmaz. Bu haksızlıktır. Erdoğan'ın bu oranı indirme yetkisi vardır. Bu yetkisini derhal kullanmalıdır. Devletin alacaklarına uygulanacak değerlendirme oranı, 2022'de enflasyon hedefini aşmamalıdır. Yani yüzde 9,8'den daha yüksek olmamalıdır.

Asgari Ücrete Telafi Zammı Gerekliyor

Yine asgari ücretlilerin derdini, gelecek yıla randevu vererek çözemezsiniz. Efendim Ocak ayında şöyle artacakmış, böyle artacakmış. Bugün asgari ücret milletimizin karnını doyurmamaktadır. Şimdi hemen harekete geçme zamanıdır. Dereye suyun gelmesi beklenirse kurbağanın gözü patlayacaktır. Asgari ücretten alınan vergi acilen kaldırılmalıdır. Asgari ücret bu yıldan başlamak üzere yılda iki kez artırılmalıdır. Bu yılın ikinci yarısı için bir telafi zammı hemen yapılmalıdır. Senenin başında asgari ücret 385 dolardı. Şimdi 291 dolara düştü. Fark 94 dolar. Bu 94 doları millete iade edin. Yanlış politikalarınızın vatandaşa faturasını telafi edin. Asgari ücreti telafi için 912 lira artırın; 3 bin 740 liraya çıkarın. Ondan sonra çıkın, 2022 yılında şöyle zam yapacağız, böyle zam yapacağız diye konuşun. Yine emekli maaşları, memur maaşları enflasyon karşısında bir ay bile dayanmamaktadır. 6 ayda bir yapılan enflasyon düzeltmesi, derhal üç ayda bire çekilmelidir.

O Efulilerden Versinler De Millet De O Kafaya Gelsin

Vatandaşın canı burnundadır, ama Erdoğan milletin halini görmemektedir. Hayal âleminde yaşamaktadır. En son, "Yatırım, üretim ve istihdam hedefiyle yolumuza devam ediyoruz. Bu kararlı gidişimiz sayesinde Avrupa şaşkın, dünya şaşkın. Bu gidişi görünce şok oldular" deyiverdi. Bizde şok olduk bu lafları duyunca. Şu saraylarında içtikleri neyse, o Efulilerden millete de ikram etsinler. Bari millete o kafaya gelemim.

Avrupa Erdoğan'ın "Ekonomistim" Demesinin Şokunda

Fransa'da asgari ücret 1555 Avro. Almanya'da asgari ücret 1585 Avro. Bunlar bugünkü kurdan hesapladığınızda 17 bin 741 lira yapar. Bu ülkedeki Valinin, Genel Müdürün maaşından fazladır. Evet, Avrupalı şok oluyor. Avrupalı bizdeki asgari ücreti görünce şoka giriyor. Yüzde 20 enflasyonu görünce şok oluyor. 1 Avronun 11 liraya bedel olduğunu görünce, 1 Avro almak için 11 lira ödemek gerektiğini görünce şoka giriyor. Kendinde sıfır faiz varken, bizdeki yüzde 18 faizleri görünce şoka giriyor. İki haneli işsizliği, genç işsizliğini görünce Avrupa şokta... Bir de Erdoğan'ın "Ben ekonomistim" demesine şokta.

Rant Garantili İşler İçin 9 Ayda 21 Milyar TL

Beyefendi kaynak yaratıyormuş. Nasıl kaynak yaratıyorsa, tek kuruş çıkmayacak dediği rant garantili işler için, milletin cebinden sadece bu yılın ilk 9 ayında, 21 milyar lira çıktı. Avrupalı, Merkez Bankası kasasındaki 128 milyar doların, nasıl buharlaştırıldığını görünce şoka giriyor. Dış borcumuzun 132 milyar dolardan, 446 milyar dolara çıktığını görünce şoka giriyor. Türkiye'nin dış borç yükünün, TL'deki erime nedeniyle sadece son iki ayda, 576 milyar lira arttığını görünce şoka giriyor.

Çakma Ekonomist

Yani bunları yaptıktan sonra ben ekonomistim diye iddia edenler olsa olsa çakma ekonomist olurlar. Erdoğan'ın, sebep olduğu tüm bu faturaları gören vatandaş, o zaten şokta. 2 bin 825 lira asgari ücretle çalışan, kirası, faturası, yol masrafı düştükten sonra, yaşamak için, cebinde sadece 100 lirası kalan bir yurttaşımızın söyledikleri, esasen çok fazla söze de gerek bırakmıyor. "Yaşım 35 diyor, bu ülkede yaşadığım için canımdan vazgeçmişim artık." 35 yaşında bir genç.

Etiketler Ateş Olmuş, Dokunan Yanıyor

Millet işte bu durumda... Saray ise; millete "Porsiyonları küçültün!" diyor. Saray mensubu eski bir vekil çıkıyor, "Peygamber efendimiz de mideyi boş bırakın der" diye ekliyor. Erdoğan'ın yandaş gazeteleri millete, "Alışverişe tok karnına çıkın" "Küçük market arabaları kullanın" "Raftaki ürüne aman dokunmayın, sahiplik duygusu gelir, sizi ürün almaya zorlar." Diye akıl vermeye devam ediyor. Kibirli Saray ve şürekâsı farkında değil, vatandaş zaten raftaki ürünlere dokunamıyor. Hepsine kilit konmuş. Etiketler olmuş ateş, dokunan yanıyor.

Allah'ım Bunların Aklını Bize Ver, Bir Gece Rahat Uyuyalım

Şimdi de faturalar kabarmaya başlayınca, Enerji Bakanı çıkıyor millete akıl verenler kervanına katılıyor. Bakan diyor ki, "Evi daha az ısıtın, faturaları düşürün, tasarruf edin". Bunları dinleyince insanın "Yüce Allah'ım bunların aklını bir geceliğine bana ver de, şöyle rahat rahat uyuyayım" diyesi geliyor.

Yapılacak En Büyük Tasarruf Ampulü Söndürmektir

Çok açık söyleyeyim. Bu ülkede yapılacak en büyük tasarruf; artık "Ampulü" söndürmektir. Çünkü o ampul söndüğünde, Neyzen Tevfik 'den uyarlırsak söyleyeyim; bu ülkede ekmek herkese yetecektir. Tarlaya dadanan kargalar kovulacaktır. Ambara üşüşen fareler temizlenecektir. Fırına musallat olan hırsızlar layığını bulacaktır. Ve Memleket haramilerden kurtulacaktır. Ampulün söndüğü gün, memlekette bayram olacaktır.

Kendi Çiftçisine Zalim, Elin Çiftçisine Müşfik

2021 çiftçimiz için çok sıkıntılı geçti. Ancak görünen o ki 2022, bu yıldan da zorlu geçecek. Çiftçi girdi maliyetleriyle artık baş edemiyor. Gübrenin yanına yaklaşılmıyor. Tohum, mazot aldı başını gidiyor. Sarı saman oldu, sarı altın. Geçen yıl bu zaman tonu 1500 lira olan saman, şimdi 2 bin 200 lira. Kış geldiğinde saman 2 bin 500 lira olacak deniyor. Besiciler şimdiden zor durumda. Bu kış nasıl geçecek kara düşünüyorlar. Çiftçimiz, üreticimiz perişan. Ama Tarım Bakanı çıkıyor "Zarar eden çiftçi yok!" diyor. Sayın Bakan, zarar etmiyorlarsa, bu çiftçi neden feryat ediyor? Erdoğan ve Şürekâsi bu ülkenin çiftçisine zalim, ama elin çiftçisine gayet müşfik... Toprak Mahsulleri Ofisi, bizim çiftçiden buğdayı 2 bin 250 liraya alıyor, elin çiftçisinden yüzde 50 pahalıya, 3 bin 343 liraya ithal ediyor. Bu nasıl bir kafa? Rus çiftçisini zengin edeceksiniz, Türk çiftçisini borca batıracaksınız. Sadece buğdayda mı? Çiftçimizden arpayı 1.750 liraya alıyorlar, aynı arpayı elin çiftçisinden 3 bin 180 liraya alıyorlar. Dahası Tarım Bakanlığı'na göre 2020'de en çok arpa ithal ettiğimiz ülke, iç savaşta yakılıp, yıkılan, milyonlarca sığınmacısına baktığımız Suriye! Kırmızı mercimeği, bizim çiftçimizden 5 bin liraya, elin çiftçisinden neredeyse iki katına, 9 bin 500 liraya ithal ediyorlar. Yeşil mercimekte durum hepten beter... Bizim çiftçimizden 4 bin 150 liraya yeşil mercimeği alıyor, elin çiftçisine bunun üç katını ithal etmek için ödüyor, 12 bin 160 lira veriyor. Bir zamanlar bu ülkede mercimek bolluğu vardı. Fazla üretim nedeniyle devlet kanallarında devlet kanallarında, mercimekli yemek tarifleri verilirdi. Şimdi dünyadaki toplam mercimek ithalatının yüzde 17'sini tek başına biz yapıyoruz. Nüfusu 1,5 milyara dayanan Hindistan'dan sonra mercimek ithalatında dünya ikincisiyiz. Biz boşuna demiyoruz. "Bu Hükümet el iyisidir" diye...

OECD İçinde Eğitimde Fırsat Eşitsizliğinde İlk Sıradayız

Gençlerine umut vermeyen bir ülke, geleceğine güvenle bakamaz. Dün, Cumhuriyet Halk Partisi Gençlik Kollarının, 16. Olağan Kurultayı yapıldı. Gençlik Kollarımızın yeni yönetimine başarılar diliyoruz. Ülkemizin gençlerine, çağın ihtiyaçlarına uygun eğitimi, yaratıcılıklarını ortaya koyabilecekleri, alabildiğince özgür bir ortamı yine dünyadaki tüm bilgilere ulaşabilecekleri dijital altyapıyı sağlamak zorundayız. Ancak bu sayede gençlerimizin potansiyelinden yararlanabiliriz. Oysa 19 yıldır ülkemizde durum ortada... Eğitim sistemimiz hükümetin ideolojik vesayeti altında. Yazboz tahtasına döndü. 19 yılda tam 8 Milli Eğitim Bakanı gördük. Her gelen bakanla eğitim sistemi değişti, sınav sistemi değişti. Okula başlayan öğrenciler, başladığı sistemle okulu bitiremedi. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı, OECD ülkeleri içinde, eğitimde fırsat eşitsizliğinin en yüksek olduğu ülke biziz Türkiye... Sınavlarda en başarılı öğrenciler, hep sosyo-ekonomik durumu iyi olan ailelerden geliyor. Bunu OECD'nin "Bir Bakışta Eğitim 2021" raporunda okuyoruz.

Gençlerimiz Ev Genci Oldu

15-29 yaş aralığında, taşı sıkça suyunu çıkaracak 5 milyon 702 bin gencimiz ne bir işte çalışıyor ne de okuyor. "Ev genci" olmuş, anasının babasının eline bakıyor. En yüksek oranda ev gencine sahip ülkede OECD ülkeleri arasında biziz. Yani bu konuda da OECD şampiyonuyuz. Dünya sıralamasında ilk 400'de tek bir üniversitemiz yok. Patent başvurusu sıralamasında pek çok ülkenin gerisindeyiz. Avrupa Patent Ofisi verilerine göre 2020'de İsrail'den 1.681 patent başvurusu gelmiş. Finlandiya'dan 1.895 patent başvurusu yapılmış. Koskoca Türkiye Cumhuriyeti'nden gelen patent başvurusu, sadece 594.

CHP İktidarın Gençler İçin Bunları Yapacağız

Oysa bizim ülkemizin potansiyeli çok yüksek. Hala biz genç nüfus avantajına sahibiz. Demografik fırsat penceresi açık olan ülkelerden biriyiz. Bu nüfusu çağın gerektirdiği alanlarda üretime sokabilirsek, hem gençlerimize insan onuruna yakışır şartlarda işler sağlayabiliriz, gelirlerini yükseltiriz. Hem de ülkemizi diğer ülkelerin önüne geçirebiliriz. Biz diyoruz ki; CHP iktidarında, gençlerin gerçeği işsizlik olmayacak, gençlerin gerçeği istihdam ve üretim olacaktır. Yatırımcıların önünü açarak, katma değeri yüksek üretimi özendirerek, gençlerimize gelir sıkıntısı yaşamayacakları iş olanaklarını vereceğiz. Kamuya alımlarda mülakatı, sadece gerekli mevkiler için istisnai ve adil

şekilde uygulayacağı, kayda alacağız. Kamuya artık alımlarda “dayısı varsa işe yerleştir” usulü sona erecek. Liyakat esas olacak. Cumhuriyet, bu ülkede çalışkan bir çobanın Cumhurbaşkanı olmasının önünü açtı. Biz bu ülkeye yeniden hukuku, adaleti ve fırsat eşitliğini getireceğiz. Bugün kalmayan bu imkanı yeniden gençlerimize sunacağız.

Yetenek İnşasını Esas Alan Eğitim Sistemi

Şunu biliyoruz: Adalet suyu dikene değil, çiçeğe vermektir. Bu ülkenin kaynaklarının beşli çetelere, yandaş müteahhitlere aktarılmasına son vereceğiz. Döviz garantili projeleri, maliyet artı makul kâr üzerinden kamulaştıracacağız. Tasarruf edilen kaynakları gençlerimiz için kullanacağız. “Yetenek inşasını” esas alarak, çağın gereklerine uygun bir eğitim sistemini oluşturacağız. Eğitimin her aşamasında ve istihdamda fırsat eşitliğini sağlayacağız. Özellikle eğitim ve sağlık alanlarında sözleşmeli ve ücretli istihdam uygulamalarına derhal son vereceğiz. Gençlerimize iş arama aşamasında “hayata atılma desteği” vereceğiz. Her Organize Sanayi Bölgesi’nde, iş eğitimi müfredatları o bölgeye uygun şekilde hazırlanan, teknoloji liseleri kuracağız. Liselerin yatılı bölümleri olacak. Gençler hem eğitim alacak, hem çalışacak... Daha mezun olmadan da para kazanmaya başlayacaklar. Aile Destekleri Sigortası sayesinde, her evde en az bir sigortalı olacak. Hiçbir ev güvencesiz olmayacak. Bunlar gençlerimizin geleceği için yapacaklarımızın sadece bir kısmı.

Hemen Atılacak Adımlar

Genel Başkanımız iktidara gelir gelmez gençlerimizi rahatlatmak için atacağımız adımları da açıkladı. Gençlerimizin dünyayla iletişim kuracağı araçlara, sahip olmalarını kolaylaştıracacağız. Alacakları ilk bilgisayarlarda, oyun konsollarında, alacakları ilk cep telefonlarında ve bunların sarf malzemelerinde vergiyi sıfırlayacağız. Çalışma hayatına başlayan gençlerimiz için ilk otomobillerinden ÖTV almayacağız. E-spor dâhil, spor ve sanat eğitiminin üzerine eğileceğiz. Gençler sosyal medyada düşüncelerini özgürce ifade edebilecekler. Tüm üniversite öğrencilerimizin yurt sorunlarını bir yıl içerisinde çözeceğiz. Öğrenim ve katkı kredilerinin geri ödemeleri, ancak gençlerimiz iş sahibi olduktan sonra başlayacak. Bu kredilerin faizleri silinecek, ödemeleri uygun taksitlere bölünecek bu ülkenin gençleri pasaporta tek bir kuruş ödemeyecek. Artık pırıl pırıl gençlerimiz, yabancı ülkelere yerleşmek için değil, tatillerini geçirmek için gidecek. Yorulan, umudunu kaybeden gençlerimize, umut olacağız, destek olacağız. Gençlerimizden alınan ne varsa, onu telafi edeceğiz.

Diplomaside “Şok Eden” Tablo

Erdoğan şahsım rejimiyle beraber, ülkemiz her alanda irtifa kaybetmeye devam ediyor. Türkiye daha önce “kısmen özgür” ülke statüsünde iken, artık “özgür olmayan” ülkeler kategorisinde maelesef. Uluslararası Mali Eylem Görev Gücü’nün son değerlendirmesiyle, “Terörün finansmanı ve kara paranın aklanmasında”, gri listedeki ülkeler arasındayız. Bu listede, Uganda, Yemen, Zimbabve, Haiti, Jamaika gibi üçüncü dünya ülkeleriyle birlikteyiz. Ve şimdi öğreniyoruz ki, Türkiye, gelecek ay yapılacak, Biden’ın Demokrasi Zirvesine davet edilmemiş. Bu gerçekten şok eden ağır bir tablo. Türkiye bir NATO ülkesi. 1946’dan bu yana demokratik dünyanın parçası olma iddiasındayız. Ama bu konuda Erdoğan’dan ne de Erdoğan’ın şürekâsından bir tık yok. Yoksa bu zirve internet üzerinden yapıyor diye, Biden ile kol kola fotoğraf verme imkânı sağlamıyor onun içinde bu zirve Erdoğan tarafından önemsenmiyor mu?

1 Mart Tezkeresi Aybını CHP Öncülüğünde TBMM Engelledi

Demokratik standartlarımızdaki aşınma, Türkiye’yi sadece içeride bunaltmıyor. Dışarıda da giderek yalnızlaştırıyor. Türkiye giderek “seçimli otokrat rejim” sınıfına yerleştiriliyor. Ve uluslararası arenada “istenmeyen ülke” konumuna düşüyor. Bunun neticesinde de ülkemiz ne yazık ki en haklı davalarını bile, dünyaya anlatmakta zorluk çekiyor. Atalarımız ne güzel diyor; “Dostun bin ise azdır. Düşmanın bir ise çoktur.” Erdoğan; “Rusya’dan S-400 alırım Putin’i de hoş tutarım. Amerika’dan F-16 alırım, Biden’ın da gönlünü alırım” diyerek, bugünlere kadar geldi. Ama şimdi ABD Başkanı bıraktık F-35 vermeyi, F-16’ları vermek için bile ABD Kongresinin onayına işaret ediyor. Amerikan Başkanı, “F-16’yı size vermek için konuyu Kongreyle müzakere edeceğiz, çalışacağız” diyor. Biz bunu hep söyledik. Tek kişiyi ikna etmek kolaydır. Ama bir Meclisi ikna etmek güçtür. Çünkü Meclis ortak istişareyle çalışır, ortak akılla çalışır. Millî ve stratejik konularda Meclis ince eleyip, sık dokur. 1 Mart 2003 Tezkeresine kim karşı çıktı? Başka ülkelerin asker postallarının topraklarımıza basmasını kim engelledi? CHP’nin yani partimizin öncülüğünde, Türkiye Büyük Millet Meclisi. O gün Erdoğan’da bugünkü yetkileri olsaydı, Irak’ın işgaline ortak olmuş bir ülke olmanın utancı, bizim de boynumuza asılırdı.

Bu Hükümetin Kaybettirdiklerini Yerine Koyacağız

İşte biz bunun için ülkemizi Güçlendirilmiş Parlamenter Sistemle, yeniden ayağa kaldıracamız diyoruz. İstişareyi devlet yönetiminde hâkim kılacamız. Millî meselelerin görüşülüp, tartışılacağı yegâne adres, Türkiye Büyük Millet

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Meclisi olacak. İcranın hesap vereceği adres TBMM olacak. Dostlarımızı çoğaltacağız, düşmanlarımızın sayısını azaltacağız. Ortadoğu Barış ve İşbirliği Teşkilatının kurulmasına öncülük edeceğiz. Tüm bölgemizde ekonomik ve ticari ilişkileri canlandıracağız. Stratejik önceliğimiz, ülkemizi bölgenin üretim, finans ve ticaret merkezi yapmak olacak. Çokça kazanacağız, hakça paylaşacağız. Milletimizin Erdoğan yönetiminde kaybettiklerini yerine koyacağız. Biz Türkiye'yi düze çıkarmak için hazırız. Yeni Kurullarla, Yeni Kurumlarla, Yeni Kadrolarla ülkemizin ufkunu açmaya hazırız. Ülkemizde gerginliği bitirmeye, parti ayrımı gözetmeden, bu ülkeyi seven herkesle kucaklaşmaya hazırız. Biz milletimizin sadece oyuna değil, kalbine de talibiz. Biz insanlarımızı ötekileştirmeye değil, birleştirmeye geliyoruz. Biz bu ülkenin tertemiz insanlarıyla beraber, kimseyi dışlamadan, yepyeni bir geleceği inşa etmek için geliyoruz. Biz hazırız, artık vakit tamam. Seçim zamanıdır bu zaman. Milletten korkma, sandıktan kaçma Erdoğan.